

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Ivan Gregurić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**

Ivan Karan

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK**ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bačić Palković (kultura)
Dušica Dulić (novinarka)
Zvonimir Perušić (novinar)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zoran Vukmanov Šimokov (fotografije)
Marijana Tucakov (pripravnica)
Željka Vukov (društvo)
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA: Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**TELEFON:** ++381 24/55-33-55

++381 24/55-15-78

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tipnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** »Rotografika« doo SuboticaList je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Maškare, maškare...

Maškare i maskenbali, prela i balovi ispunili su stranice našega tjednika. Održano je Šokačko prelo u Osijeku i Bačkom Bregu, Večer Zemunaca u Zagrebu, maškare i maskenbal u Vajskoj, Obiteljsko prelo i Hrckov maskenbal u Subotici, prelo u Đurđinu, a u Beču Hrvatski bal. Iako pokladno vrijeme polako prolazi i sljedeći će broj tjednika biti obilježen prelima i pokladnim zabavama. Predstoje maškare u Rumi i Golubincima, maskenbali u Sonti i Plavni, maskenbal udruge mladeži Crov, Književno prelo u Subotici i Bunjevačko-šokačko prelo u Somboru. Posljednjih je godina sve veći broj prela i pokladnih zabava i sve je više sudionika na njima – što je dokaz da su inicijatori ovakvih pokladnih druženja pogodili »u sridu« kada su obnovili tradicionalne oblike zabave i pokrenuli i neke sasvim nove, kao što je na primjer Hrckov maskenbal.

Ovu je manifestaciju pokrenula i organizira već šestu godinu za redom ustanova »Hrvatska riječ«. No, nije ovu manifestaciju »ustanova« osmislila i organizirala, već entuzijasti iz ustanove i učiteljice iz hrvatskih odjela, kako bi i na taj način popularizirali i promovirali nastavu na hrvatskom jeziku. I ove je godine Hrckov maskenbal privukao preko pet stotina mališana iz cijele Vojvodine i ova je manifestacija sad već prerasla u lijepu tradiciju, pa se nitko više niti ne sjeća prvih mukotrpnih koraka da se ovakva zahtjevna manifestacija organizira.

Ipak, vrijeme poklada polako prolazi, pa će doći na red i »ozbiljne« teme. Svakako, među njima su svi oni ciljevi i zadaci koji su predviđeni planom i programom Hrvatskog nacionalnog vijeća za 2009. godinu, a koje su vijećnici na subotnjoj sjednici usvojili.

Programom je predviđeno, između ostalog, aktivna uključenost predstavnika HNV-a u bilateralne razgovore, uspostavljanje višeg stupnja suradnje s matičnom domovinom, intenziviranje aktivnosti u svezi s formiranjem Hrvatskog školskog centra, zajedničko sudjelovanje u aktivnostima Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ«, u pitanjima za koje je nadležno Vijeće, provođenje Platforme za obrazovanje i Platforme za informiranje, pristupanje izradi Platforme za kulturu vojvodanskih Hrvata. Planira se i opremanje novog prostora HNV-a i preseljenje, kao i iznalaženje sredstava za kupovinu drugog dijela zgrade, a pred HNV-om su i »kada se za to steknu uvjeti« izbori za novi saziv nacionalnog vijeća. Plan je nesumnjivo sadržajan i ambiciozan, pa ako sve bude išlo po planu i programu, imati ćemo o čemu pisati, a Hrvati u Srbiji će imati manje razloga za zavidljiv pogled prema »starim« manjinama.

J. D.

Izaslanstvo AP Vojvodine u posjetu Hrvatskom saboru i Istarskoj županiji

Proširenje regionalne suradnje 6

Preregistracija gazdinstava u tijeku

Potica je ograničila nova uredba 20

Najnovija knjiga Tomislava Žigmanova predstavljena u Hrvatskoj

»Saga« privukla pozornost osječke publike 32,33

Zimske pripreme nogometaša Bačke

Iz svoje baze u obranu prvog mjesta 47

Izaslanstvo AP Vojvodine u posjetu Hrvatskom saboru i Istarskoj županiji

Proširenje regionalne suradnje

Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić je pozdravio prekograničnu i regionalnu suradnju koju Hrvatska, odnosno neke od njenih županija, imaju sa Srbijom, odnosno Vojvodinom * Predsjednik Skupštine AP Vojvodine Sándor Egeresi iznio inicijativu o potpisivanju okvirnog sporazuma o suradnji između Hrvatskog sabora i Skupštine Srbije * Vojvodina već gotovo jedno desetljeće surađuje s Istrom

Prošloga je tjedna u službenom posjetu Hrvatskom saboru i Istarskoj županiji boravilo izaslanstvo Skupštine AP Vojvodine, na čelu s predsjednikom Sándorom Egeresijem. Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić načelno je prihvatio inicijativu predsjednika Skupštine AP Vojvodine o potpisivanju okvirnog sporazuma o suradnji između Hrvatskog sabora i Narodne skupštine Republike Srbije, a tijekom posjeta Istarskoj županiji dogovoreno je međusobno sudjelovanje na nekoliko manifestacija u Istri i Vojvodini. »Dani Vojvodine u Istri« održat će se 16. i 17. travnja, a »Dani Istre u Vojvodini« u rujnu ove godine.

U POSJETU SABORU: Predsjednik Hrvatskoga sabora Luka Bebić je pozdravio prekograničnu i regionalnu suradnju koju Hrvatska, odnosno neke od njenih županija, imaju sa Srbijom, odnosno Vojvodinom, naglasivši

vlastitom jeziku u pokrajinskim elektroničkim medijima, izrazivši očekivanje da će se i to pitanje uskoro riješiti, kao i da će se intenzivirati razgovori o povratu nelegalno odnesenog kulturnog blaga.

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine Sándor Egeresi izvijestio je predsjednika Bebića o sporazumu, temeljem kojeg su Narodna skupština Republike Srbije, te, u okviru aneksa tom sporazumu, i Skupština AP Vojvodine uspostavile tijesnu suradnju s mađarskom Nacionalnom skupštinom. Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić načelno je prihvatio inicijativu Egeresija o potpisivanju okvirnog sporazuma o suradnji između Hrvatskog sabora i Narodne skupštine Republike Srbije. Kako je dogovoreno na tom sastanku u Zagrebu, domaćin susreta na kojemu će početi rad na ovom dokumentu bit će Skupština AP Vojvodine, a posebnim aneksom ovog sporazuma bit će precizirani okviri

susjednih regija – Baranje, Bačkog okruga i Baranje u Mađarskoj što omogućavaju europski fondovi«, rekao je predsjednik Odbora za međuparlamentarnu suradnju Hrvatskog sabora Milorad Pupovac.

Potpredsjednik Vlade Hrvatske Uzelac naglasio je kako su i Hrvatska i Srbija svoj regionalni razvoj stavili kao visoki prioritet, kao i regionalnu suradnju Vojvodine i pojedinih dijelova Hrvatske koja bi trebala biti što neposrednija i korisnija.

SURADNJA S ISTROM: U okviru posjeta Hrvatskoj, izaslanstvo APV posjetilo je i Istarsku županiju, gdje se sastalo s istarskim županom Ivanom Jakovčićem. Potpredsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine i pokrajinski tajnik za gospodarstvo István Pásztor je predložio, a istarski župan prihvatio, ideju da ove godine Istarska županija, odnosno Gospodarska komora ove regije, predstavi svoje potencijale

Vojvođansko izaslanstvo u Hrvatskom saboru i Istarskoj županiji

kako je upravo taj oblik suradnje visoko na vrijednosnoj ljestvici Europske Unije. U svezi s time, Hrvatska pomno prati usvajanje Statuta AP Vojvodine, rekao je predsjednik Sabora. Pozdravio je i najavu donošenja Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, te je kazao kako je Hrvatska zainteresirana za intenziviranje rada Međuvladinog mješovitog odbora za provedbu Sporazuma o zaštiti manjina. U svezi s time, izrazio je nezadovoljstvo Hrvatske zbog podjele hrvatske manjine na Hrvate, Šokce i Bunjevce, kao i nezadovoljstvo aktualnim smanjivanjem hrvatskog etničkog korpusa u Srbiji, na način da se Bunjevcima u Vojvodini daje status nacionalne manjine. Ukazao je i na problem prava Hrvata u Vojvodini na informiranje na

suradnje pokrajinskog parlamenta s Hrvatskim saborom.

Egeresi je izrazio spremnost i osobno se angažirati kako bi se u što skorije vrijeme riješio problem informiranja Hrvata u Vojvodini na njihovom vlastitom jeziku u elektroničkim medijima.

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine razgovarao je u Hrvatskom saboru i s predsjednikom Odbora za međuparlamentarnu suradnju Miloradom Pupovcem, potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske za regionalni razvoj, obnovu i povratak Slobodanom Uzelcem i zastupnikom srpske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru Miletom Horvatom.

»Razgovarali smo kako i na koji način unaprijediti prekograničnu suradnju, posebno

na Poljoprivrednom sajmu, koji će se u svibnju održati u Novom Sadu.

Na sastanku je dogovoreno i da župan Jakovčić, zajedno s desetak mladih ljudi iz Istre, bude specijalan gost ovogodišnjeg Kampa tolerancije mladih podunavske regije i gradova, koji će se po treći put održati u Bačkoj Topoli krajem srpnja ove godine.

Istarski župan uputio je poziv da na međunarodnom sajmu vina »Vinistria«, koja će se u travnju održati u Poreču, sudjeluju i predstavnici Vojvodine, da se uključe u rad Asocijacije vinarskih i vinogradarskih regija Jugoistočne Europe (AREV), čiji je Istra član, kao i na Međunarodnoj konferenciji »Vino i teritorij«, koji ova europska asocijacija organizira.

D. D.

U Novom Sadu i Orašcu

Proslavljen Dan državnosti

Središnja proslava u povodu 205. obljetnice Prvog srpskog ustanka, Sobilježavanja Dana državnosti Srbije i Dana Vojske Srbije, održana je u Orašcu, gdje je premijer Srbije *Mirko Cvetković* rekao, između ostalog, kako Srbija ima snage izboriti se sa svim iskušenjima i otvoriti

perspektivu za sve svoje građane, te da je strateški cilj što brži ulazak u Europsku Uniju. Skupina pristaša nacionalističkih i desničarskih organizacija zvižducima je ispratilo govor premijera Cvetkovića, uz povike »NATO dahije, marš iz Srbije« i transparent »Prezir diktaturi«. U povodu Dana državnosti u Novom Sadu je 14. veljače bila održana vojna vježba »Sretenje 2009« u kojoj je sudjelovalo 836 pripadnika Vojske Srbije, a nazočili su joj predsjednik Srbije *Boris Tadić*, predsjednica parlamenta *Slavica Đukić-Dejanović*, te nekoliko ministara i pokrajinskih i gradskih dužnosnika.

DSHV: Kritičari prijedloga Statuta osporavaju sve što Vojvodinu približava Europi

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini je na svojoj sjednici održanoj 13. veljače u Subotici izrazilo iznenađenje u svezi s nastalom političkom situacijom oko osporavanja na Skupštini Vojvodine usvojenog Statuta AP Vojvodine, navodi se u priopćenju stranke.

»Predsjedništvo smatra da najnoviji događaji o ovome važnom državnom i političkom pitanju, gdje se govori o navodnom vojvođanskom separatizmu, podsjećaju na vremena za koje smo smatrali već zaboravljenom prošlošću. Umjesto da nositelji ideja o separatizmu Statut pohvale kao pravni akt s modernim stajalištem o decentralizaciji vlasti, oni žele da Srbiju i Vojvodinu na ovaj način što više udalje od Europe. Kritičari predloženog najvišeg pravnog akta osporavaju povijesnu autonomiju AP Vojvodine, te sve što Pokrajinu približava Europi, a naročito to da se osporava nacionalnim manjinama čak i pravo službene uporabe svoga jezika«, navodi se u priopćenju.

Predsjedništvo DSHV-a očekuje da će Demokratska stranka, čiji je DSHV koalicijski partner, provesti u djelo predizborno obećanje što je dano građanima AP Vojvodine, jer je to prvenstveno u interesu ugleda i buduće potpore građana Vojvodine koalicijskom partneru. Zbog svega ovoga Predsjedništvo očekuje da Vlada Srbije Statut dostavi na potvrdu Skupštini Republike Srbije na prvom redovitom zasjedanju u ožujku.

Hrvatski premijer Ivo Sanader o aktualnom odnosu sa Slovenijom

Granični spor ne vezivati za pristup u EU

Hrvatski premijer *Ivo Sanader* rekao je u intervjuu za austrijsku novinsku agenciju APA, kako hrvatsko-slovenski granični spor ne treba povezivati s pristupom Hrvatske Europskoj Uniji, budući da se

radi o bilateralnom pitanju. »Nikada do sada jedno bilateralno pitanje nije podignuto na razinu pristupnih pregovora i tako i treba ostati«, rekao je Sanader.

Sanader je kazao kako Hrvatska načelno ne odbija prijedlog Europske komisije u svezi s posredničkom skupinom za spor Hrvatske i Slovenije, na čijem bi čelu bio bivši finski predsjednik i dobitnik Nobelove nagrade za mir *Martti Ahtisaari*, ali o tome za sada nema službenog stajališta.

Sanader je rekao kako je siguran da će Hrvatska početkom travnja ući u NATO i nije pokazao zabrinutost eventualnom mogućnošću da Slovenija organizira referendum o ulasku Hrvatske u Savez.

Predsjednik Srbije Boris Tadić o regionalnoj stabilnosti
Srbija želi jačati odnose s Hrvatskom

Srbijanski predsjednik Boris Tadić izjavio je prošloga vikenda kako »Sje »prirodni cilj i obveza« Srbije, unatoč neslaganju o pojedinim pitanjima, stalno jačati odnose s Hrvatskom, Crnom Gorom, BiH i Makedonijom.

»Regionalna stabilnost naš je državni interes, ali i interes svih građana koji žive na ovom našem balkanskom prostoru. Srbija čini sve da regija bude stabilna i mirna te da dobri odnosi budu temelj regionalnog razvoja«, rekao je Tadić u Novome Sadu.

Tadić je istaknuo kako bez Srbije i njezinih potencijala nijedna regionalna inicijativa nema izgleda za uspjeh te da s njome svaki gospodarski, politički i mirovni proces na zapadnom Balkanu ima budućnost.

Četiri nova veleposlanika predala vjerodajnice Borisu Tadiću

Željko Kuprešak
novi veleposlanik RH u Beogradu

Veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji *Željko Kuprešak* predao je prošloga petka u Beogradu vjerodajnice predsjedniku *Borisu Tadiću*. Tadić je tom prigodom primio i vjerodajnice novopostavljenih veleposlanika Japana, Grčke i Švicarske, te im je svima pože-

lio dobrodošlicu i uspješan rad, izrazivši uvjerenje kako će za vrijeme njihova mandata biti unaprijeđeni odnosi Republike Srbije i zemalja koje predstavljaju, u interesu građana i država.

Priredila: D. D.

SVM pruža potporu europskom putu Srbije

»S Savez vojvodanskih Mađara apsolutno podupire europski put Srbije i točno razumije pravne, političke i tehničke uvjete za priključenje«, rekao je tijekom prošlotjednog razgovora s komesarom za pridruživanje *Olli*jem Rehnem republički zastupnik *Bálint Pásztor*.

»EU ne predstavlja samo skup država, nego je i skup vrijednosti, a reguliranje manjinskih prava spada među prve od tih vrijednosti«, istaknuo je *Bálint Pásztor* na konferenciji za novinare u Subotici i prenio kako je na razgovoru s *Olli*jem Rehnem također istaknuo da Savez vojvodanskih Mađara u povodu toga očekuje donošenje Zakona o nacionalnim vijećima u najkraćem roku, te kompletiranje regulative u svezi sa zaštitom pripadnika nacionalnih manjina u Srbiji. U tom je kontekstu spomenuto i donošenje Statuta Vojvodine:

»Za nas su iznimno važne vrijednosti u svezi s decentralizacijom, regionalizacijom i načelom supsidijarnosti. Uzimajući u obzir ove vrijednosti jasna je potreba potvrde prijedloga Statuta Autonomne Pokrajine Vojvodine u republičkoj Skupštini i očekujemo da se to dogodi odmah.«

Usvojene izmjene Poslovnika

Glasovima vladajuće većine Skupština Srbije usvojila je izmjene Poslovnika o radu parlamenta kojima se poboljšavaju efikasnost i brzina rada. Novim rješenjima predviđeno je da se zakon u načelu i u pojedinostima razmatra po pet sati, tako da bi se ta rasprava mogla obaviti za dva dana.

Parlament, kao i do sada, vrijeme rasprave može produžiti na po deset sati, ako procijeni da je to potrebno.

Ukupno vrijeme rasprave u pojedinostima raspoređuje se na zastupničke klubove razmjerno broju narodnih zastupnika.

Svaki podnositelj amandmana ima dvije minute za njegovo obrazlaganje, umjesto dosadašnjih 15, ali će predsjednici, odnosno ovlašteni predstavnici zastupničkih klubova za raspravu u pojedinostima imati dodatno vrijeme od 15 minuta, koje ne ulazi u ukupno vrijeme rasprave. Ukoliko je jedan amandman zajedno podnijelo više zastupnika, pravo obrazložiti amandman uime podnosioca ima samo jedan od potpisanih narodnih zastupnika i to u trajanju do dvije minute. Jedna od novina odnosi se i na reklamiranje povrede poslovnika, tako što će zastupnik na sjednici moći samo jednom ukazati na povredu, ako smatra da je predsjedavajući u načinu vođenja sjednice prekršio proceduru, ali neće moći ponovno ukazivati na istu povredu.

Obrazlaganje povrede poslovnika može trajati najviše dvije minute. Izmjenama je predviđeno da zastupnici, kada je riječ o njihovom pravu na obavještanje, mogu postavljati pitanja premijeru i ministrima svakog posljednjeg četvrtka u mjesecu, na sjednici od 16 do 19 sati, kada će biti prekinut rad po dnevnom redu.

Kuntić: Neki političari su još jednom dokazali da im nije mjesto u Skupštini RS

Predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i zastupnik u Skupštini RS *Petar Kuntić* reagirao je prošlog tjedna priopćenjem na izjavu člника Nove Srbije *Velimira Ilića*, koji je za skupštinskom govornicom osporavao pravo ministru *Rasimu Ljajiću* da šalje pozivnice za svečanost u povodu Dana državnosti Srbije.

»Neki političari su još jednom dokazali da im nije mjesto u Skupštini Republike Srbije. Žalosno je da o tome uopće raspravljamo i govorimo.

Čelnik Nove Srbije *Velimir Ilić* pokazao je kako Srbiju vuče u prošlost, izoliranost, atavizam i stranputicu«, ističe u priopćenju predsjednik DSHV-a.

Pokrajinski ombudsman: Govor mržnje je udar na ljudska prava svih građana

Pokrajinski ombudsman u priopćenju objavljenom 18. veljače, najoštrije osuđuje najnovije slučajeve ispisivanja grafita mržnje u Novom Sadu i Temerinu uperenih protiv mađarske nacionalne zajednice, kao i sve učestalije korištenje govora mržnje u javnosti.

»Govor mržnje u višenacionalnim sredinama izravno poziva na netoleranciju, diskriminaciju i nejednak tretman pojedinaca ili grupa građana, predstavljajući ujedno i kršenje prava na različitost, te slobode misli, govora i izbora mjesta boravka. Izazivanje mržnje i poticanje na netoleranciju po bilo kojoj osnovi i na bilo koji način pridonosi općem osjećanju nesigurnosti i nebrige za elementarna prava svih građana naše zemlje i za najoštiju je osudu«, navodi se u priopćenju.

Pokrajinski ombudsman apelira na mjerodavna državna tijela i druge društvene čimbenike da najoštije istupe protiv ovakvih negativnih društvenih pojava i počinitelje privedu pravdi, poput onoga prilikom identičnog slučaja ispisivanja grafita u Temerinu krajem 2008. godine, kao i da poduzmu sve mjere u okviru svojih ovlasti kako bi se ovakvi i slični incidenti izbjegli u budućnosti.

Pokrajinski odbor Demokratske stranke traži kažnjavanje organizatora protesta

Pokrajinski odbor Demokratske stranke osudio je proteste u Novom Sadu, organizirane 17. veljače, povodom godišnjice proglašenja neovisnosti Kosova i zatražio kažnjavanje organizatora skupa.

»Vandalsko ponašanje i šovinističke parole, koje su uzvikivali pripadnici fašističkih i nacionalističkih organizacija 'Obraz' i '1389', neprihvatljive su i veoma opasne, osobito u Vojvodini u kojoj se njeguju multietničnost i multikulturalnost i gdje su tolerancija i uvažavanje različitosti osnovni princip zajedničkog života«, priopćio je DS.

Ta stranka oštro je osudila i zloupotrebu srednjoškolaca i mladih u Novom Sadu u svrhe najgoreg nacionalizma i šovinizma, koje propagiraju pripadnici ovih ekstremističkih organizacija.

»Pokrajinski odbor Demokratske stranke u Vojvodini zahtijeva od mjerodavnih tijela da bez oklijevanja reagiraju i kazne organizatore ovog skupa«, navodi se u priopćenju.

U protestima je sudjelovalo oko 500 demonstranata, mahom srednjoškolaca. Među demonstrantima su bili i pripadnici organizacija »Obraz«, »Nacionalni stroj« i »1389«.

Oliver Dulić predsjedava UNEP-om

Srbija je 16. veljače preuzela dvogodišnje predsjedavanje Programu UN-a za životni okoliš (UNEP), na zasjedanju te agencije svjetske organizacije u Nairobiu, u Keniji. Ministar životnog okoliša i prostornog planiranja Republike Srbije *Oliver Dulić* jednoglasno je izabran za predsjednika Upravnog vijeća, najvažnijeg tijela UNEP-a koji čine ministri za zaštitu životnog okoliša zemalja članica UN. Obraćajući se nazočnima, Dulić je najavio kako će sljedeće dvije godine obilježiti pokušaji da se kroz unapređenje životnog okoliša svijet izbori s globalnom financijskom krizom.

Priredio: Z. S.

Sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća

Zatraženo što skorije sazivanje međuvladinog Mješovitog odbora

Vijećnici usvojili plan i program rada HNV-a

Vijećnici Hrvatskog nacionalnog vijeća usvojili su plan i program rada ove krovne institucije hrvatske zajednice za 2009. godinu, predložen od strane Izvršnog odbora HNV-a. Nakon što je predsjednik HNV-a **Branko Horvat** otvorio raspravu o ovom dokumentu, nitko se od prisutna 22 vijećnika nije javio za riječ, te je aktualan program rada HNV-a usvojen glasovanjem, bez vođenja rasprave. Plan i program rada HNV-a za 2009. godinu dostavljen je vijećnicima u materijalu za 22. sjednicu koja je održana 14. veljače u Subotici.

Sporazum o zaštiti hrvatske manjine u Srbiji i srpske manjine u Hrvatskoj predstavnici dviju država potpisali su 4. studenoga 2004. godine. Tim je Sporazumom predviđeno i osnivanje Mješovitog odbora za praćenje njegove provedbe.

Vijećnici su dali suglasnost i na usvajanje plana i programa rada i poslovanja Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« za 2009. godinu i rebalansa istog akta. Na dnevnom se redu našla i točka o razrješenju članice Izvršnog odbora HNV-a **Antonije Čote**, zadužene za kulturu, na temelju pismenog prijedloga predlagачa – predsjednice Izvršnog odbora Vijeća **Slavice Peić** i pismenog prijedlo-

ga – Odbora subotičke podružnice Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Za usvajanje prijedloga glasovalo je 14 vijećnika, protiv su glasovala 2 vijećnika, a 4 vijećnika su bila suzdržana, čime ovaj prijedlog nije usvojen.

Vijećnici su također odlučivali i o razrješenju i imenovanju članova međuvladinog Mješovitog odbora formiranog temeljem Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Srbiji i srpske manjine u Republici Hrvatskoj. Umjesto dosadašnjih

Planirane aktivnosti HNV-a za 2009. godinu

Pripreme za izbore novog saziva nacionalnog vijeća, aktivna uključenost prilikom bilateralnih razgovora između Republike Srbije i Republike Hrvatske, uspostavljanje višeg stupnja suradnje s matičnom domovinom, opremanje novog prostora HNV-a i preseljenje, iznalaženje sredstava za kupovinu drugog dijela zgrade, rad na regionalnom povezivanju hrvatskih udruga, intenziviranje aktivnosti u svezi formiranja Hrvatskog školskog centra, zajedničko sudjelovanje u aktivnostima Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ« u pitanjima za koje je nadležno Vijeće, provođenje Platforme za obrazovanje i Platforme za informiranje, pristupanje izradi Platforme za kulturu vojvođanskih Hrvata i povezivanje s tvrtkama iz Hrvatske, Gospodarskom komorom Hrvatske u Beogradu i Županijskim komorama u Hrvatskoj su aktivnosti predviđene Planom i programom rada HNV-a za 2009. godinu koje su usvojili vijećnici HNV-a.

članova međuvladinog Mješovitog odbora **Josipa Pekaovića** i **Bele Tonkovića**, koji su jednoglasno razriješeni ove dužnosti, imenovani su za predsjednika odbora **Branko Horvat** i za člana odbora odvjetnik **Slaven Bačić**, uz ranijeg člana odbora **Petra Kuntića**.

Na inicijativu Petra Kuntića na subotnjoj je sjednici HNV-a zatraženo što skorije sazivanje među-

vladinog Mješovitog odbora.

Jednoglasno je donesena i odluka o imenovanju **Ljiljane Dulić**, kao predstavnika osnivača, za člana Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«.

Tijekom sjednice broj vijećnika koji su sudjelovali u radu stalno je varirao, pa je tako rad i ove sjednice protekao na ivici kvoruma.

Z. S.

Petar Kuntić, vijećnik i predsjednik DSHV-a

Tražimo što skorije sazivanje Mješovitog odbora

»Veoma je važno aktivirati rad međuvladinog Mješovitog odbora za praćenje provedbe Sporazuma između Hrvatske i Srbije. Prošle su dvije godine od posljednje sjednice tog tijela, a postoje brojna otvorena pitanja. Zbog toga je na sjednici HNV-a na moj prijedlog zatraženo što skorije sazivanje Mješovitog odbora. Jedno od tih otvorenih pitanja je razmjena nekretnina za potrebe hrvatske zajednice u Srbiji i srpske zajednice u Hrvatskoj. Na posljednjem sastanku Mješovitog odbora, **Josip Pekaović** je kao predstavnik ovdašnje hrvatske zajednice predložio zamjenu rodne kuće bana **Josipa Jelačića** u Petrovaradinu za objekt u Zagrebu koji bi bio ustupljen srpskoj zajednici. Takav prijedlog nije bio dobar, jer je vrijednost zgrade u Zagrebu daleko veća od kuće u kojoj je rođen ban Jelačić. Danas sam na sjednici HNV-a predložio da po pitanju zamjene nekretnina za potrebe naše zajednice zatražimo Dom JNA u Subotici, jer u vrijednosti odgovara nekretnini u Zagrebu koja je predviđena za potrebe srpske zajednice. Jedan sam od vijećnika, a kao predsjednik DSHV-a nemam pravo govoriti u ime svih ostalih ovdašnjih Hrvata, ali sam želio ukazati da je to jedan ozbiljan problem. Po ovom pitanju trebamo postići konsenzus i onda će novoizabrani članovi ovog tijela moći zajednički nastupiti na sljedećoj sjednici Mješovitog odbora. Nadam se da će na sljedećoj sjednici HNV-a biti razmatran ovaj moj prijedlog«, rekao je **Petar Kuntić** nakon završetka sjednice.

Službeno najavljeno da će u ožujku biti raspisan natječaj za IPA program Srbija-Hrvatska

Šansa je tu, treba je dohvatiti

Forum za poticanje partnerstva u prekograničnoj suradnji održan je u ponedjeljak u Vukovaru i bila je to prigoda za blizu 500 zainteresiranih da za svoje ideje i projekte nađu partnere s druge strane granice

Piše: Zvonimir Perušić

Ako se obistine posljednje službene najave, natječaj za sredstva iz prepristupnih fondova Europske Unije, prvi put do sada namijenjen prekograničnoj suradnji Republike Hrvatske i Republike Srbije, bit će raspisan u ožujku ove godine. Premda se neslužbeno nagovještavalo kako bi se to moglo dogoditi i koncem prošle godine, sam čin objave natječaja malo je odgođen, da bi sve pripreme bile u potpunosti dovršene.

Na natječaju po IPA programu Srbija-Hrvatska bit će otvorena tri

područja za prijavljivanje projekata: potpora poslovnim sektoru, zaštita okoliša, te socijalne usluge. Upravo su o ove tri teme u ponedjeljak u Vukovaru održani odvojeni seminari, na kojima su zainteresirani mogli čuti što je ono što EU želi financirati, kako bi tome mogli prilagoditi svoje ideje i projekte. Radnim seminarima prethodio je plenarni forum, na kojem je bilo riječi općenito o prepristupnim fondovima, dosadašnjim iskustvima s natječaja iz drugih programa, te o mogućnostima IPA programa Srbija-Hrvatska.

Posjećenost iznad svih očekivanja: forum u Vukovaru pratilo blizu 500 ljudi

PRAVO SUDJELOVANJA: Forum u Vukovaru bio je iznimno dobro posjećen, pratilo ga je blizu 500 zainteresiranih predlagачa projekata, a mnogi su u neformalnim razgovorima pronašli i prekogranične partnere za svoje projekte, budući da je prekogranična suradnja subjekata s obiju strana granice jedan od osnovnih

sudjelovati u prekograničnim programima, tj. čak 18 županija od ukupno 21 naslanja se na neko administrativno područje u susjednoj zemlji.

Pravo punog sudjelovanja na natječaju sa strane Republike Srbije imat će svi predlagачi s teritorija Sjeverno-bačkog, Zapadno-bačkog, Južno-bačkog i

Programi u tijeku

Republika Hrvatska trenutačno sudjeluje u ukupno 8 programa, i to: 3 programa sa zemljama EU (Slovenija, Mađarska i Italija), 3 programa s potencijalnim kandidatima za EU (BiH, Srbija i Crna Gora), te 2 transnacionalna programa – Jugoistočna Europa i Mediteran.

S druge strane, od 2004. do 2006. godine Republici Srbiji omogućeno je sudjelovanje u pet različitih programa: Srbija-Mađarska (4 milijuna eura), Srbija-Rumunjska (5,6 milijuna), Srbija-Bugarska (4 milijuna), Jadranski program (1 milijun) i Kadses (1,1 milijun).

U 2008. godini otvoreno je 8 godišnjih programa, a za razdoblje od 2007. do 2009. za Republiku Srbiju osigurano je: Srbija-Mađarska (6,6 milijuna eura), Srbija-Rumunjska (7,2 milijuna), Srbija-Bugarska (5,6 milijuna), Jadranski program (1,46 milijuna), CEE (2 milijuna), Srbija-Hrvatska (3 milijuna), Srbija-Bosna i Hercegovina (3,3 milijuna) i Srbija-Crna Gora (1,5 milijuna).

Dunav – granica koja povezuje

Granica između Republike Hrvatske i Republike Srbije duga je 317 kilometara, od toga na rijeku Dunav otpada 250 kilometara. Na području prihvatljivom i pridruženom za IPA program Srbija-Hrvatska živi 245.000 stanovnika u Hrvatskoj i 1,343 milijuna stanovnika u Srbiji. Ukupna veličina toga područja je 18.000 četvornih kilometara.

Regija koja obuhvaća istočne dijelove Hrvatske i sjeverozapadne dijelove Srbije obiluje prirodnim i kulturnim bogatstvima, ali je gospodarski siromašno. Cijela prekogranična regija ovisi o poljoprivredi i preradi sirovina. Veze između tih dviju strana granice slabe su, prije svega zbog rata koji je prije manje od dva desetljeća bjesnio između dviju država, a na teritoriju Hrvatske.

uvjeta ovakvih natječaja. Među polaznicima seminara bilo ih je i desetak iz hrvatske zajednice u Vojvodini.

Hrvatska je, kao zemlja kandidat za ulazak u EU, u ovom poslu prilično ispred Srbije, a od 2000. godine je, prema riječima ravnatelja uprave za integrirani regionalni razvoj pri Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva RH *Ivana Žinića*, provela ukupno 156 projekata. Hrvatska je, prema njegovim riječima, u iznimno dobrom položaju, jer zbog duge granice i zemljopisnog oblika države, skoro sve hrvatske županije imaju pravo

Srijemskog okruga, a sa strane Republike Hrvatske – s teritorija Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Uz ova, postoje i susjedna područja koja mogu koristiti najviše do 20 posto godišnjeg iznosa donacije EU, a to su – u Srbiji Mačvanski okrug, a u Hrvatskoj Požeško-slavonska i Brodsko-posavska županija.

OPĆI I POSEBNI CILJEVI EU: Prema riječima načelnice sektora u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva RH *Marije Rajaković* ukupna vrijednost ovog prvog natječaja po programu Srbija-Hrvatska iznosit će 3,240 milijuna eura, od čega će

na teritoriju Hrvatske biti realizirano 1,440 milijuna, a na teritoriju Srbije 1,8 milijuna eura. Sva su sredstva bespovratna, a oni kojima projekti budu odobreni, imat će obvezu sufinanciranja 15 posto ukupno odobrenog iznosa.

Promatrajući pojedinačno, Marija Rajaković navodi kako će EU za potporu poslovnim sektoru EU po projektu odobravati od 50.000 do 200.000 eura, jednako toliko i za projekte zaštite okoliša, dok će za socijalne usluge, odnosno tzv. ljudi-ljudima projekte biti odobravano između 30.000 i 50.000 eura.

U okviru zaštite okoliša EU će financirati aktivnosti podizanja svijesti o ekološkim pitanjima, razvoj sustava i pripremljenosti za hitne slučajeve u smislu sprečavanja i kontrole poplava, prekograničnog zagađenja, sigurnosti prehrambenih proizvoda i zdravstvenih pitanja, podržati zajednički razvoj upravljanja otpadom, a poduprijet će i čišćenje i obnovu zagađenih lokacija.

U socijalnom programu EU će odobravati projekte koji potiču kontakte, komunikaciju i suradnju između lokalnih zajednica u prekograničnom području, osobito

Suradnja je neminovna

Forum za poticanje partnerstva u prekograničnoj suradnji, koji je održan u Vukovaru 16. veljače, službeno je otvorio ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva RH Petar Čobanković.

»Ovaj forum je vrlo bitan, jer su tu na jednom mjestu predstavnici gospodarstava i civilnih udruga iz četiriju država – Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine i Mađarske«, rekao je Petar Čobanković. »Naš zemljopisni položaj treba biti naša prednost. Više nemamo predrasuda o potrebi suradnje između naših država, jer je suradnja od interesa za sve ljude koji žive na ovom prostoru. Suradnja među našim regijama je vrlo bitna, poglavito u uvjetima svjetske krize. Hrvatska je u statusu zemlje kandidata za EU i ako uskoro uđe u EU otvorit će joj se nove mogućnosti korištenja sredstava iz strukturnih fondova. Zbog toga je bitno za sve nas da se što bolje pripremimo, jer ako to ne uradimo, nećemo biti u stanju iskoristiti ono što će nam biti na raspolaganju.«

Budućim se predlagateljima projekata obratio i vukovarsko-srijemski župan Božo Galić, a u radu foruma sudjelovala je i generalna konzulica RH u Subotici Ljerka Alajbeg.

Plan aktivnosti

Objava natječaja predviđa se za ožujak 2009. godine. Natječaj će biti otvoren četiri mjeseca. Odmah nakon objave natječaja, početkom travnja krenut će info dani, a sredinom travnja i radionice za predlagatelje projekata. Projektne klinike predviđene su za kraj lipnja. Evaluacija i ugovaranje može trajati i 9 mjeseci, tako da su radionice s korisnicima sredstava moguće u svibnju 2010. godine.

Opći cilj EU je ovakvim programima smanjiti gospodarske i institucionalne razlike između zemalja članica i budućih članica EU, kako bi proširenje EU jednog dana prošlo što je moguće bezbolnije. Kad je riječ o poslovnim sektorima, EU nastoji razviti mrežu između poslovnih subjekata u objema zemljama, pomoći mala i srednja poduzeća, zajednički promovirati proizvode na domaćim tržištima i tržištu EU, poboljšati inovativnost, razmijeniti znanje i iskustvo, te ulagati u poslovnu infrastrukturu.

Ciljevi

Osnovni cilj IPA programa Srbija-Hrvatska jest potaknuti prekograničnu suradnju radi stvaranja raznolikosti i unaprjeđenja regionalnog gospodarstva na društveno i ekološki održiv način, uz istovremeno poboljšavanje dobrosusjedskih prekograničnih odnosa.

Dodatni cilj programa je izgraditi kapacitete lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje EU programima.

podržavanjem žena i marginaliziranih skupina – nezaposlenih mladih osoba i osoba s invaliditetom – te lokalne demokracije i razvoj civilnog društva.

VELIKA OČEKIVANJA: Među onima koji su pratili forum i pokušali pronaći partnera s druge strane granice bila je i Marija Šeremešić, predsjednica udruge »Urbani Šokci« iz Sombora:

»Mi iz ove udruge želimo uspostaviti prekograničnu suradnju i na taj način poboljšati kvalitetu naših programa«, kaže za HR Marija Šeremešić. »Neke smo naše projekte već podnijeli na odobrenje u Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i Ministarstvo kulture Republike Srbije, ali sredstva koja se tamo dobivaju za takve projekte iznimno su mala, a smatram da niti preraspodjela tih sredstava nije pravedna. Zbog toga moramo tražiti druge mogućnosti za financiranje naših projekata i smatram da su ovakvi forumi jako dobra prilika za pronalaženje partnera i sufinancijera. Za sada još nismo našli partnera, jer ovo je tek prvi put da smo na ovakvom skupu, ali upoznala sam puno ljudi, razgovarala s mnogima i nadam se da ima mogućnosti za provedbu neke od naših ideja.«

Grad Sombor već godinama

Prilika za pronalaženje prekograničnog partnera: s jedne od radionica

sudjeluje u različitim prekograničnim programima i nekoliko je projekata već realizirao u programu s Republikom Mađarskom.

»Nadam se da će Grad Sombor, kao i do sada, biti uspješan sa svojim projektima prekogranične suradnje«, kaže za HR zamjenik predsjednika Skupštine Grada Sombora Zoran Miler. »Grad Sombor je i ranije prijavljivao interreg projekte i jedan je od uspješnijih gradova u pogledu korištenja sredstava iz europskih fondova. Od programa Srbija-Hrvatska očekujem da će Sombor proći s bar tri projekta. Već imamo partnere i razrađene projekte i nadam se da ćemo dobiti podršku kod odlučivanja. Riječ je o projektima iz područja zaštite životnog okoliša. Jedan od tih je zaštita od ambrozije na području Osječko-baranjske županije i Zapadno-bačkog okruga, a u tom

će projektu, osim Sombora, sudjelovati i Bački Monoštor. Nadam se da od raspoloživih 1,8 milijuna eura Sombor može povući 600.000 eura.«

Operativne strukture u IPA programu Srbija-Hrvatska su: u Hrvatskoj Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, u Srbiji Ministarstvo financija, a uz njih i Centralna agencija za financiranje i ugovaranje. Sjedište Zajedničkog tehničkog tajništva je u Zagrebu, a predstavništvo je u Srijemskoj Mitrovici. U radu Zajedničkog tehničkog tajništva rade osobe iz obiju zemalja. Projekti se na natječaj predaju u Zagrebu. Svi oni koji žele sudjelovati na natječaju mogu kontaktirati predstavništvo u Srijemskoj Mitrovici, na Solarskom trgu 3, ili preko e-maila darko.cvejic@mfin.gov.rs.

Zdenko Duka, predsjednik Hrvatskog novinarskog društva

Recesija bi mogla ozbiljno pogoditi i novinarsku profesiju

Smanjivanje broja novina uvjetuje i smanjenje broja radnih mjesta za novinare *
Novinarska profesija se mijenja i prilagođava zahtjevima suvremenog medijskog tržišta *
Slobodno i istraživačko novinarstvo je sve rjeđe, a napadi na novinare sve učestaliji

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Zdenko Duka nalazi se na čelu Hrvatskog novinarskog društva, krovne hrvatske novinarske udruge, od konca 2007. godine. Gotovo trideset godina i sam novinar, posve objektivno je u prilici sagledati sve strane ove zahtjevne, stresne ali i lijepe profesije.

HR: Kako Vi, kao predsjednik krovne udruge novinara Hrvatske, osobno gledate na današnji položaj novinarske profesije i ljudi koji se njome profesionalno bave?

Prvo bih, kako je to u novinarstvu običaj, želio biti aktualan i

dotaknuti se nadolazeće svjetske krize i recesije koju ona donosi sa sobom, jer recesija pogađa i profesiju kojom se bavimo. Primjerice, evidentan je trend smanjivanja broja novina koje izlaze, što uzročno-posljedično mora rezultirati i adekvatnim smanjenjem potrebe za određenim brojem zaposlenih novinara. U tom smjeru, a Hrvatska kao dio suvremene Europe podliježe istim zakonitostima koje vladaju na tržištu, novinarstvo sve više podliježe tržišnom poslovanju i mora se povinovati njegovim zahtjevima. Pojednostavljeno govoreći, sve više je senzacionalizma kao osnovne novinarske teme, a sve manje ozbilj-

nog novinarstva u obliku stručnih i opsežnih istraživačkih, analitičkih tekstova, što opet uzročno uvjetuje i manjak ozbiljnih novina koje su dostupne javnosti. Hrvatsko tržište je, primjerice, dvostruko manje od tržišta Srbije i uslijed veće borbe za manji broj potencijalnih čitatelja novine su primorane kombinirati određene ozbiljne i tzv. neozbiljnije sadržaje na svojim stranama, što se u određenim konotacijama izravno odnosi na novinarsku profesiju i ljude koji se njome bave.

HR: Novine u privatnom vlasništvu su proizvod na tržištu i one jednostavno moraju zadovoljiti odre-

dene kriterije koje ono nameće. Što zapravo donosi takva politika uređivanja glasila koje se mora pokoravati određenom aktualnom kriteriju?

Tzv. »zabavnim« pristupom uređivanja novina, one nažalost neumitno gube određenu snagu svojih jakih tekstova, ali zakon tržišta je nemilosrdan i u borbi za što bolju prodaju računaju se samo ostvarene pozitivne brojke. Ovako »izmiksani« listovi jednostavno nalikuju jedni drugima, nema nekakvih velikih razlika i profiliranosti, koja bi dijelila pojedino glasilo za, recimo, intelektualce, ili tabloide za neku drugu publiku...

Internet

Pojava interneta i njegova sve veća rasprostranjenost doprinosi mogućnosti boljeg informiranja javnosti. On je brži medij i posjeduje mogućnost gotovo istovremenog ažuriranja i osvježavanja svih vijesti.

HR: Uvjetuju li navedeni »zakoni tržišta« i same novinare koji se više ne profiliraju usko za određenu oblast već ih tjeraju na određenu širinu i svestranost kako bi mogli udovoljiti zahtjevima svojih poslodavaca?

Nažalost, upravo se to sve više od novinara i traži. Generalno gledajući, neusporediva je situacija, primjerice, s devedesetim godinama prošloga stoljeća u Hrvatskoj, kada je bio znatno veći utjecaj politike i političara na novinarstvo, kada se jasno znalo gdje je »fronta« i mnogi su listovi bili pod izravnom paskom i kontrolom vladajuće stranke. Ipak, i tada je postojao određeni broj

listova koji su bili skloniji opoziciji, i to vam je bila ta podjela. S druge strane, danas je taj utjecaj politike znatno manji, ali i dalje postoji odnos politike, tj. političara s vlasnicima pojedinih medija i predstavnicima velikog biznisa – velikim oglašivačima i dolazi do stvaranja velikih »dealova«. Svi ovi pokazatelji utječu na širinu profiliranja i prilagođavanje potrebama suvremenog tržišta na kojemu se danas nalazi medijski prostor.

HR: Sukladno tome, kakav je danas status novinara u odnosu na urednika, odnosno vlasnika medija u kojima su zaposleni?

Hmm, status je... Bili smo svjedoci tijekom proteklih godina čestih situacija da su novinari mijenjali redakcije i radna mjesta uslijed osobnih profesionalnih uvjerenja i neslaganja s pretpostavljenima, ali sada se bojim, kako se sve više sužava potencijalni prostor za rad u ovoj struci, da novinari jednostavno neće imati više kuda ići, jer je manje-više svuda ista situacija. Situacija očevidnih ograničenja iz već spomenutih razloga. Opet, apetiti slobodnoga novinarstva su znakovito porasli u proteklom razdoblju i nemjerljivi su u odnosu na devedesete godine prošloga stoljeća, ali novinari su i dalje na određen način sputani, iako cenzure gotovo da i nema.

HR: Kada već spominjemo cenzuru, na koji način se ona danas manifestira u hrvatskom medijskom prostoru?

Cenzure u određenom obliku uvijek ima, ipak mnogo je više autocenzure.

HR: Kako Vi gledate na određena ograničenja u novinarskoj profesiji koja izravno djeluju na osobni ponos novinara, preciznije rečeno, kada su poslanici javne riječi u situaciji da moraju biti uz »određenu struju«, jer im o tome često ovisi radno mjesto?

Zbilja je teško i govoriti o tome, jer je poznato kako pravoga slobodnoga istraživačkoga novinarstva danas ima veoma malo. Nije ga ni lako, niti jeftino raditi, pogotovo je neisplativo vlasnicima medija financirati pojedine opsežne potpore novinara, koji tragaju za određenim temama. Opet, s druge strane, na tom tragu i istraživačkom putu postoji velika opasnost da se netko »zahvati«, netko tko to ne bi smio biti. Najbolji primjer su veliki oglašivači u hrvatskoj o kojima u proteklih nekoliko godina nije napisan niti jedan kritički

tekst, niti su doticane pojedine afere u ovim najvećim hrvatskim tvrtkama, jer jednostavno ih niti nema tko napisati.

HR: Slučajevi Pukanić i Miljuš, ubojstvo vlasnika Nacionala i napad na novinara Jutarnjeg lista, odjeknuli su i izvan granica

se ne zna naručitelj/i napada na kolegu Miljuša, dapače, ne znaju se niti izvršitelji njegova mučnoga prebijanja na ulici. Tijekom prošle kalendarske godine smo imali zbilja crnu statistiku napada na novinare, što najbolje govori o opasnostima koje vrebaju ljude koji se bave javnom riječi.

tri dana nakon napada na Miljuša i išli smo čak i do Vladinih odaja, tražeći bržu istragu i pronalazanje počinitelja napada na našeg kolegu. Koncem rujna smo imali dodatni prosvjed, nastojeći ponovno ukazati na ovaj problem naše profesije, ali, nažalost, još uvijek se nije došlo do nikakvih kon-

Hrvatske. Je li, u kontekstu ovih najsvježijih događanja, novinarstvo postalo opasnom profesijom?

Sigurno da je. Ubijen je Ivo Pukanić, kao prvi novinar koji je stradao u mirnodopskim uvjetima suvremene Hrvatske, a još uvijek

HR: Na koji način novinarske strukovne organizacije i sama krovna institucija, HND, mogu skrenuti pozornost javnosti na ove probleme?

Mi smo već dva puta imali javne prosvjede na ulici, prvo je to bilo

kretnijih odgovora. Bilo je određenih spomena o potrebi uvođenja posebnoga kaznenog djela – napada na novinare, kao znatno otežavajuća okolnost i osnova za strožije kažnjavanje počinitelja, ali još ne postoji zakonska mogućnost ostvarivanja ovoga nauma. Ipak, ne treba zaboraviti kako je novinarska profesija u službi senzibiliranja javnosti i kao takva je uvijek na određenom rubu potencijalne opasnosti.

HR: Je li se razmišljalo o potencijalnoj inicijativi za beneficiranje novinarskog radnog staža zbog svih spomenutih činitelja koji ovu profesiju svrstavaju izvan okvira drugih, naizgled sličnih profesionalnih djelatnosti. Novinari često rade izvan redovitih dnevnih radnih okvira, subotom i nedjeljom, praznicima...

Takvih ideja bilo je još za vrijeme socijalizma na našim prostorima, ali se u toj eri to nikada nije uspjelo realizirati. Opet, tijekom jedne od predizbornih kampanja bilo je spomena upravo i o toj potencijalnoj mogućnosti, ali je i to ostalo

Biografija

Predsjednikom Hrvatskog novinarskog društva Zdenko Duka (1956.) postao je potkraj 2007. godine, a prije izbora na funkciju prvog čovjeka hrvatskog novinarskog zbora četiri godine je obnašao dužnost potpredsjednika. Diplomirao je komparativnu književnost i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1980. godine. Pišući za studentske listove od 1976. godine aktivno ulazi u svijet pisanog novinarstva, a od 1981. godine punih 15 godina profesionalno piše u »Večernjem listu«, potom nekoliko mjeseci u »Tjedniku«, a od samog pokretanja »Jutarnjeg lista« 1998., pa sve do 2006. godine, radio je u ovom prestižnom hrvatskom dnevnom listu iz kojeg je prešao u »Novi list«, gdje danas piše kao urednik – kolumnist. Uz brojne tekstove iz sfere političkog novinarstva, osobito unutarnje politike, koja mu je profesionalna specijalnost, objavio je i dvije knjige – »Duh stranaka i duše političara« (2003.) i neautoriziranu biografiju Ivice Račana (2005.).

samo na promidžbi pred izbore. Istina, u Europi ne postoji država koja ima regulirani institut beneficiranog staža za novinare

HR: Sir Winston Churchill je svojedobno rekao kako je »novinarstvo najljepša profesija ukoliko se na vrijeme ostavi«. Kako Vi, kao dugogodišnji novinar i predsjednik HND-a, gledate na ovu konstataciju glasovitoga britanskog premijera?

satisfakcije ako je tekst dobar, jer, konačno, ovaj posao radim bezmalo trideset godina i upravo taj osjećaj satisfakcije se ne može mjeriti s drugim stvarima u životu.

HR: Imate li refleksije javnosti na ono što ste napisali?

Imam, ali moram naglasiti kako ima mnogo agresivnijih autora od mene, koji su znatno češće na meti refleksija javnosti zbog svojih izrečenih ili napisanih novinarskih

mora biti atraktivno, ali to upravo govori o jednoj drugoj krajnosti toga stava. Ako se iz toga stava kreće prema unutra, onda mnogi imaju pravo govoriti o određenoj dozi subjektivnog pristupa i kako to nije objektivno. Stvari se iz raznih kutova različito mogu promatrati, i tu dolazi upravo do izražaja novinarska sloboda i kreacija je tu vrlo bitna. S druge strane, iznimno cijenim i političke komentatore koji imaju posve suprotna

Vrlo dobro mi je jasno što je mislio pod time. Mi smo svakoga dana pred zrcalom javnosti, svaki dan se vidi što smo napravili i javna odgovornost za izgovoreno ili napisano je velika. Ne možete si dozvoliti da budete neodgovorni i slabi, morate se kontinuirano educirati tijekom cijelog svog radnoga vijeka i života. Posao je zbilja vrlo stresan, napose što je često ograničen svojim rokovima glede izlaženja prvoga izdanja u novinama ili emitiranja određene vijesti ili priloga na radiju ili televiziji. Posao je, unatoč svemu, zbilja lijep i mislim kako stoji ta Churchillova misao, koju je izrekao prije nekih šezdeset godina.

HR: Kakav osjećaj Vi, kao dugogodišnji novinar, imate kada vidite objavljeni tekst koji potpisujete?

Znam kada sam napisao nešto zbilja dobro, a kada je ono što je izašlo slabije od uobičajenog uradka. Nekad se jednostavno tako sklope određene okolnosti i jednostavno uvijek imam taj osjećaj koliko je nešto dobro ili sam podbacio. Također imam osjećaj ispunjenosti i kreativne

Vijeće časti

Unutar HND-a djeluje Vijeće časti koje se bavi problemom novinarske etike i svatko tko se smatra na određeni način oštećen kroz djelovanje medija ima mogućnost obratiti se ovoj instituciji, koja broji 5 članova vijeća plus 5 njihovih zamjenika. Vijeće se sastaje dva puta mjesečno i razmatra pritužbe na rad novinara i to je jedino tijelo u Hrvatskoj koje se bavi novinarskom etikom.

stavova. Ja sam nekako smireniji autor, a i područje unutarnje politike, kojim se godinama bavim, nije toliko eksponirano kao neke druge tematske oblasti koje su znatno više pod udarom javnih komentara i rasprava. Manje-više pišem o globalnim trendovima u politici i nisam toliko na udaru.

HR: Jeste li u svojoj novinarskoj karijeri imali osobni sukob na relaciji objektivnoga i subjektivnoga?

Na koncu konca imam jedan svoj stav, kao i svi mi politički komentatori. I smatram se jednim od onih koji ga ne mijenjaju. Mnogi mi kažu kako sam konzistentan, to ne

gledišta i stajališta od mojih, ako je to dobro i argumentirano napisano. To je posve nešto drugo u odnosu na neke novinare koji rade »kako vjetar puše« i to isključivo iz nekih osobnih interesa.

HR: Vratimo se strukovnoj organizaciji hrvatskih novinara na čijem ste čelu. Kako danas funkcionira Hrvatsko novinarsko društvo?

Mi sljedeće godine punimo 100 godina postojanja. To je zbilja jedna velika tradicija i iznimno sam ponosan što se nalazim na čelu HND-a. Za sve proteklo vrijeme ostali smo jedinstvena profesionalna udruga, iako je, tijekom

devedesetih godina, bilo određenih pokušaja za cijepanjem društva. Uspjeli smo se ophrvati određenom političkom pritisku kojeg je tada bilo i posve časno smo obavljali funkciju u novinarskom društvu, te se niti zbog čega nemamo razloga danas sramiti. Društvo danas broji 3400 članova, tu je još i Sindikat novinara Hrvatske koji je HND osnovalo početkom devedesetih godina prošloga stoljeća, nakon pada starih sindikata. Oni su tu skupa s nama u ovoj našoj zgradi, i brinu se o prakticiranju radnog prava, dok se mi bavimo zaštitom profesionalne novinarske slobode izražavanja. Ova lijepa zgrada, u kojoj je naše sjedište, naslijedena je od naših prethodnika. Iako je u socijalizmu bila nacionalizirana, uspjeli smo je dobiti natrag i kao takva predstavlja jedno veliko bogatstvo kojim zajednički raspolažemo, a njezinim upravljanjem ostvarujemo i određena financijska sredstva, kojima pomažemo i rad našega sindikata. Govoreći o socijalnoj dimenziji imamo svoj imovinski treći (dobrovoljni) mirovinski stup osiguranja, što članovima tog fonda subvencionira dodatna sredstva na ta ulaganja. Također, svi članovi društva ostvaruju i pravo na određene beneficije, primjerice u javnom prijevozu i određenim drugim uslugama.

HR: Postoji li određeni plan za proslavu stogodišnjice HND-a?

Intenzivno se već razmišlja na tom planu. Pripremamo izdavanje jedne posebne monografije u kojoj ćemo pokušati pokriti svih proteklih stotinu godina postojanja društva. Planiramo, također, za tu svečanu prigodu organizirati u Hrvatskom narodnom kazalištu jednu specijalnu kazališnu predstavu u nastojanju obilježavanja ovoga našeg velikoga jubileja.

HR: Na koncu, jeste li se ikad požalili što ste se odlučili baviti novinarstvom kao životnim pozivom?

Nisam nikad požalio zbog svoga izbora i danas, s ove distance, mislim kako sam dobro postupio. Doživio sam puno lijepih stvari i zbilja nisam požalio zbog svoje odluke da budem novinar. Zapravo, završavajući studije nisam, iskreno, imao želju biti novinar, već sam imao i određenih ambicija u smjeru znanstvenog rada, te baviti se uređivanjem i nakladništvom. No, kako sam počeo pisati, jednostavno me je to zarazilo i ostao sam u novinarstvu. Jer, kada se jednom uđe u novinarstvo teško ga je ostaviti...

Globalno zatopljenje izazvat će do kraja stoljeća sušu i glad u svijetu

Srbiji prijeti nestanak vode

Stručnjaci predlažu da se žitnica Srbije preorijentira na proizvodnju drugih poljoprivrednih proizvoda, poput voća. Globalno bi zatopljenje sljedećih godina moglo donijeti povećani trend prirodnih katastrofa poput – poplava, požara, oluja, toplotnih valova. Prije dvije godine, zbog suše i visokih temperatura, Srbija je pretrpjela štetu od oko 500 milijuna dolara

Klimatske promjene koje su izazvane globalnim zatopljenjem prijete da se u drugoj polovici ovog stoljeća ostane bez vode i hrane. Ovakve vremenske uvjete osjetit će stanovnici Srbije, kao i Hrvatske. Stručnjaci predlažu da se žitnica Srbije preorijentira na proizvodnju drugih poljoprivrednih proizvoda, poput voća, dok bi hidrocentrale mogle stati. Prva posljedica globalnog zatopljenja, koju će ljudi osjetiti ne samo u Srbiji, nego i u cijelom svijetu, je nestašica vode.

SUŠE, POPLAVE, POŽARI: Klimatske promjene imat će negativan utjecaj na zdravlje ljudi, kao i na rod prehrambenih proizvoda, a samim tim i gubitak sredstava za život. Srbija se nalazi u jednom od područja koja su najviše izložena zatopljenju uslijed klimatskih promjena. Suše, poplave i požari su sve češći, a prema riječima stručnjaka jedan od razloga su i klimatske promjene. Globalna temperatura na planetu je povećana za 0,8 stupnjeva. Zemlja se ubrzano zagrijava,

a odgovornost leži na čovjeku, kažu stručnjaci.

»Ukoliko do kraja stoljeća temperatura u Srbiji naraste do pet stupnjeva, razina padalina će se drastično smanjiti. Svjedoci smo toga da su posljednjih godina kod nas zabilježene velike suše, a i sve je više klizišta i poplava. Globalno bi zatopljenje sljedećih godina moglo donijeti povećani trend prirodnih katastrofa poput – poplava, požara, oluja, toplotnih valova i slično. Posljedice globalnog zatopljenja najviše će osjetiti građani,

jer je moguće da se pojave i nove bolesti«, izjavila je savjetnica ravnatelja Republičkog hidrometeorološkog zavoda Danica Spasova.

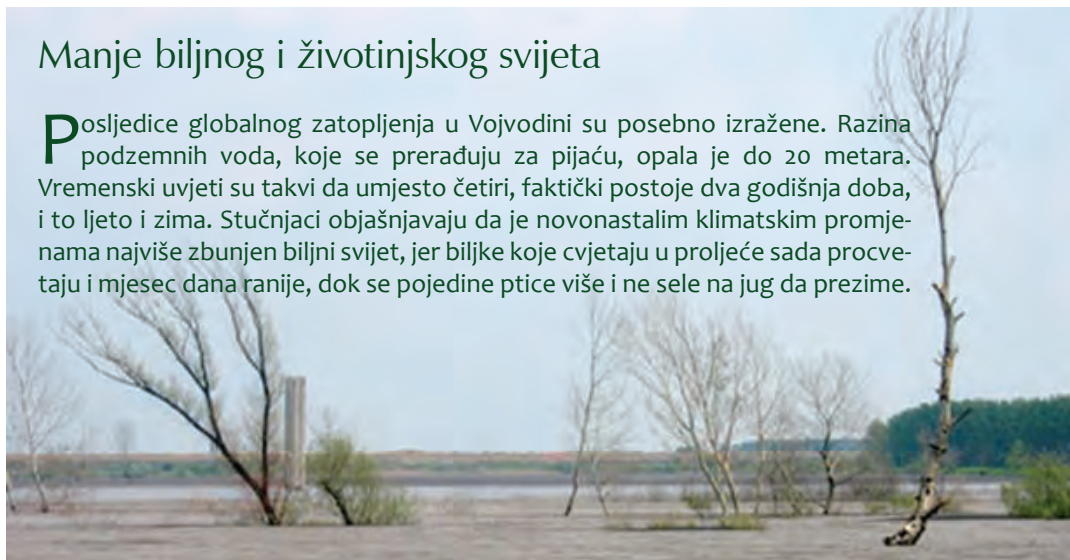
ČUVATI PRIRODU: Prije dvije godine zbog suše i visokih temperatura Srbija je pretrpjela štetu od oko 500 milijuna dolara. Stručnjaci predviđaju da se sljedećih godina može očekivati smanjenje poljoprivrednih prinosa, porast bolesti u stočarstvu, degradacija šuma, kao i pojava raznih zaraznih bolesti.

Efekti na globalni klimatski sustav mogu biti nagli i nepovratni. Oni mogu prouzročiti česte i sve jače toplotne valove, kišne oluje i tropske ciklone. Ove pojave negativno utječu na zdravlje ljudi. Ministarstvo za zaštitu životnog okoliša i prostornog planiranja poduzima niz mjera, kako bi se ublažile posljedice globalnog zatopljenja. Konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama preporuča svim potpisnicama, među kojima je i Srbija, da rade na obrazovanju i podizanju svijesti javnosti o posljedicama klimatskih promjena. Važno je sačuvati energiju i okrenuti se njenim alternativnim izvorima, kažu stručnjaci. Sadnjom novih šuma možemo se boriti protiv klimatskih promjena.

Sandra Iršević

Manje biljnog i životinjskog svijeta

Posljedice globalnog zatopljenja u Vojvodini su posebno izražene. Razina podzemnih voda, koje se prerađuju za pijaću, opala je do 20 metara. Vremenski uvjeti su takvi da umjesto četiri, faktički postoje dva godišnja doba, i to ljeto i zima. Stručnjaci objašnjavaju da je novonastalim klimatskim promjenama najviše zbunjen biljni svijet, jer biljke koje cvjetaju u proljeće sada procvjetaju i mjesec dana ranije, dok se pojedine ptice više i ne sele na jug da prezime.

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04), Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, Subotica, Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je nositelj projekta »ATB SEVER« A.D, Subotica, podnio Zahtjev za odlučivanjem o potrebi procjene utjecaja na okoliš za projekt »Rekonstrukcija postojeće farbare – lakirnice«, na katastarskoj čestici br. 14556/1, k.o. Novi Grad, na području općine Subotica.

Uvid u podatke i dokumentaciju iz Zahtjeva nositelja projekta može se izvršiti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, II. kat Stare gradske kuće - ured 226, svakog radnog dana od 10 do 12 sati, u razdoblju od 19. 02. 2009. do 10. 03. 2009. godine.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je nositelj projekta Đerđ Šinković, Marije Vojnić Tošinice br. 30, podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja projekta »Poslovni i prateći objekt«, na životni okoliš čija se realizacija planira na kat. parc. 24234/6, KO Stari Grad.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat Stare gradske kuće, soba 226 u razdoblju od 20. 2. do 12. 3. 2009. u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo vas da u roku od 20 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja predmetnog projekta na životni okoliš ovom mjerodavnom tijelu.

Zvonko Kujundžić, stečajni upravitelj

Reorganizacija ili bankrot

Tijekom vođenja stečajnog postupka dolazi do suradnje na relaciji: stečajni sudac – stečajni upravitelj, te stečajni upravitelj – skupština povjerilaca – odbor povjerilaca

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Sve više se govori o efektima globalne ekonomske krize, koja donosi propadanje brojnih gospodarskih subjekata i pokretanje stečajnih postupaka za njihovu likvidaciju. Tijekom tranzicije i na našim je prostorima mnogo velikih tvrtki i poduzeća neslavno završilo svoj vijek kroz stečajne postupke vođene u pokušaju izmirivanja brojnih dospjelih potraživanja od strane povjerilaca. Kako funkcionira institut stečajnog postupka i kakva je uloga stečajnog upravitelja u ovoj proceduri zapitali smo Zvonka Kujundžića, diplomiranog ekonomista i stručnjaka iz ove oblasti, koji trenutačno obnaša dužnost stečajnog upravitelja HI »Zorka« i A.D. »Subotičanka« iz Subotice

Što podrazumijeva institut stečaja kao stanja u kojemu se, uslijed određenih poslovnih okolnosti, nađe tvrtka ili poduzeće?

U tržišnom gospodarstvu posve normalna pojava je osnivanje i nestajanje gospodarskih društava, pa se tako prema našem Zakonu o stečajnom postupku regulira i gašenje određenih gospodarskih subjekata. Glede samoga stečajnog postupka, do njega dolazi kada gospodarsko društvo više nije u stanju ispunjavati svoje, tijekom poslovanja nastale obveze (nesposobnost za plaćanje dospjelih potraživanja).

Kako dolazi do stečaja određenog gospodarskog subjekta?

Ponajprije već spomenutom nesposobnošću plaćanja obveza, konkretno govoreći – ukoliko je, primjerice, tvrtka obustavila sva plaćanja u roku od 30 dana ili ukoliko u roku od 45 dana od dospjeća određene obveze nije u stanju podmiriti je. Do stečaja dolazi kada netko od zakonom određenih predlagača podnese prijedlog za pokretanje stečajnog postupka.

Tko su zakonom ovlaštene osobe koje mogu podnijeti prijedlog za pokretanje stečajnog postupka?

U prvom redu najčešće su to povjerioci kojima tvrtka duguje, potom to može biti sam stečajni dužnik,

tj. njegovi osnivači. Ovlaštenje za ovakav postupak imaju i porezna uprava i javni pravobranitelj u ime pravnih osoba koje zastupa po zakonu.

Kako teče sam proces stečaja nakon podnošenja prijedloga za njegovo pokretanje?

Kada se podnese prijedlog za pokretanje stečajnog postupka sud zakazuje ročište na kojemu se ispituje i utvrđuje postojanje stečajnih razloga zbog kojih je i došlo do podnošenja prijedloga za pokretanje postupka. Prilikom zakazivanja ovoga ročišta već se pozivaju povjerioci ili stečajni dužnik, ovisno o okolnosti tko je predlagač pokretanja samoga postupka stečaja, a od njih se traži očitovanje odgovarajućih dokaza glede visine neplaćenih obveza i dokumentiranje razloga iz kojih se osnovano može utvrditi postojanje obveza i postojanje nesposobnosti plaćanja dospjelih obveza. Na to ročište pozivaju se predlagači, stečajni dužnik i stečajni upravitelj, ukoliko je imenovan u prethodnom stečajnom postupku. Nakon provedenog postupka sud ocjenjuje objektivno postojanje razloga za pokretanje stečajnog postupka i ukoliko se utvrdi njihovo postojanje donosi rješenje o pokretanju stečajnog postupka.

Koji je sud mjerodavan za postupanje u predmetima vezanim za provođenje stečajnog postupka?

Čitav postupak stečaja je u ovlasti trgovačkog suda, konkretno za teritorij Sjeverno-bačkog okruga nadležan je Trgovački sud u Subotici.

Nakon donošenja rješenja o pokretanju stečajnog postupka tvrtka ili poduzeće, koje je obuhvaćeno ovim postupkom, počinje funkcionirati na jedan drugačiji način.

Za samu tvrtku ili poduzeće tijekom provođenja stečajnog postupka nastaju određene posljedice ovakvoga stanja, a koje su regulirane Zakonom o stečajnom postupku, pa tako od trenutka započinjanja njegova provođenja svi poslovi funkcioniranja, poslovanja

i neposrednog odlučivanja prelaze na imenovanog stečajnog upravitelja. Prijašnji nositelji upravljanja poduzećem (direktor, Upravni i Nadzorni odbor) gube sva svoja ovlaštenja glede upravljanja i odlučivanja, jer je stečajni upravitelj jedini isključivo ovlašten i nadležan za provođenje svih navedenih poslova u ovom stadiju tvrtke ili poduzeća.

S kojim je subjektima dužan surađivati stečajni upravitelj tijekom provođenja stečajnog postupka za vrijeme kojega je on isključivo nadležan voditi tvrtku ili poduzeće?

Ovdje moramo napraviti razgraničenje glede novčane visine

imovine određenog stečajnog dužnika, preciznije – ukoliko je stečaj manje vrijednosti (vrijednost imovine do 5 milijuna dinara) ne formira se stečajni odbor povjeritelja, nego je komunikacija zasnovana na relaciji stečajni upravitelj i postupajući stečajni sudac, i sve relevantne odluke se donose isključivo u tom odnosu. Kada je u pitanju stečaj veće vrijednosti (vrijednosti imovine preko 5 milijuna dinara), tada se formira i odbor povjeritelja, skupština povjerilaca s kojima je stečajni upravitelj dužan održavati komunikaciju i podnositi im mjesečna izvješća, koja je isto tako dužan podnositi i u slučajevima stečajeva male vri-

jednosti. Također rad samoga stečajnog upravitelja, putem njegovih izvješća, kontrolira i agencija za licenciranje stečajnih upravitelja.

Koje su prve konkretne mjere koje poduzima stečajni upravitelj nakon što preuzme vođenje određenog gospodarskog subjekta u stečaju?

Postoji više poslova koje je neophodno trenutačno poduzeti nakon donošenja rješenja o pokretanju stečajnog postupka. Izuzetno je važno odmah preuzeti sve pečate i žigove tvrtke ili poduzeća, izvi-

U prvom redu to ovisi od veličine samoga gospodarskoga subjekta. Kod manjih poduzeća, primjerice, koja do pred postupak stečaja nisu godinama poslovala i nemaju veće imovine, dovoljno je svega nekoliko tjedana za potpuno sagledavanje stečajne situacije, dok je situacija posve drugačija u slučajevima većih poduzeća i stečaja koji obuhvaćaju mnogo bazne i izdvojene imovine, većih potraživanja i nedospjelih obveza. Onda je potrebno znatno više vremena za potpuno upoznavanje

za prije stečajnog postupka, ako ono nije provedeno prije pokretanja stečajnog postupka. Glede utvrđivanja prioriteta izmirivanja obveza, on je zakonski utvrđen ustanovljavanjem tzv. isplatnih redova. U prvom redu su plaćanja troškova samoga stečajnoga postupka, koja se odobravaju od strane stečajnog suca, a sve dok se ne osiguraju sredstva za prvi red ne može se preći na ispunjenje obveza sljedećeg isplatnoga reda. Potom slijede ispunjenja obveza koje je subjekt imao u posljednja

nom proizvodnjom određenih dobara, nastavlja li se proces proizvodnje i tijekom provođenja stečajnog postupka?

Često se možemo susresti s pojmom »radni stečaj«, međutim, taj pojam nije uopće zakonski definiran prema važećem Zakonu o stečajnom postupku, ali se takvi slučajevi u praksi događaju. To je, primjerice, slučaj kod poljoprivrednih poduzeća, kada je provođenje stečajnog postupka započeto u vremenu samoga proizvodnoga ciklusa i kada je nužno dovršiti započete radnje kako bi se izbjeglo nastupanje veće materijalne štete. Stečajni upravitelj to mora uzeti u obzir i prema potrebama dovršetka proizvodnoga procesa zadržati određeni broj uposlenika.

Provođenje stečajnog postupka provodi se u smjeru potencijalnog »ozdravljenja« određenog gospodarskoga subjekta ili njegova konačnog »gašenja«. Tko neposredno odlučuje u kom smjeru će se provoditi potrebne radnje?

Na prvom povjerilačkom ročištu, a na osnovi ekonomsko-financijskog izvješća stečajnog upravitelja, skupština povjerilaca treba odlučiti u kom smjeru će ići stečajni postupak. Prema reorganizaciji i pokušaju »izlječenja« ili prema bankrotstvu. Ukoliko na povjerilačkom ročištu nema izjašnjenja za reorganizaciju slijede sve radnje koje vode prema apsolutnom gašenju postojećeg gospodarskog subjekta. Ako se, pak, skupština povjerilaca izjasni za reorganizaciju onda se stečajnom upravitelju daje rok od 90 dana (plus još 30) za pripremu plana reorganizacije koji bi trebao predstavljati određene mjere i postupke, koji bi doprinijeli ozdravljenju gospodarskog subjekta i omogućili »namirivanje« potraživanja stečajnih povjerilaca u većem obujmu, nego što bi to bio slučaj kroz provođenje postupka bankrotstva i totalne rasprodaje imovine.

Na koncu, koji je odnos uspješno provedenog stečajnog postupka u smjeru reorganizacije gospodarskog subjekta nasuprot nepopularnog usmjerenja prema bankrotu?

Prema mom iskustvu i saznanjima, nažalost, tek svaki deseti stečajni postupak završi uspješnom reorganizacijom i »oživljenjem« određenoga gospodarskoga subjekta. Čest je, nažalost, slučaj da se krene s potencijalnom reorganizacijom, ali se to vrlo brzo pokaže samo kao »skup dobrih želja, a ne realnih mogućnosti« i dolazi do prevodenja stečajnog postupka u smjeru bankrotstva. ■

Stečajna masa

Jedan od osnovnih poslova i svrha stečajnog postupka je formiranje stečajne mase iz koje će se, prema isplatnim redovima, »namiriti« povjerioci.

jestiti sve banke kako se subjekt nalazi u stanju otvaranja stečaja, kako bi se izbjeglo potencijalno neovlašteno skidanje novca s računa istoga gospodarskog subjekta, jer u suprotnom bi banka mogla, po automatizmu, izvršiti određene transfere i skidanje novca s računa. Konačno, možda i najvažnija prvobitna radnja je izvršenje popisa sve zatečene imovine subjekta nad kojim je pokrenut stečajni postupak, kako u samom sjedištu tvrtke ili poduzeća, tako i u drugim njenim ograncima.

Koliko je vremena potrebno stečajnom upravitelju za upoznavanje sa svim mehanizmima određenog gospodarskog subjekta na čijem se čelu, prema odluci suda, trenutačno nalazi?

sa situacijom. Stečajni upravitelj u takvim slučajevima formira skupinu ljudi koji će stečajnom upravitelju pomagati u radu, kako oko identificiranja imovine, tako i u provođenju samog stečaja.

S obzirom da se već godinama bavite stečajnim postupcima, možete li nam reći neki primjer u dužini trajanja određenog stečaja?

Prema vremenskim pokazateljima u prijašnjim slučajevima, stečaj nikada ne traje manje od nekoliko mjeseci, a ima primjera i dugotrajnih stečajnih postupaka koji su se razvukli i na nekoliko godina. Sve to, naravno, ovisi o mnogo drugih okolnosti koje su neposredno povezane sa samim postupkom, a najčešće se radi o nemogućnosti prodaje određene imovine gospodarskog subjekta zbog njezine neatraktivnosti, vođenja parničnih postupaka, otežane naplate potraživanja i slično.

Po kojim kriterijima se utvrđuje redoslijed povjerilaca prema kojima će biti izvršeno »izmirenje« njihovih potraživanja?

Prema novom Zakonu o stečajnom postupku, koji je stupio na snagu 2005. godine, u stečaju ne postoji mogućnost prebijanja obve-

tri mjeseca prema poreznoj upravi, treći isplatni red se odnosi, također, prema poreznoj upravi, ali unatrag 24 mjeseca od pokretanja stečajnog postupka a nisu ispunjene do visine drugog isplatnog reda i minimalne zarade zaposlenih za posljednjih 12 mjeseci prije pokretanja postupka, te, konačno, u četvrtom isplatnom redu su svi ostali povjerioci.

Kako je reguliran radni odnos uposlenika tijekom vodena stečajnog postupka?

Po starom zakonu radni odnos uposlenika prestajao je po sili zakona s danom otvaranja stečajnog postupka, a nakon toga je stečajni upravitelj, prema potrebi, angažirao određeni broj ljudi na određeno vrijeme koji bi mu pomagali u provođenju postupka stečaja. Sada, po novome zakonu, otvaranje stečajnog postupka ne predstavlja više razlog automatskog prestanka radnog odnosa i sada je na stečajnom upravitelju odluka o tome koga će zadržati ili ne, preciznije na radnim mjestima ostaju oni uposlenici za kojima se ukaže neposredna potreba tijekom provođenja stečajnog postupka.

Ukoliko je u pitanju gospodarski subjekt koji se bavi neposred-

Temeljem Odluke o obavještanju građana o poništavanju parcela općih grobova (raka), objavljene u sredstvima lokalnog informiranja tijekom 2000. godine i Odluke o obavještanju građana o poništavanju općih grobova (raka) objavljene u sredstvima lokalnog informiranja tijekom rujna 2005. godine, donesenih sukladno članku 58. i 59. Odluke o uređenju i održavanju groblja i pokapanju (»Službeni list općine Subotica«, broj 13/98 u daljnjem tekstu: općinska Odluka) i odlukama Upravnog odbora Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« s 53. sjednice održane dana 18. travnja 2000. godine i 8. sjednice održane dana 15. srpnja 2005. godine, Javno komunalno poduzeće »Pogrebno«, imajući u vidu odluku Upravnog odbora usvojenu na 5. sjednici, održanoj dana 13. veljače 2009. godine, ovim putem upućuje **zadnji poziv**, odnosno

O B A V I J E S T

građanima o poništavanju parcela općih grobova (raka)

za koje je istekao obavezan rok počivanja od 10 godina, odnosno rok produženog počivanja 30 godina i to

u Bajskom groblju – parcela općih grobova (raka) broj 2,

u Kerskom groblju – parcele općih grobova (raka) broj 5 i 6,

u groblju Gornji Tavankut – sve parcele groblja,

u Paličkom groblju – parcela općih grobova (raka) 1, pravoslavni dio i to:

općeg groba (rake) na čijem je nadgrobnom spomeniku ispisan tekst: »*Itt nyugszik KAPÓSZTA SÁNDOR élt 54 évet megh. 1955.XII.16. lelkiünk az urat várja, segitségünk és pajzsunk ő.*« i

općeg groba (rake) na čijem je nadgrobnom spomeniku ispisan tekst: »*FLEGO JULIANNA szül. Balogh 1904 – 1960 Én tudom hogy az úr az én porom felett megáll.*«

Obavještavaju se obitelji i srodnici, kao i druge osobe, umrlih pokopanih navedenim parcelama općih grobova (raka) za koje je istekao produženi rok počivanja od 30 godina, da je rok od 6 mjeseci od dana objavljivanja Obavijesti građana o poništavanju parcela općih grobova (raka), predviđen općinskom Odlukom, u sredstvima lokalnog informiranja i u »Službenom listu Općine Subotica«, istekao dana 28. listopada 2000. godine, osim za parcele groblja u Gornjem Tavankutu za koje je rok istekao dana 6. ožujka 2006. godine, u kojim je rokovima trebalo obaviti prijenos posmrtnih ostataka u drugo osigurano mjesto, isključivo o trošku naručitelja ekshumacije.

Ovim putem upućujemo **zadnji poziv** obiteljima, srođnicima, odnosno nasljednicima ili drugim zainteresiranim osobama da o svom trošku obave **prijenos posmrtnih ostataka i uklanjanje grobnih znaka, spomenika i drugih obilježja** s odnosnih općih grobova (raka) ili ih prenesu na drugo osigurano grobno mjesto, sve **najkasnije do 31. ožujka 2009. godine**.

Ukoliko navedene osobe umrlih ne obave prijenos posmrtnih ostataka, niti uklone grobne znake, spomenike i druga obilježja s odnosnih općih grobova (raka), Javno komunalno poduzeće »Pogrebno« će postupiti sukladno Planu uređenja groblja, odnosno pojedinih parcela.

Istovremeno, obavještavamo obitelji, nasljednike, srodnike i druge zainteresirane osobe da će se na mjestima općih grobova (raka) koje se ne održavaju, odnosno nije obavljena uplata produženja naknade za rok počivanja i to

u Kerskom groblju – parcela općih grobova (raka) broj 7,

u Senčanskom groblju – parcele općih grobova (raka) broj 8 i 15 i

u groblju Ludoš – parcele općih grobova (raka) broj II/2 (zadnji, odn. gornji dio).

vršiti nova ukapanja, kao i da je u navedenim parcelama općih grobova (raka) dopušteno produžavanje uplate za rok počivanja i na razdoblje preko produženog roka počivanja u trajanju od 30 godina.

Obitelji, srodnici, odnosno nasljednici i druge osobe umrlih pokopanih u općim grobovima (rakama) za sve detaljnije obavijesti mogu se obratiti grupovođa mjerodavnim za navedena groblja ili osobno, u poslovnim prostorijama u sjedištu gospodarskog društva, Trg žrtava fašizma broj 1, svakog radnog dana od 8 do 13 sati, kao i na telefon gospodarskog društva 024 / 55 48 48.

Direktor Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno«, Nikola Kvala, dipl. oec.

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Suradnja Učiteljskog fakulteta iz Osijeka i Učiteljskog fakulteta na mađarskom iz Subotice

Na obostranu korist

Učiteljski fakultet na mađarskom u Subotici bio je domaćin sastanka na kojemu je s članovima uprave Učiteljskog fakulteta iz Osijeka dogovorana buduća suradnja ova dva fakulteta, koja bi se trebala temeljiti na Protokolu, čije je svečano potpisivanje predviđeno za 8. svibnja, kada je Dan Učiteljskog fakulteta u Osijeku *
Dio ove suradnje bila bi razmjena studenata i profesora

Svake godine više od milijun ljudi koristi programe obrazovanja i stručnog usavršavanja izvan matičnih država, koji se financiraju putem različitih fondova Europske Unije, što pridonosi razumijevanju među različitim kulturama, toleranciji i ulaganju u ljudski potencijal Unije. Primjer jedne takve suradnje, koja se upravo razvija, je i suradnja Učiteljskog fakulteta iz

nom studiju u Slavonskom Brodu. Ovaj fakultet trenutačno ima 864 studenata, u stalnom odnosu ima 64 profesora, te 29 vanjskih suradnika.

Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici s radom je počeo 2006. godine i danas broji oko 200 studenata, a od ove školske godine otpočeo je s programom doškolovanja.

Osječko izaslanstvo, koje su

o izvorima financiranja, tj. fondovima Europske Unije. »Shodno ponuđenim natjecajima, formirat ćemo i suradnju«, zaključio je prodekan.

REGIONALNA SURADNJA: Dekanica Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku prof. dr. Katalin Kaić izrazila je svoje zadovoljstvo pripremanjem protokola o suradnji.

»Nama je ovo uspostavljanje suradnje veoma važno. Mi smo u prošlom razdoblju bili veoma zatvoreni, i sada na sve moguće načine pokušavamo otvoriti svoja vrata, da nam svijet dolazi, a i da naša djeca vide kako to izgleda izvan naših granica. Mislim da je

dijelu sastanka, prodekanica za financije Učiteljskog fakulteta na mađarskom dr. Marta Takacs, dok je, govoreći o dokumentu koji se priprema, predsjednik Savjeta subotičkog fakulteta dr. Josip Ivanović najavio kako će nekoliko subotičkih profesora 8. svibnja održati predavanja na osječkom fakultetu, poslije čega bi uslijedilo i svečano potpisivanje Protokola o suradnji.

I jedan i drugi fakultet imaju već po nekoliko protokola o suradnji sa sličnim institucijama iz nekoliko drugih zemalja Europe. Fakultet iz Osijeka ima formaliziranu suradnju sa srodnim fakultetima iz Mađarske (Pečuh, Baja, Seksard),

Dva izaslanstva o budućoj suradnji učiteljskih fakulteta

Osijeka i Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku iz Subotice.

Naime, na jednom stručnom simpoziju, koji je prošle godine u svibnju organiziran na Plitvicama, upoznali su se čelnici ovih dviju visokoškolskih ustanova i odlučili protokolom konkretizirati međuregionalnu suradnju kakvu promovira i Europska Unija.

SLIČNE POTREBE: Učiteljski fakultet na mađarskom u Subotici bio je 16. veljače domaćin sastanka na kojemu je s članovima uprave Učiteljskog fakulteta iz Osijeka dogovorana buduća suradnja ova dva fakulteta koja bi se trebala temeljiti na Protokolu, čije je svečano potpisivanje predviđeno za 8. svibnja, kada je Dan Učiteljskog fakulteta u Osijeku.

Učiteljski studij na osječkom fakultetu izvodi se kao temeljni učiteljski studij i studij pojačanoga predmeta od 2006. godine, a od akademske 1999./2000. godine nastava se izvodi i na dislocira-

činili dekanica Učiteljskog fakulteta prof. dr. sc. Anđelka Peko, prodekanica za stručni razvoj dr. Vesnica Mlinarević i prodekan za međunarodnu suradnju i poslovanje dr. Damir Matanović, upoznalo je upravu subotičkog fakulteta sa zakonskim regulativama u području visokog školstva u Hrvatskoj, zatim o potrebi dodatne edukacije ravnatelja škola iz područja menadžmenta, te s aktualnim programima i planovima Fakulteta.

»Ne znam hoćemo li skupa imati dovoljno snage raditi na dodatnom studiju, ali na zajedničkim projektima sigurno hoćemo. Došli smo u Suboticu s namjerom konkretiziranja suradnje. Imamo puno ideja, no, ako ih ne provedemo, sve će otići u vjetar. Stoga danas planiramo osmisliti prve korake«, istaknula je dekanica osječkog fakulteta dr. Anđelka Peko, uz što je prodekan za međunarodnu suradnju i poslovanje dr. Damir Matanović podsjetio kako realizacija projekata prije svega ovisi

Dvije dekanice:
dr. Anđelka Peko iz Osijeka i dr. Katalin Kaić iz Subotice

iz našeg kuta gledanja razmjena studenata veoma važna. Mi od osnivanja 2006. godine studente redovito vodimo na ekskurzije, a žalosno je da su mnogi studenti tek tada, za tu prigodu, prvi put dobili svoje putne isprave. Mi, stariji, imali smo puno više mogućnosti kada smo bili studenti«, naglasila je dekanica Kaić.

»Protokoli o suradnji najčešće obuhvaćaju razmjenu studenata i profesora, zajedničko sudjelovanje na natjecajima, zajedničke programe regionalne suradnje, konferencije, i drugo«, pojasnila je novinarka, koji su bili nazočni prvom

s fakultetima iz Poljske, Češke, Slovenije, Bosne i Hercegovine, te s najjačom visokoškolskom obrazovnom ustanovom iz Londona. Planiraju sličnu radnju uspostaviti i s fakultetima iz Njemačke i Turske, dok svoju suradnju s istočnim susjedom, Srbijom, ne planiraju širiti izvan Subotice.

Subotički Učiteljski fakultet na mađarskom suraduje s nekoliko fakulteta iz Mađarske, (Segedin, Baja, Pečuh, Đer, Debrecin), a uskoro će uspostaviti formalnu suradnju i s jednim fakultetom iz Slovačke.

D. D.

Preregistracija gazdinstava u tijeku

Poticaje ograničila nova uredba

Uredba o regresiranjima ratara i povrtlara razočarala poljoprivrednike jer će mnogi ostati bez financijske potpore države * Vijest o smanjenom otkupu mlijeka, uznemirila ovdašnje stočare

Nova uredba o uvjetima i načinu korištenja sredstava za regresiranje repro-materijala za ratarsku i povrtlarsku proizvodnju u 2009. godini, koja je trebala razjasniti sve dosadašnje nejasnoće, stvorila je novo razočaranje među poljoprivrednicima, jer po ovim uvjetima mnogi će poljoprivrednici ostati bez subvencija i regresa koji su im obećani. Poljoprivrednicima i dalje nisu jasne sve uredbe i zakoni po kojima će ove godine Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede davati poticajna sredstva. **DVOJBE OKO SUBVENCIJA:** Iako je bilo riječi kako će poljoprivrednici koji ispune sve uvjete dobivati 100 eura, Ministarstvo je odlučilo da će iznos koji će poljoprivrednici dobiti biti 12.000 dinara, s tim da je 5000 za mineralno gnojivo, 3000 za dizel gorivo i 4000 za sjeme. Kako bi se dobilo spomenutih 5000 dinara za

svoje zemljište u zakup, a prijavili ga u svom gazdinstvu, više neće dobivati subvencije. Do sada je bilo velikih problema vezanih uz ovaj način rada, te je Ministarstvo odlučilo da ti poljoprivrednici više nemaju pravo na subvencije. Vlasnici poljoprivrednog zemljišta više ne mogu dobivati sredstva na zemljište ako ga ne obrađuju sami. Postoje slučajevi da su vlasnici zemlje registrirali gazdinstvo, a izdali ga u zakup – u arendu, te sami uzimali sredstva poticaja, koja su isključivo bila namijenjena onima koji zemlju obrađuju, dakle arednasi. To je od sada kažnjivo i ovom uredbom zabranjeno. Temeljem nove uredbe uspostaviti će se kontrola, te će vlasnici zemljišta koji se ogriješe o uredbu biti brisani iz registra. Određena je i novčana kazna od 10.000 do 50.000 dinara, kazao je Ivković.

Da podsjetimo, gazdinstva koja se opredijele za komercijal-

»U našem okrugu postoje poljoprivrednici koji se isključivo bave poljoprivredom, ali nisu obuhvaćeni obvezama PIO osiguranja jer su rođeni prije 1930. godine. Oni nisu bili u obvezi ući u PIO i nisu si uplaćivali poljoprivrednu mirovinu. Sada ti poljoprivrednici nisu nigdje registrirani i ne mogu ostvarivati ove pogodnosti. Tu je napravljena velika nepravda. Velika sredstva po drugim uredbama odlaze izvan poljoprivrede. Mogućnosti koje postoje po uredbama, kao što su podizanje voćnjaka i vinograda, koriste u velikoj mjeri ljudi koji nisu poljoprivrednici, a to su značajna sredstva, čak više od milijun dinara po jednom hektaru. To su ogromna sredstva koja odlaze u ruke ljudi koji nisu isključivo poljoprivrednici i upravo radi toga je potrebno definirati tko je poljoprivrednik, a tko ne. Po tome, oni koji nisu poljoprivrednici koriste veća sredstva od poljo-

Miroslav Ivković

dimnim medijima se mogao vidjeti podatak kako će »Mlekara« iz Subotice od 1. ožujka zatvoriti nekoliko otkupnih postaja. Vijest o smanjenom otkupu mlijeka uznemirila je i ovdašnje stočare koji se bave proizvodnjom. »Mljekare prestaju otkupljivati mlijeko od proizvođača, a jedan od razloga je uvoz mlijeka u prahu koji je u našoj zemlji odobren. Samim tim smanjuje se tržište i potražnja za mlijekom, a konditori koriste mlijeko u prahu koje je jeftinije i kome je dulji rok trajanja. Mljekare su počele otkazivati suradnju s poljoprivrednicima koji imaju jednu ili dvije krave, a postoji najava raskida ugovora kod još 900 proizvođača mlijeka«, rekao je Miroslav Ivković. Postavlja se novo pitanje, a to je kvaliteta mlijeka u prahu koje se koristi u konditorske svrhe, kao i u nekim mljekarama. Zabranjeno je prosipanje mlijeka, te ga proizvođači skladište, no, svima je jasno da i mlijeko ima određeni rok trajanja. Najavljuje se mogućnost sušenja mlijeka i pravljenja mlijeka u prahu te takvo skladištenje za ljetno razdoblje kada je poznato da je manja proizvodnja mlijeka. U poljoprivrednoj udruzi u Subotici očekuju da će ministar poljoprivrede u Vladi Srbije Saša Dragin i mljekare naći zajedničko rješenje ovog problema.

Ž. Vukov

Mljekare prestaju otkupljivati mlijeko od proizvođača

gnojivo, potrebno je prvo za njega potrošiti najmanje 7500 dinara. Subvencije se dobivaju samo za površine do 100 ha, a pravo korištenja ovog poticaja imaju samo osiguranici mirovinsko-invalidskog osiguranja, te oni koji će se osigurati u tome fondu tijekom ove godine. Kako je rekao član Upravnog odbora Udruge poljoprivrednika u Subotici *Miroslav Ivković*, u ovoj uredbi ima i novina koje se do sada nisu pojavljivale.

»Po novoj uredbi vlasnici zemlje koji su do sada izdavali

no ili nekomercijalno gazdinstvo ne mogu kasnije mijenjati svoju odluku. Poljoprivredni umirovljenici imaju pravo kao i svi drugi poljoprivrednici i dobit će poticaj. Komercijalna gazdinstva ostvaruju sva prava prema uredbama, a nekomercijalna ne mogu ostvarivati prava na poticaj od 12.000 dinara, osim premije za mlijeko. Mogu dobivati jednokratnu pomoć od 40.000 dinara po članu kućanstva, te mogu koristiti sredstva koja se dobivaju za širenje posjeda što iznosi od 4000 do 8000 dinara.

privrednika«, pojasnio je Ivković. Poljoprivrednicima se i dalje savjetuje, ukoliko imaju mogućnosti, na web stranici Ministarstva poljoprivrede pogledati i proučiti uredbe o registraciji (www.min-polj.sr.gov.yu). Oni koji nemaju tu mogućnost mogu se obratiti u Udrugu poljoprivrednika i zatražiti pomoć svaki radni dan od 8 do 14 sati, na drugom katu Otvorenog sveučilišta u Subotici, ili na telefon: 024/ 673-721, kao i u mjesnim zajednicama.

MUKE OKO MLJEKA: U poje-

Gradonačelnik Saša Vučinić o valu nasilja na ulicama Subotice

Građani moraju biti sigurni

Nedopustivo je da se točno zna tko u gradu izaziva napade, da je protiv pojedinaca podneseno više kaznenih i prekršajnih prijava, a da ti ljudi i dalje slobodno šecu gradom i ponovno izazivaju nered, smatra gradonačelnik

Subotički gradonačelnik **Saša Vučinić** najavio je da će pod hitno organizirati sastanak s predstavnicima svih mjero-davnih državnih tijela, kako bi se aktualna sigurnosna situacija u gradu stavila na stol i kako bi svi koji sudjeluju u lancu sigurnosti građana preuzeli svoj dio odgovornosti.

»Subotica nije većinski huliganski grad«, rekao je Saša Vučinić reagirajući na val nasilja, koji se u Subotici događa u posljednje vrijeme, a koji je eskalirao proteklog vikenda pokušajem ubojstva mladog košarkaša Spartaka **Miladina Krstića**. »Mali je broj ljudi koji se ponaša neprihvatljivo, ali ti ljudi nemaju odgovarajući tretman u sudstvu i tijelima za prekršaje. Nedopustivo je da su osobe koje ugrožavaju sigurnost građana poznate policiji, da je protiv njih podnesen veliki broj kaznenih prijava, a da oni i dalje slobodno šecu gradom i ponovno izazivaju nasilje. Postoje čak i takvi protiv kojih

je podneseno preko 50 kaznenih i prekršajnih prijava, ali se te prijave sporo rješavaju. Stanje u kojem ljudi ne smiju slobodno izaći na ulice ne smije se uspostaviti kao redovito stanje. Svaki kutak ovoga grada mora biti siguran za građane.«

Vučinić je na konferenciji za novinare održanoj u utorak dodao, kako Grad nema ovlasti po pitanju sigurnosti građana, ali može i hoće podržati rad državnih tijela i zbog toga on i inicira sastanak s predstavnicima policije, tužiteljstva, sudstva i prekršajnih tijela.

U utorak se priopćenjem oglasila i Policijska uprava u Subotici, u kojem se kaže kako je protiv Vedrana L., starog 20 godina iz Subotice, određen pritvor zbog kaznenog djela ubojstvo u pokušaju.

»Osumnjičeni je u subotu, 14. veljače, oko 3 sata ujutro, nakon kraćeg verbalnog duela, nasrnuo na Miladina K. iz Subotice zadavši mu ubod nožem u predjelu trbuha i posjekotinu u predjelu lijevog obraza«, piše u priopćenju Policijske uprave. »Nakon što je oštećeni pao na zemlju, osumnjičeni mu zadaje više udaraca u glavu drškom noža i odlazi u nepoznatom smjeru. Ozlijeđeni je operiran u Medicinskom centru u Subotici, nalazi se izvan životne opasnosti. Inače, osumnjičeni Vedran L. je saslušan u nazočnosti odvjetnika, i uz odgovarajuću prijavu sproveden istražnom sucu Okružnog suda u Subotici.«

U posljednjih se godinu dana u Subotici dogodio niz incidenata i tuča u kojima je bilo poginulih, teško ozlijeđenih i životno ugroženih uglavnom mladih ljudi. Najteži incident dogodio se prije godinu dana, kada je u dvoristu Medicinske škole učenika te škole **Momira Milutinovića** (17) nožem usmratio njegov vršnjak. Ubojica je osuđen na 4,5 godine zatvora, a roditelji i sestra Momira Milutinovića odselili su se iz Subotice u Novi Sad.

Nakon tog ubojstva, u gradu se gotovo redovito događaju tuče i pokušaji ubojstva, naročito vikendom i u noćnim satima, a nerijetko nasilnici kao oružje koriste nož. U dva navrata i u dva odvojena incidenta, žrtve su identificirale istog napadača i prijavile ga policiji, napadač je uhićen, ali je na sudu oslobođen zbog nedostatka dokaza. Žrtve su, naime, na sudu »zaboravile« tko ih je napao.

Z. Perušić

Pokušaj ubojstva

U noći sa subote na nedjelju u središtu Subotice napadnut je i nožem izboden košarkaš Spartaka **Miladin Krstić** (28). Njega je, prema priopćenju policije, pokušao ubiti Vedran L. iz Subotice. Krstić je operiran u subotičkoj bolnici i izvan je životne opasnosti.

Gradska smotra recitatora

Tradicionalna smotra recitatora pod nazivom »Pjesniče naroda mog«, koja se svake godine organizira na republičkoj razini, za područje Grada Subotice bit će održana danas (petak, 20. veljače) u prostorijama Gradske knjižnice, s početkom u 9 sati.

Na smotri će sudjelovati djeca osnovnih i srednjih škola. Osim njih, natjecat će se i djeca članovi kulturno-umjetničkih društava i kulturnih centara s područja Grada Subotice, a stihovi će biti recitirani na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku, kao i na jezicima ostalih nacionalnih zajednica. Zonska smotra natjecanja održat će se 6. ožujka, s početkom u 10 sati, u prostorijama Gradske knjižnice.

Pravo na oslobađanje od participacije

Pravo na oslobađanje od participacije ima osiguranik koji živi sam, s mjesečnim prihodom do 18.657 dinara, ili ako u zajednici s članovima obitelji prihod po članu obitelji ne prelazi 14.352 dinara. Od participacije su oslobođeni ratni i civilni invalidi, slijepe osobe, trajno nepokretni, s nadoknadom za tuđu pomoć, dobrovoljni davatelji krvi, djeca, učenici, studenti, žene tijekom trudnoće, poroda i 12 mjeseci nakon poroda, privremeno raseljena lica, nezaposleni, korisnici socijal-

ne pomoći, stariji od 65 godina bez mirovine. Zahtjev za oslobađanje od participacije podnosi se matičnoj filijali zdravstvenog osiguranja, koja izdaje potvrdu.

Za zapošljavanje i invalida

Gradski odbor Lige socijaldemokrata Vojvodine pripremio je prijedlog odluke o osnivanju Kancelarije za zaštitu i zapošljavanje osoba s invaliditetom, koji će dostaviti Skupštini Subotice na usvajanje, kako bi se postigla puna ravnopravnost ovih osoba i dala im se konkretna potpora. Ujedno GO LSV izražava zadovoljstvo zbog činjenice da je Republika Srpska službeno otvorila predstavništvo u Bruxellesu, što će na taj način imati mogućnost maksimalno koristiti sredstva iz pristupnih fondova i programa EU i dobiti priliku prezentirati mogućnosti ulaganja. LSV se zalaže i nada da će usvajanjem prijedloga Statuta Vojvodine u Skupštini Republike Srbije tu šansu ubrzo dobiti i Vojvodina.

József Kasza mimo SVM-a

Bivši predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara Jozsef Kasza odlučio je više ne sudjelovati u radu tijela Saveza vojvođanskih Mađara i ubuduće će u javnosti istupati samo u svoje osobno ime.

Somborci neće biti uskraćeni

Povodom informacije objavljene na RTS-u o neažurnosti somborske samouprave pri dostavljanju potrebnih podataka Agenciji za privatizaciju u svezi s besplatnim akcijama u utorak, 10. veljače, održana je sjednica Gradskog vijeća.

»Ovim putem poručujemo svim građanima koji su podnijeli zahtjev za dobivanje besplatnih akcija da neće biti uskraćeni u ostvarivanju svojih prava. Gradska uprava je u stalnom kontaktu s Agencijom za privatizaciju, s kojom je dogovoreno da ćemo potrebne podatke iz biračkog spiska dostaviti u idućih nekoliko dana«, izjavio je gradonačelnik Sombora *Dušan Jović*. On je u kratkom obraćanju javnosti istaknuo da je prije nekoliko dana u telefonskom razgovoru s *Vesnom Džinić*, direktoricom Agencije za privatizaciju, saznao da lokalna samouprava Sombora Agenciji nije dostavila tražene podatke. I nakon njegova upozorenja i naredbe da se ovaj posao okonča u najkraćem roku, Dušan Jović je najavio poduzimanje sankcija prema pojedincima iz Odjela za opću upravu. Gradonačelnik je izjavio da građani nemaju razloga za brigu, a što se tiče odgovornosti, svatko mora odgovarati za svoje postupke, svi koji su krivi – objektivno ili subjektivno, snosit će posljedice.

Z. G.

Zajednički rad na razvoju graničnih prijelaza

U Somboru je u utorak, 10. veljače, održan međudržavni sastanak delegacija Mađarske i Srbije, na kojem se razgovaralo o kontroli državnih granica u riječnom, cestovnom i željezničkom prometu. Državni tajnik MUP-a *Dragan Marković* je na konferenciji za novinare rekao da će, ukoliko bude potpisan sporazum između dviju država, na graničnom prijelazu Bački Breg moći prometovati vozila nosivosti preko 3 tone, odnosno do 6 tona, a ako se stvore dobri uvjeti, prije svega

infrastruktura, po njegovim riječima taj će granični prijelaz imati veći značaj i za Sombor. Dogovoreno je i da će se otvoriti zajednički ured koji će biti na mađarskoj strani, a u njemu će raditi predstavnici objiju država. Šef mađarske policije *Joszef Bence* je rekao kako između Srbije i Mađarske ne postoji međudržavni sporazum o kontroli prekograničnog prometa, ali postoje pojedinačni dokumenti za određene granične prijelaze. On je naglasio da se sada priprema progresivan međudržavni sporazum, gdje će biti nedvosmisleno označeno u koje će se granične prijelaze najviše ulagati.

Z. G.

U Sonti pet biračkih mjesta

Izborna komisija Općine Apatin na svojoj sjednici održanoj 11. veljače ove godine donijela je rješenja o određivanju biračkih mjesta na izborima za članove savjeta mjesnih zajednica Općine Apatin, koji će biti održani 15. ožujka 2009. godine na 29 biračkih mjesta. Za glasovanje na izborima za članove Savjeta MZ Sonta određeno je pet biračkih mjesta i to: biračko mjesto broj 18 – prostorije poduzeća »Apo fashion system« (bivši »Novitet«), biračko mjesto broj 19 - PPK »Sonta«, biračko mjesto broj 20 - OŠ »Ivan Goran Kovačić«, biračko mjesto broj 21 - Knjižnica i biračko mjesto broj 22 - prostorija Lovačkog društva »Fazan«. Ovo rješenje stupilo je na snagu objavom u Službenom listu Općine Apatin.

I. Andrašić

Razmatranje Molitve Gospodnje

Duhovni centar o. Gerarda će i ove godine kroz korizmeno vrijeme u Hrvatskom domu u Somboru organizirati duhovne tribine, za sve vjernike Sombora i okolice. Tema ovogodišnjih tribina je Molitva Gospodnja – Oče naš. Kroz šest ponedjeljaka počevši od 2. ožujka do 6. travnja, oci karmelićani će razmatrati Molitvu Gospodnju, a vjernici će moći postavljati pitanja. Ovogodišnji predavači su o. Petar Janjić, o. Antonio Mario Ćirko, o. Vjenceslav Mihetec, o. Jure Zečević i o. Srećko Rimac. Prošlogodišnja

tema korizmenih duhovnih tribina je bila molitva općenito i kako moliti, dok će se sada usredotočiti samo na molitvu »Očenaš« koja je doista neiscrpna tema, kako je rekao i pokojni papa *Ivan Pavao II*: »Kad je Isus izgovorio 'Očenaš', stvorio je time konkretan i univerzalan model. Jer, sve što se u Ocu može i treba kazati sadržano je u onih sedam prošnji, koje mi svi napamet znamo. U njima se tako savršeno povezuje jednostavnost i dubina, da o njihovom smislu možemo meditirati, a da ne dosegnemo kraj.«

Z. Gorjanac

Čvarci – zaštićena robna marka

Hrvatska ima samo devet zaštićenih autohtonih prehrambenih proizvoda, a posljednji na toj listi su čvarci, proizvod tradicionalne »svinjokolje«, koji su od prije nekoliko dana zaštićena robna marka.

Na zahtjev slavonskobrodske proizvođača kulena *Tomislava Galovića* Državni zavod za intelektualno vlasništvo izdao je patent, kojim su čvarci stekli status autohtonog slavonskog proizvoda s geografskim podrijetlom.

Za čvarke je izrađen patent kojim je zaštićeno i geografsko podrijetlo na razini Hrvatske, te je zaštićen industrijski dizajn i ambalaža.

Tim je dokumentima precizno definirano tko i na koji način može proizvoditi čvarke u Hrvatskoj te ih plasirati na tržište.

Sljedeći korak je udruživanje hrvatskih proizvođača čvaraka da bi zajedno ishodili patent na europskom tržištu.

(Vjesnik)

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata predstavljen u Srijemu

Zavod je spreman na suradnju

U srijedu, 11. veljače, u prostorijama vjeronaučne dvorane župe sv. Jurja u Golubincima srijemskim udrugama se predstavio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Na skupu su, osim domaćina HKPD »Tomislav« Golubinci, bili nazočni i predsjednici udruga sa svojim suradnicima iz: HKPD-a »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena, HKPD-a »Matija Gubec« iz Rume, Zajednice Hrvata Zemun i Zajednice hrvatske mladeži iz Zemuna. Na početku predstavljanja sve prisutne je pozdravio predsjednik HKPD-a »Tomislav« i zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine *Mato Groznica* i predstavio ravnatelja *Tomislava Žigmanova* i djelatnice *Katarinu Čeliković* i *Ljiljanu Dulić*. Ravnatelj Tomislav Žigmanov u predstavljanju Zavoda istaknuo je da je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata prva profesionalna ustanova u području kulture kod vojvođanskih Hrvata osnovana odlukom Skupštine AP

Ravnatelj Zavoda Tomislav Žigmanov
na predstavljanju u Golubincima

Vojvodina i HNV-a. Sigurno da joj to daje određenu specifičnu težinu. Od nje, kao takve, očekivat će se da u pristupu kulturi vojvođanskih Hrvata radi na jedan profesionalan i suvremenim znanostima sukladan i primjeren način i da, s druge strane, hrvatskoj kulturi, kao jedinstvenom sustavu koji postoji u Vojvodini, pristupa kao cjelovitom fenomenu. Postojeće hrvatske

kulturne institucije i organizacije koje postoje u Vojvodini, a njih je četrdesetak, mahom su ili lokalne ili općinske i u svojim programima i aktivnostima nemaju pristup hrvatskoj kulturi kao cjelini, kao integralnom dijelu vojvođanskog multikulturalnog podneblja.

»Zavod će prikupljati i arhivirati javno objavljene dokumente iz oblasti znanosti, jezika, tradici-

je i kulture Hrvata na ovim prostorima«, rekla je Ljiljana Dulić i istaknula da je u pripremi web-site zavoda, gdje će sve udruge i institucije Hrvata moći imati svoju web stranicu. Predstavnici kulturnih udruga pozvani su da Zavodu šalju svoje materijale koje imaju u svojim arhivima (plakate, značke, audio i video snimke i sl.). Poslije predstavljanja osnovnih zadataka zavoda predstavnici srijemskih udruga imali su priliku postavljati pitanja djelatnicima Zavoda. Na pitanja - hoće li u budućnosti biti podureda Zavoda negdje u Srijemu, o kompliciranosti raspisanih natječaja za dodjelu sredstava i koliko Zavod tu može pomoći i sl., ravnatelj Zavoda je odgovorio da u Zavodu i sada i u budućnosti sigurno mogu raditi samo visoko profesionalne i fakultetski obrazovane osobe i da će sigurno, ako se Zavod bude širio, biti uposlen i netko iz Srijema, a naglasio je da će Zavod udrugama pružiti svu raspoloživu pomoć u rješavanju problema.

Ivan Radoš

UG »Puls« iz Bezdana realizira projekt »Upoznaj Vojvodinu«

Bezdanci u posjetu Općini Bač

Kao plod suradnje između HKUPD-a »Matoš« iz Plavne i UG »Puls« iz Bezdana u subotu, 14. veljače, uslijedio je posjet predstavnika nekoliko nevladinih udruga iz Bezdana Općini Bač s ciljem upoznavanja kulturne baštine Bača, Bođana i Plavne. Skupinu od 25 predstavnika UG »Puls«, Ekološkog društva »Ozren«, Vatrogasnog društva, OŠ »Bratstvo i Jedinstvo« i UG »Bezdan info« dočekali su

predstavnici HKUPD-a »Matoš« pred franjevačkim samostanom u Baču.

HKUPD »Matoš« je prošle godine nastupio na »Trojnom susretu« u Bezdanu, na kome su sudjelovala kulturno-umjetnička društva iz Mađarske, Hrvatske i Vojvodine. Bezdanci su se zainteresirali za ovo Društvo i kulturnu baštinu ovoga kraja pa su, kako je rekao predsjednik UG »Puls« *Tomo Metzger*, uradili zajednički projekt »Upoznaj Vojvodinu«, u kome su planirali posjet »Matošu« i kulturnim znamenitostima Općine Bač. Fond za razvoj neprofitnog sektora im je odobrio ovaj projekt, a pokraj Bača i Plavne, u njemu je planiran obilazak Novog Sada, Srijemskih Karlovaca, Feketića, Bačke Topole i Subotice. *Petar Zovak*, koji je počasni član »Matoša«, a živi u Bezdanu, pomogao je koordinatoru projekta *Tomi Metzgeru* organizirati ovo putovanje.

Turistička organizacija Općine Bač na čelu s direktorom *Nikolom Banjcom* osigurala je stručno vođenje ove skupine. Gosti su posjetili i, uz stručno vodstvo, vidjeli i upoznali kulturne znamenitosti Bača i okolice: franjevački samostan, tursku kupaonicu – hamam, bačku tvrđavu, etno postav udruge žena »Kolijevka Bačke«, Manastir u Bođanima, a obišli su i Plavnu.

Predstavnici »Matoša« na zajedničkom ručku u restoranu »Košava« u Baču razgovarali su s gostima i dogovorili se o nastavku suradnje između Plavne i Bezdana.

Zvonimir Pelajić

Sjećanje na praiizvedbu operete »Na vrbi svirala« dr. Josipa Andrića (3.)

Narodne pjesme i kola iz Plavne

Još uvijek je teško doći do notnih zapisa njegovih djela, a kratko pamćenje, zaborav i nedostatan poznavanje vlastite povijesti i kulture dominira u našoj zajednici

Dr. Josipu Andriću već je puno pisano u našem tjedniku a ponešto i u »Zvoniku«. U emisiji na hrvatskome jeziku Radio Bačke bilo je također više puta riječi o ovom svestranom stvaratelju na području glazbe, književnosti, novinarstva... Ipak, tamburaški sastavi i pjevački zborovi naših kulturno-umjetničkih udruga rijetko izvode njegove skladbe. Još uvijek je teško doći do notnih zapisa njegovih djela, a kratko pamćenje, zaborav i nedostatan poznavanje vlastite povijesti i kulture dominira u našoj zajednici. Zato će HKUPD »Matoš« pokušati koncem travnja ove godine organizirati prvu manifestaciju »Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića« u Plavni, na kojoj bi se, među ostalim, interpretirale Matoševe pjesme i Andrićeve skladbe. U arhivu ove udruge čuva se tekst čitan u emisiji Radio Osijeka 12. listopada 1958. godine pod naslovom: »Narodne pjesme i kola iz Plavne iz zapisa dr. Josipa Andrića«, koju je uredio *Julije Njikoš* prema materijalu dr. Andrića.

Potpisi sudionika operete

PODRUČJE ISTIH MELODIJA: »Bačka, Baranja, Srijem i Slavonija jedno su glazbeno područje u našoj narodnoj glazbi. To je područje istih melodija, istih ritmova, istog glazbenog izričaja, područje s kojeg je tambura postala našim glavnim narodnim instrumentom.

Bačka se, zapremajući zemljopisni sjevero-istok tog glazbenog područja, ističe posebnom etničkom šarolikošću, koja začudo nije bitno utjecala na glazbeni fizionomiju pojedinih etničkih skupina.

Šokački element je onaj, koji je jedna od najstarijih živih spona između svih četiriju

dr. Josip Andrić

sastavnih dijelova toga područja. Glazba tog šokačkog elementa jedna je od najznačajnijih kulturnih tradicija, koja je tu do danas sačuvana. Šokački glazbeni folklor sačuvan je sa svojim specifičnim karakteristikama kao osebujnost u velikom bogatstvu cjelokupnog našeg glazbenog blaga.

Dok je glazbeni folklor slavonskih, srijemskih, pa i baranjskih Šokaca prikupljan, zapisivan i proučavan u našoj melografiji, glazbeni folklor bačkih Šokaca ostao je po strani, nezapazen, ne zapisivan i neproučavan.

Osnivač Jugoslavenske muzikologije Osječanin *Franjo Ksaver Kuhač*, koji je prvi prikupljao i proučavao narodne melodije svih južnih Slavena, zalazio je i u Bačku. U njegovoj čuvenoj zbirci među dvije tisuće južno-slavenkih narodnih melodija ima 40 pjesama i iz Bačke. A poslije Kuhača nije više nitko posvećivao pozornost šokačkom glazbenom folkloru u Bačkoj.

PRIKUPLJENO I ZAPISANO BLAGO:

Doktor Josip Andrić, potaknut poslije Drugog svjetskog rata od Jugoslavenske akademije znanosti i umetnosti, da kao rođeni Bačvanin sustavno sabere narodne melodije bačkih Šokaca i Bunjevaca, popunio je prazninu koja je postojala u našoj melografiji. Od 1947. godine obavlja taj posao, te je za nepunih 12 godina prikupio i zapisao 1300 narodnih melodija iz svih bačkih mjesta, gdje žive Šokci i Bunjevci. Od toga broja otpada oko 900 zapisa iz sela bačkih Šokaca, a ostali su iz bunjevačkih mjesta.

Počeo je s Plavnom – rodnim selom svoje majke. To selo ima svoju izrazitu folklornu fizionomiju sa svim elementima šokačkog narodnog života i u ikavskom govoru i u pjesmi i plesu, kao i u narodnoj nošnji i u narodnim običajima.

Nivelizacijom koju provodi civilizacija, ti su folklorni elementi potiskivani, njih pomalo nestaje ali jezgra je još uvijek tu i neće još dugo odumrijeti. To se posebno očituje u velikom glazbenom folklornom blagu, koje je baš u samoj Plavni doktor Andrić otkrio. Jer od 900 narodnih melodija, koje je zapisao među bačkim Šokcima, 280 ih je iz same Plavne. U cijeloj Jugoslaviji nema valjda ni četiri-pet sela, u kojima je zapisan tako velik broj narodnih melodija. Trideset pjevača i pjevačica, većinom starijih osoba, pjevalo je u Plavni pjesme za te tolike Andrićeve zapise.

U emisiji je izvedeno 6 karakterističnih melodija koje je Andrić zapisao u Plavni: »Plavanjska igra«, »Ruzmarine, berul' te divojke«, »Lov, lovio momak Ive«, »Široko je bačko polje«, »Oj, Katice, dušo« i »S one strane vode ladne«.

Sakupljač narodnih melodija

Doktor Josip Andrić, potaknut poslije Drugog svjetskog rata od Jugoslavenske akademije znanosti i umetnosti, da kao rođeni Bačvanin sustavno prikupi narodne melodije bačkih Šokaca i Bunjevaca, popunio je prazninu koja je postojala u našoj melografiji. Od 1947. godine obavlja taj posao, te je za nepunih 12 godina prikupio i zapisao 1300 narodnih melodija iz svih bačkih mjesta, gdje žive Šokci i Bunjevci. Od toga broja otpada oko 900 zapisa iz sela bačkih Šokaca, a ostali su iz bunjevačkih mjesta.

Ove su pjesme izveli *Feliks Ajh*, ženska skupina pjevača i tamburaški zbor Radio Osijeka pod ravnanjem Julija Njikoša. Nažalost, nitko više u Plavni ne zna niti jednu od tih pjesama – samo se još izvodi Plavanjsko kolo iz operete »Na vrbi svirala«. Andrićeva brojna djela i etnomuzikološki zapisi nisu izgubljeni – oni su smješteni po raznim arhivima, treba ih samo pronaći. Istraživanjem naše povijesti i kulturne baštine, te otkrivanjem i oživljavanjem tradicije – mi stvaramo i svoju budućnost.

Zvonimir Pelajić

20. veljače 2009.

DSHV provodi aktivnosti iz područja poljoprivrede

Prezentacija Bc hibrida kukuruza u Vajskoj

Predavanje za poljodjelce održano je u uto-rak, 10. veljače, u organizaciji DSHV-a u dvorani župnog ureda u Vajskoj. Tema ovog skupa, kojemu je nazočno bilo 20-ak osoba, bila je prezentacija Bc hibrida kukuruza, a predstavljen je Institut za ispitivanje sjemena iz Rugvice kod Zagreba, utemeljen 1897. godine, te generalni distributer za Srbiju – Agro-net doo za trgovinu i usluge u poljoprivredi Sombor.

U ime MO DSHV-a Vajska *Željko Pakledinac* pozdravio je sve nazočne iz Vajske, Plavne i Bodana i predstavio goste: *Matu Matarića*, dopredsjednika DSHV-a i predsjednika podružnice Sombor, *Nelu Brajić*, tajnicu i predavača dipl. ing. poljoprivrede za ratarstvo *Velibora Ralevića*, predstavnika generalnog distributera za Srbiju iz Sombora.

U uvodnom dijelu *Mata Matarić* je predstavio Institut i generalnog distributera za Srbiju, a govorio je i o iskustvima Bc hibrida na ovim prostorima. On je istaknuo da DSHV organizira edukativna predavanja iz oblasti poljoprivrede i da će do konca ovoga mjeseca u ovom kraju upriličiti još jedno predavanje o povrtlarstvu i voćarstvu.

Mata Matarić

Bc hibridi nastali su na našem podneblju i testirani su u mikro i proizvodnim ogledima na širokom području Hrvatske i u drugim zemljama, te uz priznate kvalitete prilagođeni su na različite agro-ekološke uvjete. Na listi EU nalazi se 27 hibrida, a 30 u ostalim zemljama (BiH, Turska, Iran, Ukrajina, Srbija, Makedonija, Kazahstan...). Bc hibridi u Srbiji su zastupljeni s tri hibrida – dva u FAO 400 i jedan u FAO 600. Ove godine će biti u ogledima još jedan hibrid iz FAO 500. Svi su ovi hibridi tretirani fungicidom i herbicidom, što je pouzdana zašti-

ta sjemena za ostvarenje preporučenog sklopa. Njihove glavne osobine su: rodnost, stabilnost i kvaliteta.

U drugom dijelu prezentacije predstavljene su konkretne sorte, a predavač je osobito zainteresirao slušatelje hibridom »Pajdaš« (»prijatelj bez mane«), koji ima dobre osnovne karakteristike: visok urod i kvalitetu; zrno krupno i crveno; stabljiku nisku i čvrstu; list dugo zelen; tolerantan je na sušu i moljca; rani porast. Pozornost je privukao i tzv. »Klipan«, koji ima rekordni urod zrna.

Nakon predavanja bilo je više zanimljivih pitanja, na koja je predavač spremno odgovarao i obećao je svu savjetodavnu pomoć. Bilo je riječi i o cijeni sjemena – za 25.000 zrna cijena je 35 eura, a za preporučeni sklop u sjetvi potrebno je 75.000 zrna/ha.

Prezentacija je održana u prekrasnoj prostoriji župnog doma u kojoj su na zidovima postavljene lijepe umjetničke slike s prizorima svetaca i drugim motivima. Ovakav ambijent zgodno se uklupio u životnu filozofiju nazočnih na ovom skupu, jer poljodjelci ne gledaju samo u zemlju nego, iz raznih razloga, često upiru pogled u nebo.

Zvonimir Pelajić

KUDH »Bodrog« u knjižnici Bačkog Monoštora

Pahuljice mladosti uoči Valentinova

»... vatre ivanjske, u grudima što plamte. Obećanja anđela na početku stvaranja. Ljepota, čežnja, nježnost, ljubav ...«

Uoči Valentinova 14. veljače knjižnica Bačkog Monoštora ispunila se blagim zvucima gitare i isprepletanom mozaikom ljubavne poezije. Naime, literarna grupa KUDH »Bodrog« zajedno s profesorom *Vladimirom Kamčevićem* darovala je selu jednu prelijepu književnu večer. Djeca u šokačkoj narodnoj nošnji na početku su pozdravila sve nazočne, a zatim su slavljenice ovog imendana – Valentine, pročitale zašto i kako zapravo slave ovog sveca kao zaštitnika svih zaljubljenih.

Tijekom večeri recitirane su pjesme učenika OŠ »Avram Mrazović« iz Sombora, koje je dovela i pripremila prof. *Suzana Sekulić*, učenici gimnazije

na čelu s prof. *Ljiljanom Vranić*, kao i članovi literarne skupine i osnovci OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora koje je pripremila prof. *Marija Mrgić*. Da ova književna rapsodija bude potpuna pobrinula se *Cecilija Miler*, slikarica i članica »Likovna grupa 76« iz Sombora, koja je

tog istog dana otvorila izložbu slika, tako da su prisutni uživali svim čulima. Članice pjevačkog zbora KUDH »Bodrog« na svoj su jedinstven način pjevale s ljubavlju, »jer da nije ljubavi, ni svita ne bi bilo«.

Za kraj, domaćin *Vladimir Kamčević* zahvalio je svima i ostavio nam rečenicu koja slavi ljubav i kazuje da je ne slavimo samo danas na dan Sv. Valentina, nego da ona bude prisutna uvijek ma gdje god bili.

»... ono što nam je potrebno da bismo bili slobodni jest ljubav, koja ima snagu, da s radošću nosi vrijeme svijeta ...«

Nakon sata posvećenog riječi i pjesmi nazočni su nastavili druženje i razgovor uz koktel i ugodno ozračje.

Anita Đipanov

Zajednička manifestacija

Na sastanku predstavnika kulturno prosvjetnih udruga šokačkog Podunavlja, održanom 17. veljače u Somboru, verificiran je Organizacijski odbor zajedničkog projekta ovih institucija za 2009. godinu. Nositelj projekta pod nazivom »Šokci i baština« je UG »Urbani Šok-

ci«. Predsjednik Odbora je *Marija Šeremešić*, a portparol *Ivan Andrašić*. Osim udruga bačkih Hrvata Šokaca u projektu će sudjelovati HKD »Napredak« iz Tuzle, BiH i Hrvatska manjinska samouprava Santovo, Mađarska, tako da će ova manifestacija biti međunarodna. O pokroviteljstvu su se pozitivno izjasnili Generalni konzulat RH u Subotici, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i HMI, a slijede kontakti i s NIU »Hrvatska riječ« glede medijskog pokroviteljstva.

K. P.

1200. obljetnica sv. Tripuna, zaštitnika grada Kotora

Tripundanske svečanosti

I usudujem se reći danas ovdje, misleći i na one koji su bolna srca napustili svoje domove, da bi Boka i cijela Crna Gora teško bili osiromašeni, kad bi nestalo Hrvata i katolika iz ovoga kraja – rekao je kardinal Josip Bozanić

Vanjska proslava Svetog Tripuna, zaštitnika grada, uz posebne počasti povodom jubileja 1200 godina od dolaska moćiju ovoga sveca u Kotor i 1200 godina postojanja Bokeljske mornarice, održana je u Kotoru 3. veljače.

»Danas želim biti znak povezanosti, znak zajedništva, vjerskoga i narodnoga, između Zagreba i Boke i Zagreba i Kotora«, rekao je, među ostalim, u propovijedi uzoriti kardinal *Josip Bozanić*, nadbiskup i metropolit zagrebački, koji je predvodio misu u kotorskoj katedrali.

Okupljene je u ime domaćina pozdravio biskup kotorski mons. *Ilija Janjić*, a nazočni su bili: mons. *Marin Barišić*, nadbiskup i metropolit splitski, mons. *Stanislav Hočevar*, nadbiskup i metropolit beogradski, mons. *Zef Gashi*, nadbiskup barski i primas Srbije, mons. *Želimir Puljić*, biskup dubrovački, mons. *Slobodan Štambuk*, biskup hvarsko-bračko-viški, mons. *Ante Ivas*, biskup šibenski, mons. *Ivan Penzeš*, biskup subotički, mons. *Laslo Nemeth*, biskup zrenjaninski, mons. *Vjekoslav Huzjak*, generalni tajnik HBK-a i *Fra Leopold Rochmes*, generalni tajnik MBK-a. Propitivanje identiteta u ozračju aktualnih prilika te obrana dostojanstva života neki su od naglasaka propovijedi kardinala Bozanića.

ŠIRITI OBZORJE POVJERENJA: »S ponosom nam se valja danas prisjetiti i sv. Leopolda Bogdana Mandića, blaženih Gracija iz Mula i Ozane Kotorske te službenice Božje Ane Marije Marović. Zbog njih s pravom Boku nazivamo zaljevom svetaca, kojima se ponosi Katolička crkva i hrvatski narod.

I usudujem se reći danas ovdje, misleći i na one koji su bolna srca napustili svoje domove, da bi Boka i cijela Crna Gora teško bili osiromašeni kad bi nestalo Hrvata i katolika iz ovoga kraja. Nedavni je rat zatrvao mnoge odnose, ali mi vjernici ne želimo tu stati i s time se pomiriti. Želimo liječiti rane, ići jedan drugome

ususret, širiti obzorje povjerenja, dobrote i uzajamnog poštovanja. U tom poštovanju drugoga, važno je biti svjestan i vlastitoga identiteta i vlastite pripadnosti, njegujući zdravi ponos, koji se ne postavlja oholo iznad drugih, i zdravo rodoljublje i domoljublje, koje ne isključuje i ne ugrožava nikoga, kao i zdravo samopouzdanje, koje u slobodi mirno očituje tko je, što je i kome pripada«, kazao je kardinal Bozanić.

U porti katedrale bili su predstavnici Bokeljske mornarice i gradonačelnica Kotora *Marija Čatović*, te visoki uzvanici: predsjednik Crne Gore *Filip Vujanović*, predsjednik Hrvatskog sabora *Luka Bebić* sa suradnicima i saborskom zastupnicom *Tatjanom Šimac*

Bonačić, predsjednik Skupštine Crne Gore *Ranko Krivokapić*, crnogorski ministar kulture, medija i sporta *Branislav Mićunović*, veleposlanik Crne Gore u Vatikanu *Antun Sbutega*, veleposlanik RH u Crnoj Gori *Petar Turčinović*, generalni konzul RH u Kotoru *Božo Vodopija* i drugi visoki uzvanici iz Crne Gore, BiH, Hrvatske i Srbije, kao i brojni hodočasnici iz Crne Gore, Hrvatske, BiH i Italije.

Svečanoj svetoj misi prethodio je doček Bokeljske mornarice na glavnim gradskim vratima. Nakon prijavka, odred predvođen admiralom *Milošem Miloševićem*, uz pratnju gradskih glazbi iz Kotora i Tivta i počasne paljbe, odigrao je tradicionalno kolo ispred katedrale. Prema tradiciji, na kraju

su u kolo ušli admiral Bokeljske mornarice, kardinal, Čatović, Vujanović, Krivokapić, Bebić. Nakon toga ulicama Starog grada prošla je procesija.

ČAST PAPSKE BAZILIKE: Proslava jubileja započela je 12. siječnja u kotorskoj katedrali nastupom renomiranih hrvatskih pjevača *Radojke Šverko* i *Iva Gamulina* uz pratnju prof. *Vladimira Babina*.

Svečano liturgijsko slavlje 13. siječnja predvodio je nadbiskup *Angelo Mottola*, apostolski nuncij Svete Stolice u Crnoj Gori, uz sudjelovanje nadbiskupa barskog mons. *Zefa Gashija*, kotorskog biskupa *Ilije Janjića*, te svećenika Kotorske, Barske i Dubrovačke biskupije. Nadahnuto je propovijedao biskup dubrovački mons. *Želimir Puljić*.

U svečanoj procesiji, u kojoj su sudjelovali ministranti, kadioci svetih moći, Bokeljska mornarica, svećenici i biskupi, prema tradiciji, koja je već u XV. stoljeću zabilježena kao »stari običaj«, relikvije sv. Tripuna iz relikvijara katedrale prenio je peraški opat mons. *Srećko Majić*.

Na kraju svete mise apostolski nuncij je pročitao dekret Kongregacije za božanski kult i disciplinu sakramenata, kojim se kotorska katedrala uzdiže na čast naslovne papinske bazilike minor.

Nakon blagoslova, nad grobom Andreacija Saracenisa otkrivena je spomen-ploča, koju su postavili Kotorska biskupija, Općina Kotor i Bokeljska mornarica.

U povodu jubilarne godine sv. Tripuna, čije obilježavanje završava početkom jeseni, promovirana je i poštanska marka »Sveti Tripun u Kotoru – 1200 godina«, koju su zajedničkim naporima izdale pošte Hrvatske i Crne Gore. U Pomorskom muzeju Crne Gore otvoren je obnovljeni odjel Bokeljske mornarice, uz izložbu pod nazivom »Bokeljska mornarica na fotografijama od 1860. do 1960.«

Tamara Popović
Fotografija: Foto Parteli

Regionalni etno-centar iz Osijeka organizirao

Šokačko pokladno prelo

»Kad je bal – nek je maskenbal«, moto je mnogih pokladnih zabava, no Šokačko pokladno prelo u organizaciji Regionalnog etno-centra sa sjedištem u Osijeku obilovalo je isključivo tradicijskim šokačkim narodnim ruhom i suvremenim kreacijama koje počivaju na šokačkoj tradiciji i baštini, pa se ima dojam da su Šokcima maske

centa«, rekao nam je *Iva Nikolić*, predsjednik i organizator skupa, i dodao: »ali, kao i većina udruga, muku mučimo s prostorom. I prošle godine u G. Č. Retfala, i ove u G. Č. Sjenjak, prostora malo a nazočnih mnogo. Tu je stotinjak sudionika programa od Broda do Duboševice, tu su muške pjevačke skupine iz Šokačke grane iz Osijeka, Šiškovaca i Tenje, ženske pjevačke

ruhu, divojaka, baja i snaša i suvremena etno-revija pokladnoga prela s kreacijama *Ivanke Šebalj* i *Suzane Čelebić* iz Komletinaca, *Josipe Vidaković* iz Tenje i *Dubravke Radovanović* iz Osijeka. I naravno, izbor najbolje postavljenog šokačkog astala«.

Smjenjivali su se tamburaški sastavi i pjevačke skupine, igralo se šokačko kolo s pjevanjem, kukunješće, valcer i logovac, a prosudbena je komisija obznanila da je astal najbolje priredila šokačka udruga iz Duboševice.

Program je vodio novinar *Vlatko Jurković*, urednik kulture emisije »Bečarac« na valovima Radio Osijeka, a pjevalo se, sviralo i igralo sve do zore. Sve je počelo pjesmom i igrom djece iz HKUD-a »Zlatni klas« iz Višnjevca, koju je spremila voditeljica i učiteljica *Silvija Vukašinović*, inače tajnica društva. Predstavili su se dvije sekcije, dramskom i folklornom, a djecu su pratili tamburaši njihovog društva pod ravnanjem Darka Šimuna Vukašinovića.

Etno-revija je oduševila sve nazočne, a mlade djevojke i zrele snaše zavrijedile su snažan pljesak. Autorica *Ivanke Šebalj* iz Komletinaca tvrdi da je sve to ručni rad, nema strojnog šljinganja, a prema njeznoj zamisli, sve je to skrojila i sašila *Suzana Čelebić*, također iz Komletinaca.

Ukupnom dojmu pridonijeli su članovi obiteljskih gospodarstava Birovljević i Blažević – prvi, proizvođač slasnih svinjokoljskih preradevina, od čvaraka do kulina, a drugi, proizvođač k'o dukat žute slavonske šljivovice.

Slavko Žebić

odavno pale i da je ovo još jedna u nizu aktivnosti na očuvanju bogate tradicijske baštine i ljepote narodnih običaja u urbanoj sredini, kakva Osijek doista jest.

»Drugo je ovo pokladno okupljanje osječkih Šokaka u organizaciji udruge Regionalni etno-

skupine iz Donje Bebrine i Strizivojne, tu su i tamburaški sastavi, Šokačka duša iz Osijeka, Zlatni klas iz Višnjevca i Šokci iz Šiškovaca, samičar *Franja Verić* i gajdaš *Ivan Lović*, a kruna večeri svakako je nastup dvadesetak predstavnika udruga u šokačkom tradicijskom

U Zagrebu održana sedma tradicionalna »Večer Zemunaca« i njihovih prijatelja

Dar ljubavi

I dok ljudi širom svijeta, svatko na svoj način, obilježavaju Valentinovo, naši iseljenici Zemunci tradicionalno se okupljaju u ovom »mjesecu ljubavi«, kako bi, osim ljubavi prema suprotnom spolu, jezikom vječne ljubavi govorili i o svom gradu, zaronili u njegovu prošlost i ponovno prošetali stazama svog djetinjstva i svoje mladosti.

Ovogodišnja sedma po redu »Večer Zemunaca« održana je 14. veljače u Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu, a u ime organizatora otvorio ju je i pozdravni govor održao predsjednik Udruge Zemunaca u Republici Hrvatskoj *Damir Milat*, pozdravivši sve nazočne Zemunce i brojne goste, te podnio izvješće o radu Udruge u protekloj godini.

»Poslužit ću se riječima brojnih putopisaca, pjesnika i književnika koji su inspirirani našim gradom napisali da je Zemun drevni grad na

Dunavu koji se jednostavno voli. Njegove čari uvijek su bile prisutne Zemuncima i ostalima koji su u njemu živjeli ili ga posjećivali. Prije svega milenijska kula *Sibinjanin Janka* na brdu Gardošu, po čemu je prepoznatljiv, ali tu je i stari park s romaničkim i baroknim crkva-

ma, Kalvarija, kej s Venecijom i ratnim otokom Lidom, a u središtu grada crkva uznesenja Blažene Djevice Marije i franjevački samostan sestara milosrdnica«, ukratko se svoga grada prisjetio utemeljitelj i dugogodišnji predsjednik Udruge Zemunaca u Republici Hrvatskoj, a sada njen počasni predsjednik *prof. dr. Vlatko Rukavina* i dodao, kako se broj Hrvata u Zemunu, poslije svih ratova koji su se vodili u prošlom stoljeću, sa 70 posto sveo na oko 5 posto stanovništva, što dovoljno govori o tragediji Zemunaca i Srijema.

Ostatak »Večeri Zemunaca« protekao je u druženju ovih vječitih zaljubljenika u svoj rodni grad kroz pjesmu, ples i, naravno, srijemske specijalitete, za što su se pobrinule vrijedne i lijepe Zemunke. Svjesni da u svakoj tradiciji postoje uvriježena pravila, običaji i navike, Zemunci su i ove godine za dan kada se slavi ljubav izdvojili svoje vrijeme i voljenim osobama poklonili zagrljaj i pažnju, a svoj voljeni grad obilato darovali svojim zajedništvom, darom u koji je utkana beskrajna ljubav i pažnja, a njegovim stanovnicima uvijek budi nježnost i toplinu u srcu, a na usnice mami osmijeh.

Z. Žužić

Subotičko-horgoška pješčara je plodno tlo za

Vinogradarstvo i vinarstvo

Promijenile su se sorte vinove loze, načini obrade vinograda, mehanizacija je učinila svoje, kao i sama tehnologija proizvodnje vina, koja je unapređivana i osuvremenjivana.

Ali ono što se nije promijenilo su trud i ogromni rad, koji se iz godine u godinu ulažu u vinograd i podrum

Od davnina je područje Subotičko-horgoške pješčare poznato po vinogradima i dobrim vinima. Pjeskovito zemljište je dominantno i pogoduje uzgoju vinove loze. Tako su se generacije obitelji na ovim prostorima bavile uzgojem vinove loze i proizvodnjom vina. Od začetaka vinogradarstva je mnogo vremena prošlo. Promijenile su se sorte vinove loze, načini obrade vinograda, mehanizacija je učinila svoje, kao i sama tehnologija proizvodnje vina, koja je unapređivana i osuvremenjivana. Ali ono što se nije promijenilo su trud i ogromni rad, koji se iz godine u godinu ulažu u vinograd i podrum da bi se ljubiteljima dobre kapljice ponudila kvalitetna vina. Nažalost, unatoč svijetloj tradiciji, trenutačno postojeće skromne površine pod vinovom lozom i manjak vrhunskih vina su ono što nam godinama kronično nedostaje. A neke nove vinske sile u svijetu, poput Novog Zelanda, Australije i Čilea, osvajaju vinopije koji poručuju bisere njihovih vinograda. Ipak, vratimo se onima koji se trude povratiti slavu naših vina.

Vinske ceste u našoj zemlji vode kroz Palić, Srijemske Karlovce, Vršac, Beograd, Oplenac, Smederevo, Negotin, Knjaževac i Aleksandrovac. U Srbiji trenutačno ima samo oko 20 tisuća hektara pod aktivnim vinogradima, a prema nekim proračunima 83 posto parcela nalazi se u privatnom vlasništvu. Prema podjelama po krajevima i sortama, u Vojvodini privatni vinari uzgajaju lozu za kvalitetna sortna bijela vina, dok u središnjoj Srbiji bolje rađaju sorte crnog grožđa.

Dugogodišnji uzgoj vinove loze, na području Tavankuta i Ljutova, potakla je i obitelj Skenderović nastaviti obiteljsku tradiciju. Njihova iskustva u uzgoju vinove loze i pro-

izvodnji vina datiraju od prije osam godina, kada su zasadili prvi vinograd. Zasadi vinove loze sada se prostiru na 3,5 jutara, a planovi su i dalje povećanje zasada, te izgradnja većeg podruma za skladištenje vina. Marija i Marin Skenderović krenuli su od ideje da rastućem broju domaćih ljubitelja vina ponude kvalitetno vino. »Ljubav prema vinogradu je s dide i oca prenesena i na nas, te smo pojavom sorte stvorene upravo u Ljutovu, pod nazivom Liza, podigli nove zasade ove sorte, koja se pokazala dobro. Otporna je na bolesti i zimu, pa smo prošle godine zasadili još, jer doista daje optimalne rezultate u našim klimatskim uvjetima«, ističe Marin dodajući, da su osim Lize, od koje se proizvodi bijelo vino, u njihovu vinogradu u manjoj mjeri zastupljene i neke druge domaće sorte grožđa, kao što su kevedinka i slanka, a u posljednje vrijeme i sorta moldava, od koje proizvode crno vino.

ZAHTJEVI VINOGRADARSTVA: Korištenje vinove loze pruža se duboko. Zahvaljujući tome vinova loza opstaje na različitim tipovima zemljišta. Da bi se omogućio normalni razvoj, neophodno je zemljište namijenjeno podizanju vinograda adekvatno pripremiti. Priprema obuhvaća krčenje prethodne kulture, terasiranje i druge mjere zaštite od erozije, niveliranje i planiranje terena, povećanje plodnosti zemljišta, duboka i plitka obrada zemljišta, te obilježavanje pravca redova i mjesta za sadnju.

U veoma duog povijesti uzgoja vinove loze u svijetu uzgojni oblici su se mijenjali, a pri njihovu izboru treba voditi računa da se osigura dobro osunčavanje listova i grozdova, prozračnost, te racionalnost obavljanja svih radova i primjenu mehanizacije u vinogradu. »Kod nas je zastupljen karlovački uzgojni oblik, kod

kojeg je čokot formiran na visini od 70 do 90 cm, što omogućuje nesmetan rad u vinogradu«, objašnjava Skenderović, prisjećajući se starinskog uzgojnog oblika, kod kojeg je čokot bio formiran pri tlu, te se radilo zagrtanje zbog zaštite od zime, a to danas, tvrđi, još malo tko radi.

U vinogradu, kažu, ima posla tijekom cijele godine, a Marin se prisjeća stare izreke da vinograd ne zahtijeva gospodara, već slugu. Međutim, unatoč napornu radu, kaže da vinograd to uvijek zahvalno vrati. »U usporedbi, primjerice, s ratarstvom, vinogradarstvo zahtijeva stalnu njegu i rad, čak i zimi, kada se vinograd mora običi bar 1 – 2 puta tjedno. Uskoro će započeti rezidba, koja uz berbu zahtijeva najviše fizičkog posla, u kojemu nam pomaže

nekoliko radnika, dok se većina ostalih poslova obavlja strojno, te uspijevamo i sami«, navodi Skenderović. Veliku pomoć u poslovima oko vinograda pruža im i 14-ogodišnji sin Nikola, koji je uz roditelje već stekao određena saznanja o vinogradarstvu i enologiji.

Kada dnevne temperature narastu iznad 10 stupnjeva Celzija, započinje vegetacija te i posao oko rezidbe, pri kojoj je potrebno uklanjanje nerodnih lastara, koji izbijaju iz višegodišnjeg dijela čokota, čime se pospješuje porast ostalih lastara i ishrana cvasti. Potom slijedi

prvo prihranjivanje azotnim gnojivima radi nastupajućeg cvjetanja. Osim toga, u proljetnim mjesecima primjenjuje se i površinska obrada vinograda, radi suzbijanja korova i očuvanja vlage u zemljištu.

Kako bi se spriječila pojava i razvoj bolesti vinove loze, od kojih su u našem području najzastupljenije siva trulež, pepelnica i plamenjača, primjenjuje se prskanje odgovarajućim pesticidima. Osim toga, prema Marinovim riječima, među štetnicima koji napadaju grožđe je najzastupljeniji groždani moljac. »Imamo sreću da nam Savjetodavna poljoprivredna služba pomaže, osobito glede zaštite. Tako smo od njih dobili i tzv. klopke za moljce, koji djeluju na temelju hormona«, objašnjava Marin.

PROIZVODNJA VINA: Berba grožđa počinje obično u listopadu, a za postojeće zasade vinove loze obitelji je potrebna pomoć desetero ljudi, kako bi berba bila završena za tjedan dana. Vinova loza daje prvi urod u četvrtoj godini od zasnivanja novog vinograda, a u osmoj postiže puni urod. Prema Marinovim riječima na površini od 1 ha može biti i do 20 tona grožđa, od čega se može proizvesti oko 12.000 litara vina. »Uoči berbe mjeri se sadržaj šećera i kiselina u grožđu pomoću tzv. širomjera, a kada se dostigne optimalni odnos za određenu sortu, odnosno faza tehnološke

Osim Lize u vinogradu Marina Skenderovića nalaze se i sorte kevedinka, slanka i moldava

zrelosti, grožđe je spremno za berbu«, priča Marin dodajući, da su prošlogodišnjim urodom zadovoljni, jer su uspjeli proizvesti 7000 litara vina, ponajviše bijelog, koje zbog veće količine šećera sadrži i veći postotak alkohola, te ga stoga treba umjereno piti. Proizvodnja vina temelji se uglavnom na iskustvu koje se prenosi s koljena na koljeno, pri čemu se uvažavaju i saznanja suvremene enologije. Nakon berbe, ističu, nastoje odmah obaviti cijedenje, potom i muljanje koje se obavlja strojno, te ponovno cijedenje, a nakon svega nekoliko sati i skladi-

štenje u podrumске bačve, tj. suvremene posude izrađene od prokroma. »To je nehrđajući čelik, koji je vrlo zahvalan za održavanje, te ako se pravilno postupi, ne može nikako doći do kvarenja vina jer, za razliku od drvenih bačvi, postoji plutajući čep koji se pomiče sukladno promjeni razine vina u posudi, te onemogućuje ulazak zraka u posudu«, kaže Marin navodeći, kako posude zahtijevaju znatna ali sigurna ulaganja.

Novo vino se, tvrde, počinje tražiti već u vrijeme božićnih blagdana, ali tek oko Uskrsa postiže odgovarajuću bistrinu. Ponajviše ga kupuju ljudi iz okolice, a navrate također i Somborci, koji su već godinama redoviti ljubitelji tavankutskog i ljutovačkog vina. »Vole ljudi vino s pijeska. Prodajemo ga rinfuzno, po cijeni od 130 din/l. Naravno, cilj nam je povećati zasade, pa tako i podići proizvodnju vina na višu razinu, te plasirati flaširano vino u trgovine, u kojima je cijena iste kvalitete vina oko 600 dinara«, kaže Skenderović.

KVARENJE VINA: Hoće li neko vino u nepovoljnim uvjetima držanja ostati zdravo i bistro, ovisi prije svega o tome koliko je pažnje posvećeno pripremi podrumskih prostora, zdravlju i čistoći bačvi, kao i postupku za vrijeme prerade grožđa. Nakon prešanja, u mošt se, ovisno o vrsti vina, dodaje vinski kvasac, a potom i vinobran ili sumporasta kiselina, s ciljem uklanjanja ostataka zemlje i pesticida. Taloženje mošta može se pospješiti i dodavanjem otopine Bentonita. Ukoliko izostanu navedeni postupci, dolazi do kvarenja vina uslijed aktivnosti mikroorganizama. Gotovo nema

vinara koji ne poznaje bolest vinski cvijet, jer je to jedna od najraširenijih bolesti vina. Uvjet za razvoj ove bolesti je prisustvo kisika, dakle najviše se razvija u polupraznim bačvama, ako se vino redovito ne dolijeva. Osim toga, glavobolju vinarima zadaju i octene bakterije, koje se uglavnom razvijaju na površini vina. Zaštita od navedenih bolesti postiže se redovitim nadolijevanjem vina, sumporenjem vina ili praznog prostora iznad bačvi. Mane vina opažaju se kao neželjene promjene boje i bistrine, te mirisa i okusa vina.

PLANNOVI: EU je dala zeleno svjetlo za povećanje zasada vinove loze za oko 40 tisuća novih hektara, što daje osnovu za priču o renesansi vinogradarstva. Naime, Fond za razvoj poljoprivrede otvorio je prošle godine kreditnu liniju kako bi se prije pristupanja EU u Vojvodini povećale površine pod vinovom lozom bar za 15 tisuća hektara, i to zasadima autohtonih ili odomaćenih sorti vinove loze. »Podizanje jednog jutra novog vinograda košta oko 6.000 eura, i do sada smo uspijevali podignuti zasade bez kredita, a vidjet ćemo kako će biti dalje«, kaže Marin. Iako nisu korisnici kredita, obitelj Skenderović planira povećati zasade vinove loze i izgraditi veći vinski podrum, jer smatra da se ponovno vraća kultura konzumiranja vina, te da će vino ponovno zauzeti mjesto koje je nekada imalo. Tome u prilog ide i podatak o trošenju vina po glavi stanovnika, koji je rastući i ne pada nikako, jer su s 2,6 litara naše vinopije dogurale do 3,8 litara. Dakle, isplativ je to posao.

Marija Matković

Predstavljen dio buduće pjesničke trilogije Lazara Franciškovića

Di vitar sigra ćudima taja i vrimenta

Iako predstavljanje nekog književnog djela u rukopisu nije uobičajena praksa u svijetu književnosti, pred malobrojnim poklonicima poezije prošloga petka, 13. veljače, u subotičkog Gradske knjižnici predstavljena je zbirka pjesama u rukopisu »Di vitar sigra ćudima taja i vrimenta« Lazara Franciškovića. Riječ je o, kako je najavljeno, drugoj knjizi, iz trilogije ovog subotičkog pjesnika. Prva knjiga iz spomenute trilogije trebala bi biti objavljena na proljeće u Zagrebu.

Govoreći o zbirci pjesama »Di vitar sigra ćudima taja i vrimenta« prof. književnosti Judita Plankoš je ocijenila kako nas iznova očekuje ciklus »u kojem neprekidno možemo biti svjedoci smjenjivanja uzvišene ljepote udaljenog s čarolijom svakidašnjeg, koju ponekad zbog velike blizine nismo u stanju primijetiti«.

»Ova zbirka poezije predstavljat će možda iznenađenje za onoga tko Franciškovića poznaje samo kao šetača, dnevnog ili noćnog sakupljača dojmova, kao zaljubljenika u staze, salaše, nebo i kozmos, u knjige i knjižnicu, Gradsku kuću i sve fontane ovoga svijeta. Onome, pak, tko ga poznaje bolje, knjiga će ubrzo otkriti tajnu da je puno od spomenutog opet prisutno, ali je redosljed važnosti za ovu priliku pomaknut prema najekskluzivnijim područjima lirske poezije. Od slinih događaja prvenstvo dobivaju osjećaji nježnosti prema osobi suprotnog spola, mada vječiti »dječak – laik za godine« primjećuje sve što je u njegovom vido-kruhu. Iz pjesama ne nedostaju ni nagoveštaji nostalgije za onim što mu odjednom rjeđe iskrsava na putu, a zauvijek ima svoje mjesto u duši«, rekla je, među ostalim, Judita Plankoš.

Kako zvuče nove Franciškovićeve pjesme iz promovirana ciklusa publika je mogla čuti u kazivanju *Ivane Rudić*, učenice 2. razreda gimnazije na hrvatskom jeziku, dok je za glazbeni dio umjetničkog ugodaja bila zadužena flutistica *Noémi Tóth*, učenica srednje Muzičke škole.

D. B. P.

Lazar Francišković i Judita Plankoš

Koprodukcija Opere b.b. i Madlenianuma

»Telefon« i »Medij« premijerno i u Beogradu

Suradnja dvaju privatnih kazališta iz Hrvatske i Srbije – zagrebačke Opere b.b. i beogradskog Madlenianuma rezultirala je uprizorenjem komornih opera »Telefon« i »Medij« Gian-Carla Menottija u režiji hrvatskog redatelja Nenada Glavana. Nakon zagrebačke premijere, održane je u nedjelju 15. veljače na Sceni Travno Zagrebačkog kazališta lutaka, spomenutu će koprodukciju premijerno vidjeti i beogradska publika u četvrtak, 26. veljače, na Velikoj sceni teatra i opere Madlenianum (Zemun, Glavna 32). Reprize su na repertoaru 27. veljače, te 27. i 28. ožujka.

»U razgovorima smo došli do toga da bismo i mi i oni ove godine postavljali »Medija«, te smo odlučili to učiniti na zajednički interes«, kaže u izjavi za HR Ronald Braus, osnivač putujuće opere Opera b.b. i operni pjevač, koji sudjeluje u obje spomenute predstave. »Suradnja je došla preko maestra Vladimira Kranjčevića, koji je dugo godina radio u Beogradu. Ni Madlenianum, a ni mi nemamo stalni ansambl. Na zagrebačkoj izvedbi nastupio je zagrebački

Ronald Braus

orkestar, u Beogradu će nastupiti beogradski glazbenici. Scena je rađena u Beogradu, a kostimi u Hrvatskoj. Pjevači, odnosno glumci, skupa s dirigentom Kranjčevićem bit će u oba slučaja iz Hrvatske«, napominje Ronald Braus.

»Medij« (1946.) i »Telefon« (1947.) najpopularnije su komorne opere talijanskog skladatelja Gian-Carla Menottija (1911.-2007.). »Telefon« je duhovit operni skeč o djevojci kojoj mladić pred polazak na put ne može iskazati ljubav – jer joj neprestano zvoni telefon, dok se dvočinka »Medij«, zamišljena kao operni film noir,

bavi lažnim dozivanjem duhova koje rezultira neobičnim ubojstvom.

U »Telefonu« nastupaju Lidija Horvat-Dunjko i Ronald Braus, a u »Mediju« Zlatomira Nikolova i Zoran Pribičević, Lidija Horvat-Dunjko, Blanka Tkalić-Breglec, Diana Hilje i Ronald Braus.

Osim režije, Nenad Glavan potpisuje i scenografiju, te uz Srđana Jovanovića i dizajn svjetla, dok je kostime kreirao Ivica Klarić.

D. B. P.

Davor Štambuk izlaže u Beogradu

BEOGRAD – Izložba radova nagrađivanog hrvatskog karikaturista Davora Štambuka, koji od kraja šezdesetih živi u Parizu, otvorena je, prema najavama Bete, 18. veljače u beogradskoj galeriji »New Moment«.

Davor Štambuk je rođen u Splitu. Prvo je radio kao novinar u Zagrebu, a karikature je objavljivao u dnevnim novinama, kao i u časopisima – Start, Arena i Slobodna Dalmacija. Godine 1968. dobio je Grand Prix Belleus, nagradu tjednika France Dimanche, nakon čega se opredijelio za profesionalno bavljenje karikaturom.

Osvojio je brojne nagrade u: Francuskoj, Poljskoj, Italiji, Nizozemskoj, Sloveniji, Hrvatskoj, Indoneziji, Brazilu, Belgiji i Izraelu.

Francusko ministarstvo kulture odlikovalo ga je 2003. redom viteškog krsta za umjetnost i književnost, a Hrvatska mu je 2007. dodijelila Orden reda Danice.

Hrvatski filmovi na FEST-u

BEOGRAD – Na 37. međunarodnom filmskom festivalu - FEST, koji će biti otvoren večeras, 20. veljače, i trajat će do 1. ožujka, bit će prikazano više od 70 ostvarenja u šest programa, a glavni grad Srbije ugostit će oko 100 stranih redatelja, glumaca i scenarista.

Buick Riviera

Festival će imati šest programa, a u okviru natjecateljskog programa »Europa izvan Europe« bit će prikazana hrvatsko-bosansko-hercegovačka koprodukcija »Buick Riviera« u režiji Gorana Rušinovića, nagrađena za najbolji film na prošlogodišnjem Sarajevu Film Festivalu. Također, u okviru programske cjeline »Horizonti« publika će moći pogledati ostvarenje »Ničiji sin« Arsena Antona Ostojića, koje je na prošlogodišnjem Festivalu igranog filma u Puli osvojilo čak šest »Zlatnih Arena«, među ostalim, i za najbolji film.

»Književno prelo« u HKC-u »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – U organizaciji Hrvatske čitaonice večeras, u petak, 20. veljače, u HKC-u »Bunjevačko kolo« bit će održano »Književno prelo«. Na »Književnom prelu« bit će prikazan filmski uradak Rajka Ljubića »Sve arende u sluge Entek«, snimljen po pripovijesti iz naj-

novije knjige Tomislava Žigmanova »Prid svitom – saga o svitu koji nestaje«. Tijekom večeri bit će predstavljena knjiga poezije Đule Milodanović, te upričena i praižvedba predstave »Visoka politika« Marjana Kiša. Početak je u 19 sati.

»Bunjevačko-šokačko prelo« u Somboru

SOMBOR – Tradicionalno »Bunjevačko-šokačko prelo«, 73. po redu, bit će održano u subotu, 21. veljače, u Hrvatskom domu. Organizator prela je HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora. Ovom prigodom domaćini će prirediti bogat kulturno-umjetnički program, a goste će zabavljati tamburaški sastavi »Zora« iz Vinkovaca i »Đuvejige« iz Sombora.

Maškare i karneval u Golubincima

GOLUBINCI – Tradicionalni prikaz običaja »Golubinačkih maškara« i maskenbal bit će održani u subotu, 21. veljače, u dvorani za tjelesni odgoj Osnovne škole »23. oktobar«. Početak je u 19 sati. Također, HKPD »Tomislav« prvi put organizira karneval, koji će dan kasnije, u nedjelju 22. veljače, biti održan na ulicama Golubinaca. Karneval će biti priređen u popodnevним satima, od 14 do 16 sati.

»Šokadijin« maskenbal

SONTA – Maskenbal kojega je utemeljila KPZH »Šokadija« u Sonti bit će održan i ove godine. U subotu, 21. veljače, na urnebesnom balu okupit će se djeca iz »Šokadije«, dječjeg vrtića »Pčelica« i OŠ »Ivan Goran Kovačić«. Organizatori se nadaju povoljnim vremenskim uvjetima, kako bi se uspio održati i defile maškara središtem Sonte. Poslije defilea fešta će se nastaviti u školskoj blagovaonici, uz predstavljanje i ocjenu krinki, a prosudbeno će povjerenstvo odabrati najbolje, koje će biti i nagrađene.

Maškare na Bregu

RUMA – U subotu, 21. veljače, u prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« već po tradiciji održat će se tradicionalni maskenbal. I ove godine očekuje se da će dvorana društva na Bregu biti premala da primi sve zainteresirane goste. Žiri će i ovoga puta najboljim maskama dodijeliti prigodne nagrade, a cijelu večer goste će zabavljati brežanski tamburaši.

Maškare u »Kolu«

SUBOTICA – Udruga mladeži »CroV« i ove godine organizira pokladnu zabavu »Maškare«, koja će biti održana u subotu, 21. veljače, u Velikoj dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«. Nastupit će rock sastav »Non-Stop Noise« iz Subotice, a nakon njih goste će hitovima pop glazbe zabavljati DJ.

Cijena ulaznice u pretprodaji je 100 dinara, a na dan »Maškara« 150 dinara.

Obvezno se maskirajte, poručuju organizatori, a bit će priređen i izbor za »naj-masku«.

Početak je u 21 sat.

Đorđe Balašević u Zagrebu

ZAGREB – Novosadski kantautor Đorđe Balašević nastupit će u Zagrebu 9. ožujka u kazalištu Kerempuh, uz pratnju Aleksandra Dujina na klaviru, donosi muzika.hr. Tom će prilikom Đorđe Balašević predstaviti svoju knjigu »Kalendar mog djetinjstva«.

Ulaznice po cijeni od 240 kuna u pretprodaji se mogu kupiti na blagajni Kerempuha, od utorka 17. veljače.

Najnovija knjiga Tomislava Žigmanova predstavljena u Hrvatskoj

»Saga« privukla pozornost osječke publike

»Koncept tradicije o kojoj svjedoči, pa i sama oprema nove knjige, ipak govore o nekakvom napretku, o želji da se ide u korak s vremenom, da se čitatelja upozori na književno stvaralaštvo Hrvata s rubnoga područja«, rekla je prof. Helena Sablić-Tomić

Da Valentinovo ne mora biti samo puka kopija zapadnjačkoga potrošačkoga mentaliteta potvrdila je promocija novoga uratka književnika i filozofa *Tomislava Žigmanova*, zbirka priča »Pred svitom – Saga o svitu koji nestaje«, u organizaciji osječkoga ogranka Matice hrvatske, koja je unatoč brojnim događanjima na središnjem osječkom Trgu dr. Ante Srarčevića, okupila tridesetak, četrdesetak ljubitelja lijepe riječi, u prostoru knjižare Nova.

»Tomislav se upustio u još jednu potragu za nacionalnim identitetom u prostorima gdje su bunjevačkom ikavicom označene one razlike koje se ne smiju i ne mogu tako lako zaboraviti«,

vici prošle godine i gostovanjem vojvođanskih književnika u najnovijem broju časopisa »Književna revija« u Osijeku. Treba reći i to da je uvod u »divan« o novoj knjizi bila izvanredna interpretacija Žigmanovljevih priča, koju je za osječke posjetitelje upriličila *Anita Schmidt*, glumica HNK u Osijeku.

TRAGANJE ZA IDENTITETOM: Traganje za identitetom odrednica je rada i stvaralaštva Tomislava Žigmanova i provlači se kroz svih 7 njegovih knjiga, a još je 2006. godine izašao sa sociološkom studijom »Hrvati u Vojvodini – traganje za identitetom«, tiskanom u Zagrebu. I ne samo zbog naslova, slobodno možemo reći

nego što je do sada htio priznati, i on taj omeđeni prostor Subotice, Čikerije, Mirgeša, Lemeša, Bikova, dakle taj mikrokulturni i civilizacijski prostor u kojemu bunjevačka ikavica još uvijek vrije i živi, slika dosta vjerno, živopisno s naglaskom na svoju ljutnju, jer on se primarno ljuti na prostor koji tu svoju tradiciju i baštinu hrvatskog kulturnog i civilizacijskog identiteta ponekad i suviše pasivno prepušta zaboravu. Baš ta pasivnost, ta nemoć i prepuštenost sudbini, ponekad i nesnalaženje u prostoru, služe autoru da bez krivljenja drugoga, bez kukanja nad sudbinom, bez minimiziranja vlastite krivnje vjerno oslika psihogram Bunjevca okrenutog zemlji, vjeri i obitelji. Taj trokut vlastite pripadnosti, pa i ovisnosti, niti Bunjevac, niti Žigmanov kao da ne žele nametnuti ovoj našoj turbulentnoj sadašnjosti. No, taj koncept tradicije o kojoj svjedoči, pa i sama oprema nove knjige, ipak govore o nekakvom napretku, o želji da se ide u korak s vremenom, da se čitatelja upozori na književno stvaralaštvo Hrvata s rubnoga područja, s onu stranu Dunava«, rekla je Sablić-Tomić.

DOSTOJANSTVENI DISKURS: O tomu svjedoči i kazivanje samoga autora, a muk među nazočnima bio je znak odobravanja. Žigmanov se najprije zahvalio osječkom ogranku MH i za suradnju i za promociju, te iznio niz činjenica koje određuju književno stvaralaštvo Hrvata u Vojvodini. »Ovaj je prostor oduvijek omeđen jezikom, socijalno i naravno politički, a ta je naša ikavica često zlorabljivana i profanizirana i mnogi su je nečasnici uzimali u usta i stavljali u kontekst koji ona ne zaslužuje. S druge strane, mnogi su je bagatelizirali samom svojom nekompetentnošću – i jezik, i ljude, i sudbine, i uvijek sam ponovno želio vidjeti je li baš sve prokockano i možemo li progovoriti literarno kvalitetnije i iznijeti neku vrstu dostojanstvenijeg diskursa uporabe toga jezika pišući o sudbinama koje doista jesu dostojne literarne tematizacije. Te naše nevolje pridonijele su da smo u stvari gubitnici, i baš zato sam posegnuo za ovim načinom tematizacije, jer osjećam da je moja generacija posljednja koja to može, jer svi oni koji dolaze iza nas bit će osuđeni na sjećanja, a ona znaju biti loš saveznik i u povijesnom i u literarnom smislu«, rekao je autor knjige.

No, Tome je naglasio kako nije pesimist, da pače, smatra sebe umjerenim, ili bolje rečeno,

Anita Schmidt, Tomislav Žigmanov i Helena Sablić-Tomić

istaknula je, predstavljajući novu knjigu, dr. *Helena Sablić-Tomić*, profesorica na Filozofskom fakultetu i dekanica na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. Helena je i recenzentica najnovije knjige Tomislava Žigmanova i zajedno s prof. *Josipom Cveničem*, tajnikom osječkog ogranka MH, zaslužna za potporu i sunakladništvo.

To je prigodom otvaranja skupa istaknuo Josip Cveni, akcentirajući vrlo dobru suradnju slavonskih književnika i kolega sa sjevera Bačke što je rezultiralo pojavljivanjem slavonskog teksta o hrvatskoj književnosti u časopisu »Klasje naših ravni« u Subotici u drugoj polo-

da su svi njegovi uradci na tome tragu, pa je i nagrađivan za nemjerljiv doprinos razumijevanju odnosa na rubu, i gle slučajnosti, opet je naslov indikativan – »Minimum in maximus – zapisi s ruba o nerubnomek«, za najbolju knjigu eseja objavljenu u Hrvatskoj, dok je za »Bunjevački blues«, knjigu pjesama na ikavici, dobio najviše subotičko priznanje.

Novi je uradak nadgradnja tih odnosa i baca novo svjetlo iz književnoga kuta, pohvalila je knjigu Helena Sablić-Tomić. »U deset monoloških i jednoj dijaloškoj priči Tome je uspio zauzvrat vrijeme, koje njemu osobno znači i više

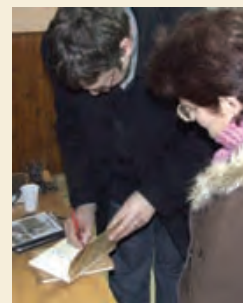
realnim optimistom. To znači da pred »svitom« moramo širiti realnu sliku o sebi, jer sve drugo bilo bi kontraproduktivno, ali je uz to naglasio, kako su realne mogućnosti vrlo skromne. Ipak, bolje sutra vidi u nastavku institucionalnog jačanja i na taj način prevladavanja sadašnjeg stanja, jer žalopojke, kako smo svi ugroženi i kako nam je svima loše, mada su utemeljene na činjenicama, od slabe su pomoći. Hrvati ne traže tapšanje po ramenu, pa ni kada dolazi iz matične domovine, već zamjeraju, da u razdoblju od 1990. do danas poznati i priznati hrvatski književnici iz Vojvodine nisu niti slovo objavili u Hrvatskoj i navodi primjer *Petka Vojnića Purčara* i *Jasne Melvinger*.

S. Žebić

»Prelo uz 'Sagu'« u Maloj Bosni

Hrvatska udruga kulture »Lajčo Budanović« iz Male Bosne u četvrtak je 12. veljače bila domaćin predstavljanju knjige »Prid svitom – Saga o svitu koji nestaje« Tomislava Žigmanova. Četrdesetak nazočnih, koji su se okupili u Domu kulture, pozdravio je predsjednik Društva Stipan Dulić. O knjizi su govorili Mirko Kopunović, autor Tomislav Žigmanov i Rajko Ljubič. Prikazan je i film Rajka Ljubiča »Sve arende u sluge Ente«, koji je urađen po istoimenoj pripovijetki iz knjige. Na koncu večeri razvila se diskusija o uporabi bunjevačke ikavice, o položaju Bunjevaca danas... Prelo uz knjigu »Prid svitom« nastavljaju se i sljedećeg tjedna.

M. Z.

Obljetnica Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku

Šest desetljeća na usluzi čitateljima

Otvorenje prigodne izložbe: Svjetlana Mokriš i Dragutin Katalenac

Gradska i sveučilišna knjižnica u Osijeku nedavno je obilježila 60. obljetnicu od osnutka.

»Knjižnica u koju vi rado dolazite, osnovana je 8. veljače 1949. godine, istina u samo dvije prostorije na Trgu Ante Starčevića, gdje je danas zgrada Osječko-baranjske županije a tada je to bila zgrada Općine Osijek, da bi se tek 1957. godine preselila u 3 do 4 prostorije ove divne secesijske zgrade, na raskrižju Kapucinske i Radićeve, u kojoj se i danas nalazimo i godinu po godinu osvaja prostorijsku po prostorijsku i tako se raširila u čitavoj zgradi, no vjerujte mi na riječ, i to je malo da zadovolji potrebe četvrtoga grada u Republici Hrvatskoj«, rekao je ravnatelj knjižnice *Dragutin Katalenac*.

U ovih 60 godina osječka je knjižnica postala ustanova bez koje grad ne bi mogao, i od male ustanove sa samo dvoje uposlenih prerasla je

u Gradsku i sveučilišnu knjižnicu, koja osim ove zgrade ima još 4 lokacije u gradu i jedan veliki bibliobus, pa tako na više od 2,5 tisuće četvornih metara ima 420 tisuća svezaka knjiga i približno toliko naslova, dakako i druge građe.

Na upit, koliko je posjetitelja prošlo kroz ovu ustanovu u posljednjih 60 godina, ravnatelj je priznao kako je to teško reći, ali posljednjih 5-6 godina, godišnje kroz Gradsku i sveučilišnu knjižnicu prođe 12-13 tisuća posjetitelja, a ta je brojka svakako i veća, kada se dodaju oni koji dođu pročitati dnevni tisak i periodiku ili se samo informirati o novitetima u književnoj produkciji. I još je nešto važno otkrio ravnatelj Katalenac: knjižnica nikada nije bila zatvorena i nije bilo perioda kada nije bila dostupna posjetiteljima i članovima. Dapače, tijekom Domovinskoga rata knjižnica je svakodnevno radila, naravno, nije baš bilo puno zanimanja za dobru

knjigu, ali kako ova zgrada ima dobre podrumske prostorije, svakodnevno su korištene kao sklonište.

Prigodom obilježavanja obljetnice otvorena je izložba »Svećenici, učitelji i književnici«, inače druga u ciklusu »Povijest književnosti Slavonije i Baranje u 60 slika«. »Na ovih desetak panoa, krećemo još od 1526. godine, kada su ondašnji žitelji Osijeka predali Turcima ključeve grada, pa sve do 1687. godine, kada Turci nakon strahovitog poraza konačno napuštaju Osijek a u grad ulazi austrougarska carska vojska. Potom nastavljamo 1712. godinom kada u Osijeku počinje izgradnja nove Tvrde a stanovništvo seli izvan utvrda i nastaju Donji i Gornji grad, a završava godinom 1809. kada Osijek postaje slobodni kraljevski grad. Poslije toga u Osijek dolaze franjevci, otvaraju se škole, razvija se kultura javlja se književnost i to nas dovodi do teme ove izložbe, književnost 17. i 18. stoljeća. Prvi književnici su i svećenici i učitelji pa na sljedećim panoima govorimo o *Matiji Petru Katančiću*, *Antunu Matiji Relkoviću*, *Antunu Kanižliću*, *Antunu Josipu Knezoviću*, *Vidu Došenu* i *Antunu Ivanošiću*, dok posljednji pano govori o nečemu čime se Osječani doista mogu ponositi, a to su osječke tiskare, počevši od Franjevačke tiskare koja je radila u sklopu franjevačkog samostana do čuvenog osječkog tiskara *Ivana Martina Divalta* koji nastavlja djelovati i u 19. stoljeću«, rekla je knjižničarka *Svjetlana Mokriš*.

I za kraj dvije zanimljivosti, dvije lijepe geste djelatnika osječke knjižnice. Naime, u povodu 60. obljetnice, nagradili su sve bebe u osječkoj bolnici rođene 8. veljače, a bilo ih je 5, učlanjenjem u Gradsku i sveučilišnu knjižnicu i jednom divnom slikovnicom, a otvorena je mogućnost prijave za nagradu svim vršnjacima knjižnice, dakle svim žiteljima Osijeka rođenim 8. veljače 1949. godine, koji su upravo navršili šezdesetu.

S. Ž.

Predstavljena doktorska disertacija prof. Josipa Ivanovića

Polazište za daljnje proučavanje religioznosti mladeži

U organizaciji Hrvatskog akademskog društva prošloga je petka u Subotici predstavljena doktorska radnja prof. dr. sc. Josipa Ivanovića na temu »Povezanost religioznosti i religijskog znanja s osobinama ličnosti srednjoškolske mladeži«, koju je 2007. obranio na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Svoje dugogodišnje pedagoško i znanstveno iskustvo prof. Josip Ivanović je 1998., kao pionir u toj oblasti, usmjerio na proučavanje problematike povezanosti religioznosti i osobnosti, od 2001. godine fokusirajući se na skupinu srednjoškolske mladeži.

Za potrebe ove doktorske disertacije provedeno je testiranje religijskog (kršćanskog vjerskog) znanja među 800 učenika završnih razreda svih srednjih škola s područja Subotice, Bačke Topole, Sente i Kanjiže. Test je konstruiran na osnovu 24 pitanja iz poznavanja sadržaja

Novog zavjeta. S druge strane, za analizu učestalosti i strukture religioznosti korišten je petodimenzionalni model (dimenzija religioznog/vjerskog interesa, ideologijska dimenzija religio-

znosti, ritualna dimenzija religioznosti, iskustvena dimenzija religioznosti i posljedična dimenzija religioznosti), dok su glede odlika osoba primije-njene skale paranoidnosti, anksioznosti, depresivnosti, agresivnosti i autoritarnosti.

REZULTATI: Sumiranjem rezultata testova dobivene su tri skupine: bez, sa srednjim i sa solidnim vjerskim znanjem. Skupinu bez vjerskog znanja karakterizira potpuno odsustvo religioznog/vjerskog interesa, kao i potpuno odbijanje vjerovanja u crkveno učenje i vjerske dogme. Međutim, ispitanici iz ove grupe iskazuju vrlo visok stupanj autoritarnosti (autoritarne agresivnosti i submisivnosti), kako na osobnom tako i na širem društvenom i političkom planu.

Skupinu s osrednjim vjerskim znanjem bitno karakterizira osrednjost po svim pitanjima religioznosti s tendencijom prema većem religijskom senzibilitetu u pojedinim obilježjima, dok se u drugima približava prvoj grupi. Ispitanici iz ove grupe iskazuju ambivalentnost i u pogledu autoritarnosti, s nagnućem prema neautoritar-nom i nesubmisivnom ponašanju i stavovima.

I konačno, treću skupinu sa solidnim vjerskim znanjem karakterizira, osim pokazanog solidnog vjerskog znanja, izuzetno jako izraženi religiozni/vjerski interes, kao i potpuno prihvaćanje vjerovanja u crkveno učenje i vjerske dogme. Ispitanici iz ove grupe iskazuju neprihvatanje autoritarnosti, kako na osobnom tako i na širem društvenom i političkom planu.

ZAKLJUČCI: Na osnovi rezultata zaključeno je kako je moguće koncipirati matematičko-statistički model, tako da se ovako izvedene karakteristike mogu koristiti za prognozu, pogotovu tamo gdje se ne može koristiti testiranje religijskog znanja, ili obratno, poznavajući razinu religijskog znanja, može se na osnovu ovog modela zaključivati o prisutnosti dimenzija religioznosti odnosno odlika osoba.

Navedena činjenica, kako je istaknuo prof. Ivanović, zapravo predstavlja doprinos ovoga rada istraživanom prostoru kojim se bavi. »Realizacijom implikacija bit će moguće ostvariti potrebnu transformaciju da se od jedne tradicionalne religijske pedagogije, sasvim potisnute u periodu od gotovo pola stoljeća, dođe do obogaćenja sustava pedagoških znanosti novom disciplinom, pedagogijom religioznosti, a nastojeći u konačnici izuzetno složeni fenomen religije i religioznosti u međusobnoj suradnji proučavati i sa spekulativno-duhovno-teološke i s metodološko-matematičko-statističke točke znanstvenog promatranja, razumijevanja i mogućih predviđanja«, pojasnio je on.

Inače, ovaj je rad Josipa Ivanovića u formi knjige objavljen na mađarskom jeziku pod naslovom »Modeli religioznosti srednjoškolske mladeži« u izdanju Učiteljskog fakulteta na mađarskom jeziku u Subotici, na kojem radi kao predavač, i nakladničke kuće »Forum« iz Novog Sada.

D. B. P.

Književni festival »Pisci u fokusu«

Zoran Ferić gostuje u Subotici

Usrijedu 25. veljače u Subotici počinje drugi po redu Književni festival »Pisci u fokusu«, na kojem će se tijekom tri dana predstaviti pisci iz zemlje i inostranstva. Osim domaćih književnika – dramskog pisca Dušana Kovačevića i pisca fantastike Zorana Živkovića, na festivalu će sudjelovati Nikola Malović iz Crne Gore, Atila Balazs i Béla Máriás iz Mađarske, dok će se posljednjeg festivalskog dana, u petak 27. veljače, u 18 sati, publici predstaviti Zoran Ferić, koji

spada među najčitanije hrvatske pisce mlade generacije. Prvi roman »Smrt djevojčice sa žigicama« Ferić je objavio 2002. godine. Pokraj toga objavio je knjige: »Mišolovka Walta Disneya«, zbirka priča, »Quattro stagioni«, izbor priča, »Djeca Patrasa«, roman, »Otpusno pismo«, kolumne, »Simetrije čuda«, sabrana proza. Za zbirku priča »Andeo u ofsajdu«, dobiva »Nagradu Jutarnjeg lista« za najbolje prozno djelo 2000. godine i nagradu za prozu »Ksaver Šandor Gjalski«.

Središnji književni programi festivala bit će održavani u Amfiteatru Otvorenog sveučilišta, a gosti će nastupiti i u subotičkoj gimnaziji »Svetozar Marković« i gimnaziji »Dezső Kosztolányi«.

Od ove godine osiguran je simultani prijevod preko slušalica, kako sa mađarskog na srpski, tako i sa srpskog na mađarski jezik, kao i prevodi sa engleskog jezika.

U okviru festivala bit će priređeni i koncerti rock glazbe kao i izložba umjetnika Milana Zulića iz Sombora.

Ulaz na sve programe je besplatan. Organizator festivala je Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Fokus«.

D. B. P.

Svijetleći, svjetleći

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Prije nekoliko dana sam na vratima jednoga osječškoga vrtića pročitala obavijest o održavanju radionice za roditelje. Između ostalog, u tekstu je pisalo: *Slijedeća radionica održat će se 23. veljače 2009. godine.* Potaknuta ovim primjerom, odlučila sam napisati savjet o riječima koje se razlikuju samo u refleksu jata, a to su riječi *sljedeći*, *svijetleći* i *sljedeći*, *svjetleći*. Sve su navedene riječi pravilne, ali imaju različite funkcije u rečenici.

Riječi *sljedeći* i *svijetleći* glagolski su prilozi sadašnji i označavaju radnju koja se događa usporedo s radnjom glavnoga glagola. Naziv glagolski prilozi dobili su

po tomu što imaju osobine glagola (označavaju neku radnju i tvore se od glagola) i priloga (nepromjenjivi su i prilažu se drugom glagolu). Kada kažemo: *Mia je pronašla izgubljenoga psa slijedeći tragove u snijegu.* Mislimo: *Mia je hodala i slijedila tragove u snijegu.* Ili drugi primjer: *Ana je išla svijetleći džepnom svjetiljkom.* Što znači: *Ana je hodala i svijetlila svjetiljkom istovremeno.* Dakle, *svijetleći* i *sljedeći* u ovim su primjerima oblikom i značenjem pravi glagolski prilozi.

I za riječi *sljedeći* i *svjetleći* lako je pronaći primjere. Ako kažemo: *Izići ću na sljedeći ispit!* Mislimo: *Izići ću na idući ispit.*

No ovdje riječ *sljedeći* ne stoji uz glagol i ne odgovara na pitanje *kako*, nego se vezuje uz imenicu pa se pitamo: Koji ispit? Tako je i u primjeru: *Vidjela sam svjetleću reklamu.* Pitamo se: Kakvu reklamu? Odgovor je: *Reklamu čija se poruka ispisuje svjetlom.* Riječi

sljedeći i *svjetleći* po svome su obliku i značenju pridjevi, stoje uz imenicu i pobliže ju označuju. Smjenjivanje ije/je donijela je promjena dugouzlaznoga (slje' deći) naglaska u kratkouzlazni (slje` deći).

Povijest hrvatske književnosti (16. dio)

Ignjat Đurđević, dubrovački pjesnik

Priredjuje: Miranda Glavaš-Kul

Ignjat Đurđević, posljednji u nizu velikih dubrovačkih pjesnika starije hrvatske književnosti, rođen je kao *Niko Đurđević* 1657. godine u vlastelinskoj obitelji. Školovao se u dubrovačkoj isusovačkoj gimnaziji. Od 1693. kada je primljen u Veliko vijeće, obavljao je različite javne službe među kojima i službu kneza otoka Šipana. Živio je burnim i neobuzdanim životom, a ljubavne avanture stajale su ga kneževske časti na Šipanu. Zbog nesretne ljubavi prema dubrovačkoj *diklici* Mari Boždarevoj i slobodnijih ljubavnih pjesama koje joj je pisao, morao je na neko vrijeme otići iz Grada. S izgovorom da u Mlecima kani nešto tiskati odlazi u Rim. Ondje pristupa isusovcima, uzima redovničko ime Injacijo (Ignjat), završava dvogodišnji novicijat i tečaj filozofije te postaje nastavnikom kolegija u Loretu i Pratu. U Dubrovnik se vraća 1705. godine te zbog strogo-

sti isusovačkoga reda prelazi benediktincima u samostan sv. Jakova. Unatoč čestim sukobima, uživao je velik ugled. Posljednje je godine proveo u samostanu na Višnjici kraj Dubrovnika, gdje je i pokopan 1737. godine.

Počeo je pisati još u mladosti, istaknuvši se kao pisac ljubavne lirike. Bio je pjesnik dubokih osjećaja koje ni crkvena stega nije uspjela zatomiti. Njegova je senzualna lirika puna zagrljaja i poljubaca, a u njoj slavi tjelesne ženske draži, osobito *usti lijepe i ljuvene*. Dio pjesama pisanih na hrvatskom jeziku sakupio u rukopisnoj zbirci »Pjesni razlike«, koja sadrži religioznu liriku (»Pjesni bogobojazne«), prijevode basana (»Pričice u slovinski jezik iz Gabrije, grčkoga spjevaoca prinese-ne«), pastoralne pjesme (»Egloge aliti razgovori pastijerski«), dulje pripovjedne pjesme temeljene na *Boccacciu* (»Razlike zgođe ne-

srečne ljubavi«), pjesme bliske folklornom izrazu, te ljubavne pjesme najčešće začuđujuće poante, koje postupcima i sadržajima nasljeđuju baroknu književnu tradiciju. Pisao je i latinskim jezikom, a tematski i metrički raznolike latinske pjesme (epigrame, satire, elegije i dr.) sakupio je u rukopisnoj zbirci »Lusus varii«.

Vrhunac je Đurđevićeve parodije komična barokna poema »*Suze Marunkove*«, pošalica o lokalnim prilikama, sročena 1724. na Mljetu, gdje je više puta boravio. Ljuveni monolog mljetskoga težaka Marunka koji uzdiše za prelijepom Pavicom zadire u samu bit dubrovačkoga društva. Kao njegovo najreprezentativnije djelo ističe se religiozna poema »*Uzdasi Mandaljane pokornice*« kojim se nastavlja na žanrovsku tradiciju plačeva (*I. Gundulića*, *I. Bunića Vučića* i dr.). U lirskome se monologu svetica sjeća svoga grješnoga života,

Ignjat Đurđević
(1657.-1737.)

no u tim je sjećanjima Đurđević, za razliku od prethodnika, više pozornosti posvetio buđenju ženstva i želji za svidanjem lijepe gospodске djevojke. Osim gundulićevske spoznaje i kajanja, pjesnik unosi i napastvovanje grješnih misli, razmišljanje o milosti i ljubavi s trenucima mističnoga zanosa te, na samome kraju, uživanje u smirenome promatranju božanstva. Pisao je i prozna djela koja uključuju životopise proroka Davida i svetog Benedikta, prijevode s talijanskog te znanstvena djela u kojima se zanima poviješću.

Tribina mladih

Može li se živjeti bez nade?

Na ovo pitanje je mladima 15. veljače 2009. na tribini mladih pokušao odgovoriti mons. dr. Andrija Kopilović

Što je nada? Nada je nešto što na prvi pogled mislimo da razumijemo, a zapravo kad bismo se pitali što je, ne bismo znali reći. Ne postoje bolja ili gora vremena, čovjek je rođen, odnosno, ti si rođen u svoje vrijeme, za tebe nema boljeg ili goreg vremena. Bog te ne bi poslao na svijet da tada nije bilo tvoje vrijeme. Ali o tome kako će ti biti na zemlji odlučuješ ti, jer čovjek je kovač svoje sreće. Pavlova teorija nade glasi: »Ali ne samo oni, i mi koji imamo pravine duha i mi u sebi uzdišemo, iščekujući posredstvo, otkupljenje svojega tijela, ta u nadi smo spašeni, nada, pak, koja se vidi nije nada, jer nada je nešto što ne čekamo, nego očekujemo«. Svatko od nas je dobio dar ljubavi, dar nade i dar vjere, ali kao krep- post božansku. Razlog vjere nije zato što smo uvjereni, iskusili smo,

vidjeli smo, živjeli smo, razlog nade nije u tome što smo iskusili, što smo uvidjeli. Razlog ljubavi nije to, isključivi razlog vjere, ufa- nja i nade je On. Nije odnos među

ljudima, nego odnos prema Bogu. Spašeni smo od grijeha, smrti i zakona. Kako od grijeha kad svi griješimo, ali kaže Pavao: »Gdje ima grijeha tamo obiluje milost«.

To nije opravdanje da griješimo, nego je to vjera da se možemo spasiti. A spašavamo se nadom. »Dok smo bez nade, dotle smo i bez vjere«, kaže sv. Pavao. Svatko od nas je krštenjem na Krista sagrađen, znači postavljeni smo na stijenu. I na toj stijeni netko gradi zlatom, neko gradi srebrom, a netko gradi sjenom i slamom. No, u vrijeme susreta s Bogom, oganj će spaliti sva naša djela, to je čistilište. U tom času paljenja, onaj koji je gradio zlatom, srebrom, biserom ostat će čist, a onaj koji je gradio sjenom i slamom izgorjeće. Izgorjeće njegova djela ali neće on, jer je sagrađen na Kristu. To je temelj naše nade i nemamo šanse propasti, naravno, ako to nećemo. Svoje predavanje završio je mislju: »nada ne zaslužuje, ona pobjeđuje, a pobjeda naša je Isus Krist«

Antonija Sudarević

Zaručnički tečaj

Zaručnički tečaj, koji je namijenjen svima koji se planiraju vjenčati ove godine i svima koji su zainteresirani, a stariji su od 18 godina, počinje 2. i trajat će do 6. ožujka. Tečaj će se održati u vjeronaučnoj dvorani katedrale sv. Terezije Avilske u Hrambašićevoj ulici br. 7. Početak je svakoga dana u 19:30.

Ž. V.

»Proroci« i ove godine idu na Uskrs fest

Najstariji festival hrvatske popularne kršćanske glazbe »Uskrs fest« održat će se 18. i 19. travnja 2009. u Zagrebu u organizaciji

Odbora HBK za mlade i Hrvatskoga katoličkog radija. Prošlog vikenda su objavljeni rezultati natječaja, te su između 85 prijavljenih skupina VIS »Proroci« iz Subotice ušli među prvih dvadeset skladbi, koje će se predstaviti na ovogodišnjem jubilarom tridesetom »Uskrs festu«. »Proroci« će se predstaviti s pjesmom »U Tvojim rukama«, za koju je tekst napisala Josipa Dević, dok je glazbu uradio Viktor Kesler.

Ž. V.

Mladi na valovima Radio Marije

Mladi aktivisti pozivaju vjernike i slušatelje Radio Marije da sudjeluju u njihovoj radio emisiji, koja je duhovnog karaktera, a prvenstveno je namijenjena mladima. U prošlu nedjelju, 15. veljače, ova emisija je obilježila godinu dana emitiranja. Mladi koji rade na ovoj emisiji su: Petar Gaković, Vladimir Lišić, Nevena Mlinko, Nikola Bašić, Vlado Kovač, David Anišić, Antonija Sudarević i Elizabeta Nađ Kanas. Emisiju možete slušati svake nedjelje od 14:45 na 90,70 Mhz.

Ž. V.

Raspored svetih misa kod franjevac

Nedjeljom i blagdanom mise u 7 i 9 sati su na hrvatskom, u 8 i 10 na mađarskom jeziku, a večernja misa u 17:30 je prve i treće nedjelje na hrvatskom, dok je druge i četvrte na mađarskom jeziku. Od 1. svibnja do 1. listopada sv. mise se navečer služe od 18 sati. Svakidašnje mise (radnim danom) služe se u 6, 9 i 10 sati, te navečer u 17,30 sati. Večernje mise su ponedjeljkom, srijedom i petkom na mađarskom jeziku, dok su utorkom, četvrtkom i subotom na hrvatskom jeziku.

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Ne znam je li slučajnost, okolnost, ali svakako jest Providnost da sam ovih dana bio na nekoliko susreta, a imao prilike slušati pojedince. Po tko zna koji puta sam se uvjerio da onaj koji govori – kada govori drugom i o drugom – ipak najviše govori o sebi. I u raspravi, i u prepirci, i u dijalogu ipak ne može sakriti sebe. Polako prolaze poklade i bližimo se korizmi. U vrijeme kada je riječ tako neodgovorna i »jeftina roba«, dobro bi bilo kroz korizmu popraviti kvalitetu riječi i dijaloga. Negdje sam, opet slučajno, čitao slične misli koje su me ispunile kako pitanjima, tako i odgovorima. Želim ih podijeliti s vama.

KOMUNIKACIJA: Čovjek komunicira s drugim čovjekom ne samo pisanom riječju, ne samo razgovorom i govorom, ne samo telefonom i znakovima, nego još više svojim osjećajima, željama, dubokim čežnjama, plaćem i smijehom, sjećanjima, razmišljanjima i planiranjima. Koliki se dijalozi odvijaju u srcu majke u dugim noćima dok misli na svoje dijete kojemu ide slabo na fakultetu! Koliko jauka, plača, molitava i krunica izmoli starica očekujući bar neki glas od sina iz zarobljenštva, koliki očevi dugo dolaze na rivu ili u luku očekujući da će se vratiti sin izdaleka. Koliki roditelji šute i nijemo gledaju u pod, razmišljajući zašto se sin predao drogi, zašto se kći krivo udala, zašto su djeca ostavila roditelje posve same kod kuće. Koliko uzdaha u dugim noćima kada otac razočaran tiho jeca što su mu djeca napustila očevinu, što će nakon njegove smrti opustjeti kuća, polja i vinogradi se pretvoriti u šikarje. Koliko razočaranja, koliko neizrečenih tuga i koliko upitnika samo na licu, u pogledu i zgrčenim rukama majke kada vidi da se više ne može razumjeti sa svojom kćeri, da ona više nema sluha za ono što je dobro, za ono što se živi u kući i za ono što je majka davala suze i žuljeve ruke cijelog života. Prijatelji se razumiju čim se vide, zaljubljeni mladi iz daleka se razumiju i nešto ih silovito i čarobno vuče jedno prema drugome. Dijete tek rođeno prepoznaje siguran zagrljaj svoje majke, napušteno dijete osjeća hladnoću svoje majke i pita se zašto ga je napustila. Rastavljen bračni partner u sebi razgovara sa svojim bračnim drugom i neprestano ponavlja duge razgovore i pregovore u svome srcu, postavlja pitanja na koja nekako u srcu čuje odgovore. Razgovaraju ljudi i kad to ne znaju, pregovaraju i kada misle da se to ne čuje. Ljudi su u dijalogu i jedno drugom su »ti« i kad su daleko, kada misle da se ne čuju, ne

Preko svega nam se javlja Bog, u svemu nam govori i doziva nas Stvoritelj

Treba imati srce koje sluša

Razgovaraju ljudi

i kad to ne znaju,

pregovaraju i kada

misle da se to ne

čuje. Ljudi su u

dijalogu i jedno

drugom su »ti«

i kad su daleko,

kada misle da se

ne čuju, ne razumi-

ju i da nisu skupa.

Kad šute usta,

govori duša, kad

ne čuju uši, čuje

duh.

razumiju i da nisu skupa. Kad šute usta, govori duša, kad ne čuju uši, čuje duh. Kad se lome osjećaji nekom profinjenom vibracijom prenosi se to u srca onih koji su nam blizu ili daleko. Nema uzaludno izgovorenih riječi, nema nečujnih osjećaja, misli i sjećanja, nema ničega što bi bilo uzaludno. U našem duhu se odigravaju veličanstveni vrtlozi događaja, u našoj duši su komplicirane stanice koje primaju i odašilju, naša duša je središte neba i zemlje. Iz te vrtložne riznice fenomena, slike govora, riječi, ljubavi i povjerenja »vade« umjetnici, književnici i skladatelji, te stvaraju čudesna umjetnička djela. U toj vrtložnoj tržnici naše nutrine nalazi se izbor našega života, svakog zadovoljstva, mira, naše veličine i našeg cilja.

DUH NE POZNA GRANICE: Svaki je čovjek na neki način u sebi cijeli svijet. Duh, naime, ne pozna granice, duh je istovremeno posvuda, te odasvud prima poruke i posvuda ih šalje. Čovjek neizrecivo nadilazi sebe, čovjekova veličina nije u onome što jest, nego u tome što može biti. Potrebno je stoga upoznati samoga sebe. Dobro je stoga čuti da je Isus rekao kako je došao da bismo imali život, u izobilju da bismo ga imali. Ili još više čuti poruku da je on došao i umro za nas, da je Bog dao svog jedinog Sina da nitko tko vjeruje u njega ne propadne, nego da ima život vječni. Isus nas je upozoravao da se ne bojimo jer, iako nam se čini kao da smo malo stado, Otac je odlučio dati nam kraljevstvo. Učio nas je da odbacimo male sitne brige kojima se bavimo, da dademo svoje male torbice, vrećice, džepove, novčanike, a da uzmemo torbe koje ne stare, u koje može stati kraljevstvo vječnosti, neotuđivost i mir. Isus je došao da nam pokaže tko smo, da bi nas upoznao s nama samima, da bi nas uvjerio da se njemu isplatilo postati čovjekom i čak poginuti za nas, te uskrsnuti, da bi spasio u nama ono veličanstveno. Božja objava je otkriće čovjeka i Boga. Zadaća Crkve je ljudima otkriti njihovo dostojanstvo i pokazati izvor tog dostojanstva. Među nama se stalno čuje veličanstveni govor, siloviti događaji odnosa »ja« – »ti«, neprestani susreti, dozivi, stalni pozivi Boga čovjeku. Zapravo svi ti mnogoliki glasovi i pozivi samo su odašiljači jedinih usta, jednog jedinog Srca – Stvoriteljeva. Preko svega nam se javlja Bog, u svemu nam govori i doziva nas Stvoritelj, iz svega nam govori i po svemu nam neprestano pristupa veličanstveno Srce Isusa iz Nazareta i njegova Oca, Stvoritelja neba i zemlje. Treba imati srce koje zna slušati.

Pokladno druženje

Obiteljsko prelo

Vrijeme prela, pokladnih zabava i karnevala je u tijeku. Povijest prela govori kako se ono održava u periodu od blagdana Tri kralja, pa do čiste srijede. Ostaje nam još jedan vikend, koji je pred nama, koji je vrhunac i završetak pokladnoga vremena.

Mogli bi reći kako iz godine u godinu raste

broj prela i zabava, no svako prelo i svaka pokladna zabava ima nešto specifično po čemu je poznata. Jedno od takvih prela je zasigurno Obiteljsko prelo, koje je ove godine okupilo preko 100 uzvanika. Na Obiteljsko prelo, koje je ove godine održano 14. veljače, jedanaesti put po redu, dolaze obitelji skupa s djecom, te je zanimljivo da je na ovom prelu bilo čak 51 dijete. Organizatori ovoga prela su nekoliko obitelji, koje su aktivne u župnoj zajednici subotičke župe Isusova Uskrsnuća, među kojima je obitelj *Tumbas* od samog početka, prije

sedam godina pridružile su se i obitelji *Vojnić-Tunić i Horvacki*, a od ove godine još dvije obitelji - *Orčić i Horvacki*.

»Obiteljsko prelo je ustvari pokladno druženje članova Pastoralnoga vijeća i vjernika ove župe, koji su ujedno i članovi udruge 'Naša djeca'. Sve do 2002. godine prelo smo organizirali u župnoj dvorani, 2002. godine smo imali malu pauzu, kako bi 2003. godine, radi potrebe za većim prostorom, prelo preselili u Caritasni klub, koji također pripada našoj župnoj zajednici. Karakteristika ovoga prela je da s roditeljima dolaze i djeca. Naš cilj je okupiti roditelje koji su imali hrabrosti upisati svoju djecu na nastavu na hrvatskom jeziku. Sada je to već normalno, jer gotovo da nema člana pastoralnog vijeća i aktivnijih članova župe čija djeca ne pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Svake godine nastojimo uzvanicima prirediti zanimljiv i raznolik program, a tu su povijesni i tradicijski

neizostavni dijelovi prela - tamburaši, djeca u nošnji, tradicijska večera, neizostavni fanki i dobra zabava«, pojasnila je jedna od organizatorica Obiteljskog prela *Nena Tumbas*. U programu, kojeg su osmislili organizatori, sudjelovala su djeca od vrtićkog uzrasta do 8. razreda osnovne škole, a predstavili su se igrokazima, recitiranjem, pjesmama, te revijom maski. U programu su također sudjelovali i odrasli te su pripremili prigodan igrokaz i razna natjecanja. Zanimljivo je kako je svaka obitelj dobila tomboļu, a djeca prelo (dar), koji su dar sponzora, a bitno je naglasiti kako je skoro svaka obitelj ujedno bila i sponzor. Kako govore organizatori, odaziv na Obiteljsko prelo je velik i uvijek se traži još poneko slobodno mjesto, te da je veći prostor sigurno bi bilo i više obitelji.

Ova župna zajednica organizira i razne susrete. Jednom mjesečno imaju i obiteljski susret na župi, a za vrijeme korizme obitelji nedjeljom predvode pobožnost križnoga puta. Na ovaj način roditelji žele biti primjer svojoj djeci, žele im pokazati kako zajednica može više nego pojedinac, a ujedno žele i na djecu prenijeti običaje i tradiciju našega naroda.

Ž. Vukov

KUPON
HRVATSKA
RIJEČ
20.02.2009.
ZA BESPLATNI PRIJEVOZ

DSHV i Bus prijevoz »Beneš« Vas vode u Banju Kanjižu. Polazak ispred Doma DSHV-a u petak, 20. veljače 2009. godine u 14 sati, povratak u 19 sati.

Uvjet za besplatan prijevoz je Kupon iz posljednjeg broja »Hrvatske riječi«.

tel: 024 600-886
fax: 024 753-186
mail: busbenes@tippnet.rs

Gubitak svijesti

dr. Marija Mandić

Gubitak svijesti predstavlja prolazni, nagli i često iznenadni i kratkotrajni prekid kontinuiteta svijesti praćen poremećajima napetosti mišića te padom i često raznim motornim manifestacijama u smislu trzaja ili ukočenosti ekstremiteta ili cijelog tijela. Poslije kraćeg vremena, koje se mjeri u minutama, osoba se najčešće oporavlja i vraća u stanje prije gubitka svijesti. Drugim riječima, ovo se još naziva i kolaps, sinkopa ili jednostavno »padanje u nesvijest«. Ipak, kao i mnoga druga stanja u medicini, i gubitak svijesti može biti izazvan mnogim bolestima ili samo prolaznim događajima u organizmu.

KRVOŽILNI UZROCI: Kolaps predstavlja nagli i kratkotrajni pad krvnog tlaka s izazivanjem smanjenja prokrvljenosti mozga i slabosti u tjelesnim mišićima do te razine da se bolesnik sruši uz pomućenje svijesti ili kratkotrajan gubitak svijesti. Za nastanak kolapsa nije nužno postojanje organske bolesti krvožilnog sustava. Kolaps se može javiti i kod sasvim zdravih osoba, kao funkcionalni poremećaj u mehanizmu održavanja normalnog arterijskog krvnog tlaka. Primjer za nastajanje kolapsa kod zdravih osoba

često se viđa kod mladih djevojaka, ukoliko dugo stoje na toploti u gužvi, ili, pak, kod atletičara koji poslije velikog napora naglo stanu i zauzmu uspravan položaj. Iz tog razloga dolazi do pada krvnog tlaka, bljedila, hladnog znoja i pomućenja svijesti. Medikamentozna terapija u ovim kratkotrajnim funkcionalnim poremećajima obično nije potrebna. Dovoljno je postaviti bolesnika u horizontalan položaj, s glavom u istom nivou kao i srce ili u nešto nižem nivou, dok se noge lagano podignu, da bi se olakšao priliv venske krvi u srce.

NEUROLOŠKI UZROCI: Sinkopa tijekom konvulzije (epileptičkog napada) ima nagao početak i povezana je s mišićnim grčevima, ugrizom jezika, inkontinencijom (nezadržavanjem) mokraće i stolice, te eventualno pojavom pjene oko usta. Za razliku od ostalih momenata gubitaka svijesti osoba je nakon epi-napada izuzetno umorna, oblivena hladnim znojem i postoji nemogućnost

prisjećanja na period neposredno prije gubitka svijesti. Osim ovih, još neki znaci će ukazati da se radi o epileptičkom napadu: napad u snu ili u ležećem položaju, poznati okidači napada (gledanje TV-a, svjetla u noćnim klubovima), paraliza dijelova mišića nakon napada, itd. Najbitnije je ovakve napade pravilno prepoznati i potražiti stručnu liječničku pomoć, kako bi se otkrio eventualni uzrok i ordinirala adekvatna terapija. Epileptički napadi se najčešće događaju kod djece, prolaze tijekom vremena, ili se, pak, prvi puta javljaju kod dosta starijih osoba.

PSIHIJATRIJSKI UZROCI: To su najčešće stanja koja oponašaju

sinkopu, prije svega napadaj panike, izmišljene nesvijestice, napadi bijesa, shizofrenija, pa čak i ugušenje zalogajem hrane.

METABOLIČKI UZROCI: Najčešći su uzrok sinkope kod dijabetičara, osobito onih koji se liječe inzulinom. Praćena je premorem, osjećajem gladi i znojenjem, i velikim padom vrijednosti šećera u krvi. Hiperventilacija (ubrzano, duboko disanje) dovodi do kontrakcije krvnih žila mozga zbog niske razine ugljičnog dioksida nerijetko rezultirajući sinkopom. Sinkopa tijekom kašlja – dugotrajni napadi kašlja znaju ponekad izazvati nesvijesticu. Mikcijska sinkopa se obično javlja noću kod muškaraca prilikom mokrenja. Kompresija preosjetljivog karotidnog sinusa može katkad rezultirati sinkopom (nagli okret glave, tijesan ovratnik ili pritisak prilikom brijanja).

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Poštovani čitatelji,

U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici.

Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na:

hrvatskarijec@tippnet.rs

Ekološki kviz »Lijepa naša« održan u Đurđinu

Učinimo naš planet ljepšim!

Dragi moji prijatelji, čitatelji Hrckovog kutka, sve vas lijepo pozdravljam i u ovome broju. Prošao je naš Hrckov maskenbal, a isto je tako prošao i Ekološki kviz »Lijepa naša«, koji je ove godine održan u OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu.

Moram priznati kako ste me oduševili svojim kreacijama i maštovitim maskama. Bili ste zaista divni. Nadam se kako je i vama svima bilo lijepo i da ćemo se sljedeće godine ponovno vidjeti.

Vaši prijatelji su sudjelovali i na kvizu i neki su postigli zapažene rezultate.

Domaćini su priredili i šarolik kulturni program u kom su sudjelovala djeca iz ove škole, te su time otvorili županijsko natjecanje u Đurđinu. Na ovaj su priredbi bili nazočni – konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Iva Aranjoš*, predsjednik Udruge »Lijepa naša« dr. *Ante Kutle*, članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za obrazovanje *Stanislava Stantić-Prčić*, dogradonačelnik Subotice *Pero Horvatski*, član Gradskog vijeća zadužen za obrazovanje *Slobodan Čamprag*, članica Gradskog vijeća zadužena za ekologiju i zaštitu životnog okoliša mr. *Suzana Dulić*, te ravnatelj drugih škola, mentori, nastavnici i učenici.

EKOLOŠKI KVIZ »LIJEPA NAŠA«: Organizatori ovoga kviza su: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Agencija za odgoj i obrazovanje i Udruga »Lijepa naša«. Školsko natjecanje je održano 21. siječnja, kada su se djeca natjecala na nivou škole. Najbolji natjecatelji iz petog, šestog, sedmog i osmog razreda formirali su skupinu koja je predstavljala školu na županijskom natjecanju, koje je održano 13. veljače u svim županijama u Republici Hrvatskoj, u Gradu Zagrebu, i u dijaspori. U Vojvodini, koja je ovom prilikom dobila status županije, natjecanje je održano u OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu. Na ovogodišnjem kvizu predstavilo se 5 škola iz Vojvodine, a to su: OŠ »Matko Vuković« iz Subotice, OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice, OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora, OŠ »Matija Gubec« iz Tavankute i domaćin OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina. U svim županijama kviz je održan u određeno vrijeme i sastojao se od pismenog dijela, Power point prezentacije i usmenog dijela. Zbrajanjem svih bodova dobili smo ovogodišnje pobjednike koji će sudjelovati na državnom svehrvatskom kvizu, koji će se održati u Segetu Donjem (Trogir) od 12-14. ožujka. Ovogodišnji pobjednici koji će predstavljati Vojvodinu su: na prvom mjestu OŠ »Ivan Milutinović« - Subotica, na drugom OŠ »Vladimir Nazor« – Đurđin i OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora.

Ekološki kviz »Lijepa naša« u pisanom i usmenom dijelu obuhvaća 5 zadanih područja, koji su dio nastavnih sadržaja iz pet predmeta, a to su: priroda, biologija, kemija, geografija i vjeronauk. Moram vam priznati kako su pitanja bila izuzetno teška i da su se vaši prijatelji dobro snašli. Oni najbolji će se pokazati i u Hrvatskoj, a mi ćemo navijati za njih.

Tretman kakav zaslužujemo

»Do ovoga natjecanja je došlo na prijedlog dr. *Ante Kutle*. U početku su škole koje imaju nastavu na hrvatskom jeziku išle u Hrvatsku na ovaj kviz, ali samo kao gosti, te su oni procijenili da bi i mi mogli sudjelovati u ovome kvizu. Prošle godine smo se po prvi puta natjecali, a domaćin je bila OŠ »Ivan Milutinović« s njihovim ravnateljem *Ivicom Stipićem*.

S obzirom na to da se ovo natjecanje organizira uz pomoć i suradnju Hrvatskog nacionalnog vijeća, na odjelu za obrazovanje smo se dogovorili da svake godine natjecanje bude u drugoj školi, kako bi i djeca u Vojvodini upoznala i vidjela i druge sredine i škole. Za sada je, osim ovih škola u subotičkoj općini, na natjecanju sudjelovala i škola »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora, ali namjera i nakana HNV-a je da u dogledno vrijeme to proširimo i na Sontu i Sombor te na okolne sredine, gdje još uvijek nema nastave na hrvatskom jeziku, ali postoji hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture kao izborni predmet. Vjerujemo da bi to doprinijelo lakšem opredjeljivanju djece i roditelja i za samu nastavu. Ovo nije samo doprinos za našu djecu u kvaliteti nastave, nego je doprinos i za sve naše roditelje da vide u čemu je smisao nastave na hrvatskom jeziku, a tu se ne misli samo na izučavanje hrvatskog jezika kao materinjeg i očuvanja nacionalnog identiteta, nego i stvaranja osjećaja jedne pripadnosti matičnoj domovini. Naša je želja i s druge strane granice biti prihvaćeni i dobiti tretman kakav zaslužujemo. Ove godine smo se dogovorili da svaka škola ima jednog predstavnika (ekipu), a namjera nam je za iduću godinu animirati i djecu iz drugih mjesta. Na krajnje natjecanje odlaze tri najbolje škole. Prošle je godine OŠ »Vladimir Nazor« postigla zapažene rezultate, te je to bio i motiv da oni ove godine budu domaćini«, rekla je *Stanislava Stantić-Prčić*.

Uloga domaćina

»Naš zadatak kao domaćina bila je organizirati sve etape natjecanja, tiskali smo zahvalnice, a u pripremi je i bilten za ovu godinu. Sa zadovoljstvom smo prihvatili ulogu domaćina i nadam se da smo se dobro i pokazali. Moram reći kako je dokumentaciju oko ovoga natjecanja pripremila Hrvatsko nacionalno vijeće. Za razliku od prošle godine, kada su neke škole na županijskom natjecanju sudjelovale s dvije ekipe, ove godine smo dobili upute i dogovorili se kako će nakon školskog natjecanja jedna ekipa doći na županijsko natjecanje. Prošle godine naša škola je između 36 škola bila na 9. mjestu, te se nadam kako će se i ove godine naše tri ekipe pokazati u najboljem svjetlu. Svaka ekipa ima mentora i temu koju obrađuju na Power point prezentaciji. Na neki način oni ovdje imaju provjeru svoga znanja i onoga što su radili«, rekla je *Ljiljana Dulić*, ravnateljica OŠ u Đurđinu.

Bez previše nadanja

»Izuzetno sam zadovoljan ostvarenim rezultatom, jer ipak mi nemamo nastavu na hrvatskom jeziku, nego samo predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Mislio sam kako mi nemamo šansu, ali djeca su ipak uspjela. Sada je pred nama svehrvatsko natjecanje, što ujedno znači mnogo više priprema i rada. Bilo je teških pitanja, no uvijek se može bolje«, rekao je *Damir Šimunov*, mentor iz Bačkog Monoštora.

Djeca su odradila najveći dio posla

»Prezadovoljna sam rezultatima, nisam ovoliko niti očekivala. Iako sam im ja mentor, s djecom su radili i drugi nastavnici, te je to jednim dijelom i njihova zasluga, no, ipak su djeca odradila najveći dio posla. Drago mi je da su se i na usmenom dijelu solidno snašli. Sada je pred nama dodatni rad i priprema za državno natjecanje koje će biti u Hrvatskoj. Pokušat ćemo i tamo postići što bolje rezultate«, kazala je *Elvira Đuraković*, mentorica iz Đurđina.

Priznanje za rad

»Temu koju smo izabrali – pravljenje komposta – radimo već nekih 4 godine, i bilo je teško dok nismo dobili podršku roditelja i lokalne samouprave. Ovo je priznanje djeci i meni za naš rad, no, sada još više moramo utvrditi gradivo, osobito za usmeni dio natjecanja. Na prezentaciji smo dobili maksimalnih 30 bodova, te s tim nemamo dodatnih obveza, ali moramo unaprijediti znanje kako bi se i na pismenom pokazali u boljem svjetlu«, rekla *Jelena Sedlak*, mentorica iz OŠ »Ivan Milutinović«.

OŠ »Matko Vuković« iz Subotice predstavljali su: *Andrea Dulić, Ivan Kovač, Ivana Vojnić Tunić i Nataša Kovačević.*

OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta predstavljali su: *Dragana Orčić, Martina Stantić, Josipa Orčić i Ivana Daraboš.*

OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora predstavljali su: *Marija Periškin, Marko Nađ, Nikola Mrgić i Andrea Matin.*

OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina predstavljali su: *Matiša Dulić, Milica Stipić, Ivana Stantić i Nikola Prčić.*

OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice i Male Bosne predstavljali su: *Patricija Merковиć, Ivana Mandić, Marin Piuković, Andrej Budinčević i mentorica Jelena Sedlak.*

Poziv na crtanje

Likovni odjel HKC »Bunjevačko Kolo« poziva svu nadarenu i zainteresiranu djecu na likovnu dječju sekciju, na satove crtanja, koja se okuplja svake subote u prostorijama Hrvatske čitaonice (Bele Gabrića 21). S djecom radi nastavnik likovne kulture Geza Verebeš, a početak je u 10 sati.

Svi ste pozvani!

Uređuje: Željka Vukov

Glazbeno-folklorna manifestacija u Bačkom Bregu

Šokačko prelo

Domaćini su priredili kulturno-umjetnički program, a bereška izvorna grupa predstavila se običajem »Kapara« kroz koju su pokazali kako se u prijašnje vrijeme u Beregu prosila mlad-a. U bogatim originalnim starim kostimima s nekoliko koreografija sve nazočne zadivili su gosti iz Republike Hrvatske, folklorni ansambl »Turopolje« iz Velike Gorice.

Glazbeno-folklorna manifestacija »Šokačko prelo« tradicionalno se u Bačkom Bregu održava u pokladno vrijeme. Tako je u subotu 14. veljače, na Valentinovo, u organizaciji Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Silvije Strahimir Kranjčević« održano dvanaesto po redu.

Prela su se organizirala i mnogo prije u Beregu. Postoje zapisi o prvom prelu iz 1908. godine kada je ono održano na Marin dan. Uz kulturni program i igranku, neizostavna je bila i preljska pjesma. Na prelu održanom 1911. godine, svoju je preljsku pjesmu pročitao Josip Ilić, a 1912. godine ponovno je napisao pjesmu koju je otpjevao Matija Rokuš iz Santova. Obnovom prela, obnovljena je i preljska pjesma, a od 1998. godine preljsku pjesmu piše Zlatko Gorjanac. Ovogodišnja pjesma nosi naziv »Zemlja«, a na početku večeri pročitala ju je Vanja Forgić.

»Šokačko prelo« u subotu održano je za dvestotinjak gostiju u dvorani Doma kulture i trajalo je do kasno u noć. Predsjednik Društva Stipan Katačić s pozornice je zahvalio onima koji su financijski ili na neki drugi način pomogli organiziranje prela. Posebno je pozdravio predstavnike Hrvatskog nacionalnog izvjeća, Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici, Pokrajinskog tajništva za upravu, propise i

nacionalne manjine, Hrvatske matice iseljenika, DSHV-a, DZH, te predstavnike drugih društava i udruga, a zatim je goste i uzvanike pozdravila Iva Aranjoš, konzulica Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Domaćini su priredili kulturno-umjetnički program, a bereška izvorna grupa predstavila se običajem »Kapara« kroz koju su pokazali kako se u prijašnje vrijeme u

Beregu prosila mlada. U bogatim originalnim starim kostimima s nekoliko koreografija sve nazočne zadivili su gosti iz Republike Hrvatske, folklorni ansambl »Turopolje« iz Velike Gorice. Za večeru je služen paprikaš, a poslije ponoći gibanica i kuglof. Goste je zabavljao tamburaški sastav »Đeram« iz Vinkovaca.

M. Tucakov

Podsjećanje na stare običaje

»Prela naših starih su organizirana u zimskom razdoblju, kada su ljudi imali manje obveza i poslova, te su koristili to vrijeme za druženje, zabavu, prepričavanje događaja i običaja iz prošlosti i na taj način ih čuvali od zaborava. I naše prelo ima taj zadatak, da se uz podsjećanje na stare običaje uhvate u kolo i zaigraju i oni koji nisu »folklorasi«. Ovogodišnje prelo je održano na Valentinovo pa je u ozračju zaljubljenosti osigurana i dobro raspoloženje. Zahvalio bih i gostima, FA »Turopolje«, za veliku količinu pozitivne energije, predstavljanje nošnje, plesa i glazbe. Naravno, i »domaći« su bili na visini zadatka«, rekao je za Hrvatsku riječ predsjednik HKUD »Silvije Strahimir Kranjčević« Stipan Katačić.

Preljska pjesma

Zemlja

Nebom plavim plovu ptice,
Izdanci mladi niču na njive,
O, što je lipo to zemljano lice
Što u grudma mojim i diše i živi.
Duboke brazde beskraje nižu,
Blagoslov Božji crnicu dira,
Vrhovi šuma nad zemljom se dižu,
Naklonom prolazniku daruju mira.
Sve diše, živi, a ipak je tiho,
Miris polja pisme mi nudu.
Zasviram primom, divanim stihom,
Slike ditiinstva u mene se budu.
Oro ti dida, ljubio dada,
Puno si znoja težačkog pila,
Pa ko ti ne bi voljio sada
I predma kada ko kruz si bila.
Nije ni čuda da ljubav je taka,
Jel i sam čovik od zemlje je stvorit.
U zemlje duša, u zemlje i raka
Di će se tilo u prah pritvorit.
Spavaj mi zemljo i kad sam daleko,
Kada nas lažne granice dilju.
I uvijek mi čekaj i ja sam čeko
Da opet zaspem u tvojem krilu.
Zlatko Gorjanac

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Đurđin« održalo

Prelo u Đurđinu

Članovi Društva potrudili su se da i ove godine svojim programom zabave sve nazočne. Folklorna sekcija predstavila se splotom bunjevačkih plesova, a kao recitatori i članovi literarne sekcije predstavili su se: Jelena Vidaković, Doris Stantić i Vedran Matković. Tijekom večeri gosti su mogli čuti i zanimljivu priču-divan autora Tome Vidakovića, koju je pročitao sam autor

»K olo igra, tamburica svira...«, početak je pjesme *Nikole Kujundžića* kojom je u izvedbi *Martine Dulić* počelo Prelo u Đurđinu, manifestacija koju, sada već kao tradicionalnu, organizira Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Đurđin« pod pokroviteljstvom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, te uz pomoć poljoprivrednog dobra »Panvita Nova Brazda« iz Đurđina. Zabava je održana 14. veljače, na Valentinovo. U restoranu »Nova Brazda« bilo je oko 200 ljudi, a među gostima bili su: članovi Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini predvođeni predsjednikom stranke *Petrom Kuntićem*, direktorica OŠ

»Vladimir Nazor« *Ljiljana Dulić*, mjesni župnik vlč. *Lazar Novaković*, *Jelena Borković*, predsjednica dobrotvorne udruge »Amor Vincit«, dogradonačelnik Grada Subotice *Pere Horvatski*. Goste je zabavljao ansambl »Nesanica«.

Članovi Društva potrudili su se da i ove godine svojim programom zabaviti sve nazočne. Folklorna sekcija predstavila se splotom bunjevačkih plesova, a kao recitatori i članovi literarne sekcije predstavili su se: *Jelena Vidaković*, *Doris Stantić* i *Vedran Matković*. Tijekom večeri gosti su mogli čuti i zanimljivu priču-divan autora *Tome Vidakovića*, koju je pročitao sam autor. Na kraju programa, kao šlag na tortu, uslijedio je izbor za najljepšu prelju. U skupini od trinaest djevojaka borba za najljepšu je bila žestoka, jer je svaka djevojka bila posebna na svoj način, ali titulu najljepše ponijela je *Marijana Ivković Ivandekić*.

Zabava je trajala do nešto iza pola noći, a prema rječima organizatora i gostiju sve je prošlo u najboljem redu, što se može dokazati i punom dvoranom prekrasno ukrašenom radovima slikarice *Josipe Križanović*, članica sekcije veza i nasmijanih i zadovoljnih uzvanika, koji su uživali u pjesmi i plesu. S ovom manifestacijom se planira nastaviti i iduće godine, jer je ovo prilika da se nađu i druže članovi Društva, a i svi mještani.

Verica Kujundžić

Najljepša prelja

Na kraju programa, kao šlag na tortu, uslijedio je izbor za najljepšu prelju. U skupini od trinaest djevojaka borba za najljepšu je bila žestoka, jer je svaka djevojka bila posebna na svoj način, ali titulu najljepše ponijela je *Marijana Ivković Ivandekić*.

U Beču priređen 18. hrvatski bal

Tradicionalni 18. hrvatski bal u organizaciji Austrijsko-hrvatske zajednice za kulturu i šport otvoren je u subotu, 14. veljače, navečer u dvorani Arcotela Wimberger u Beču.

Bal je okupio oko 800 Hrvata koji žive u Beču, njihove goste iz domovine i Austrijance, a na priredbi je sudjelovao i zagrebački gradonačelnik *Milan Bandić*, koji je i jedan od njezinih pokrovitelja.

Ta kulturna manifestacija postala je »zrcalo i simbol« zajedništva i okupljanja Hrvata u Beču, naglasio je prigodom otvaranja predsjednik Austrijsko-hrvatske zajednice za kulturu i šport *Miroslav Piplica*.

Austrijsko-hrvatska zajednica za kulturu i šport osnovana je 1990., a koordinira rad 20-ak klubova i dvije športske lige Hrvata u Beču i jedna je od najvećih udruga Hrvata u Austriji i Europi, koja godišnje na razli-

čitim manifestacijama okupi oko 40 tisuća Hrvata i njihovih prijatelja Austrijanaca, rekao je *Piplica*.

U ime grada Zagreba nazočno je pozdravio gradonačelnik *Milan Bandić*, naglasivši da bal povezuje Zagreb i Beč te da je potvrda bliske povezanosti naših ljudi koji žive u Beču s domovinom.

»U Beču su mnogi Hrvati našli drugu domovinu gdje njeguju svoju narodni identitet«, rekao je *Bandić*.

U glazbenom dijelu priredbe nastupaju *Jasmin Stavros* i Najbolji hrvatski tamburaši, a u programu bala nastupit će i KUD-ovi »Busovača« i »Šokadija« iz Beča i KUD »Dikovača« iz Zmijevaca.

(Hina)

Veseli pokladni običaji i radosna manifestacija u Vajskoj

Maškare i maskenbal

Ljudi koji su osnovali HKUPD 'Dukat' pokrenuli su, još prije sedam godina, tradiciju maskiranja s ciljem da ožive i potaknu u njima radost, veselje i druženje, kaže Pavle Pejčić

Maskenbal, sada već tradicionalni, sedmi po redu, održan je u subotu, 14. veljače, u Vajskoj u organizaciji HKUPD-a »Dukat« Vajska – Bođani. Točno u 15 sati ispred Vatrogasnog doma krenula je maskirana povorka, u kojoj je sudjelovalo više od stotinu maškara svih generacija, a nakon defilea ulicama Vajske pokladna manifestacija nastavila se u prostorijama Vatrogasnog doma.

Osim članova društva domaćina, ove su godine na maskenbalu sudjelovali i: Udruga žena »Suncokret«, MKUD »Buzo Virag«, KUD Rumunja i Roma »Mladost« iz Vajske te HKUPD »Matoš« iz Plavne. Od predsjednika »Dukata« Pavla Pejčića, koji je i sam bio aktivni sudionik maskenbala, saznali smo da je ova udruga od početka ulagala energiju u obnavljanje i oživljavanje različitih običaja iz stare tradicije, kao što su - narodne nošnje, tamburice, narodni vez, pjesme, ples, pa i maškare. »Ljudi koji su osnovali HKUPD 'Dukat' pokrenuli su, još prije sedam godina, tradiciju maskiranja s ciljem da ožive i potaknu u njima radost, veselje i druženje«, kaže Pavle Pejčić.

Iako je dan bio dosta hladan i vjetrovit, bučna povorka maškara krenula je raspjevano i veselo. Tome su doprinijeli i združeni tamburaši »Dukata« i »Matoša«. Ovoga puta nisu bila maskirana samo djeca, nego i podosta odraslih. Očigledno je da su svi ozbiljno shvatili smisao maškara, jer su se u povorci, a i na maskenbalu, mogli vidjeti maskirani – leptirić, Meksikanac, pirati, princeze, čarobnice, vile, vještice, duhovi, vampiri, Petar Pan, kauboji, liječnik, medo, mačak, zec...

Nakon defilea kroz selo maškare su se uputile u Vatrogasni dom, gdje je održan drugi dio manifestacije – maskenbal. Ovaj dio programa vodio je Željko Pakledinac, tajnik društva. Predsjednik »Dukata« je na početku pozdravio predstavnike lokalnih vlasti, kulturno-umjetničkih društava i drugih nevladinih udruga, te zahvalio svim donatorima na pomoći. Uz zabavu, veselje, dobro jelo i piće i ples, HKUPD »Dukat« priredilo je za najmlađe, ali i za sve ostale, natjecanje u povlačenju konopa, u jedniju šlaga bez ruku, u brzom jedenju čokoladica, u brzom ispijanju vina iz zdjele. Organizirana je tombola i izbor najljepšeg plesačkog para. U večernjem programu, uz »Matoševe« tamburaše, sudionike manifestacije i sve goste zabavljao je vokalni solist Dragan Plavšić – Bacila iz Bača uz pratnju svog klavijaturista.

Organizatori su se potrudili da ova pokladna zabava i maskenbal budu bez pretjerivanja koje često prati ovakva događanja, ali i da doprinesu izgradnji zajedništva i međusobnoga približa-

Zanimljiva povorka

Glazba, pjesma i svirka tamburaša, te zvuci raznih zvona, bakaruša i drugih predmeta privuklo je pozornost znatiželjnih promatrača, koji su s odobravanjem i pozdravljanjem sudionika pratili zanimljivu povorku. Ove godine je uspio dogovor da akcent ne bude samo na dječjim maškarama nego da se i odrasli preobuku, pa smo vidjeli kako su neki muškarci obučeni kao žene, a žene maskirane u muškarce, što je izazivalo buru smijeha.

vanja i radosti. To je u ovom vremenu doista potrebno. HKUPD »Dukat« Vajska – Bođani u tome je i ovoga puta uspjelo. Predsjednik društva Pavle Pejčić nije skrivao svoje zadovoljstvo što je okupio na ovoj manifestaciji ljude iz

različitih udruga i različitih nacija, a na kojoj su našli svoje mjesto i najmlađi i najstariji. Zabava i druženje uz glazbu i ples potrajali su dugo u noć.

Zvonimir Pelajić

Maškare u Rijeci

Najveća pokladna povorka tradicionalno se okuplja svake godine na riječkom korzu, a slike maskenbala, kojeg ovaj primorski grad priređuje na svojim ulicama, običu cijeli svijet. Ove se godine »namaškaralo« čak 6000 mališana i odraslih, među kojima je bilo i gostiju iz Srbije, Slovenije i BiH, te su svi skupa uživali u nedjeljnom prijedpodnevu. Pokladno je vrijeme i treba se prepustiti snovima skrivenim iza šarene maske.

Maske

Lako je živjeti za vrijeme poklada. Svi su veseli i dobro se jede. I gotovo svakoga dana je poneki maskenbal. Nose se maske i uvijek se može skriti ispod njih. Jer, »život je maskenbal« – kako kaže poznata pjesma, »...a s tuđom maskom lakše se živi...«. I zbilja je tako. Možda bi tako bilo i bolje.

Bez svjetla!

Vračara kaže ženi:
- U kartama vidim da će vam muž uskoro umrijeti!
- To znam! - reče žena. - A što kažu karte, hoće li biti istrage?

Pričaju Nijemac, Amerikanac i naš čovjek što će ženama kupiti za rođendan.

Kaže Nijemac:

- Ja sam ženi uzeo nešto što od 0-100 dođe za 9 sekundi.

Pitaju ga Amerikanac i naš čovjek:

- Što je to?

On odgovara:

- Porsche.

Kaže Amerikanac:

- Ja sam ženi uzeo nešto što od 0-100 dođe za 6 sekundi.

Pitaju ga Nijemac i naš:

- Što je to?

On odgovara:

- Ferrari.

Kaže naš čovjek:

- Ja sam ženi uzeo nešto što od 0-100 dođe za 2 sekunde.

Pitaju ga Nijemac i Amerikanac:

- Što je to?

On odgovara:

- Pa, vaga.

Kaže učiteljica Perici:

- Sutra da dođeš u školu s didom.

- Valjda s ocem - popravlja je Perica.

- Ne, nego s didom, da on vidi kakve mu sin pravi pogreške u tvojim domaćim zadaćama.

Košarka

Velika pobjeda »Golubica«

Košarkašice ŽKK Spartaka iz Subotice zabilježile su još jednu vrijednu prvenstvenu pobjedu svladavši novosadsku Vojvodinu (81-74) na svom parketu u Dvorani sportova. Odličnom igrom, u napadu i obrani, djevojke pod vodstvom trenera *Lukića* potvrđuju svoju kvalitetu i mjesto među najboljim ekipama Srbije

Spartak: Džuver 14, Vidović 21 (trice 3/4), Erak 18, Čabarkapa 10, Ristić 14, Lukač, Orozović, Veselinović, Ajduković 4, Andelić, Kovačević

Međunarodni turnir u hokeju na ledu održan u Subotici

Spartak osvojio treće mjesto

Mladi hokejaši Spartaka iz Subotice osvojili su, kao domaćini, treće mjesto na međunarodnom turniru održanom u subotu i nedjelju

na Stadionu malih sportova. Prvi su bili hokejaši Ujpešta iz Budimpešte, drugi NS stara iz Novog Sada, četvrti Crvene zvezde iz Beograda, a peti Bosne iz Sarajeva. Turnir je bio za uzrast do 14 godina.

Nogomet

Poraz Spartaka Zlatibor vode

U sklopu priprema za nastavak proljetnog dijela prvenstva u Prvoj ligi Srbije nogometaši Spartaka Zlatibor vode poraženi su u Budvi od

momčadi Grblja (3-0), za koju nastupa i Ivica Francisković, nekadašnji prvotimac Spartaka i Vojvodine. Dio krivice za poraz leži u činjenici kako je veći broj standardnih igrača prve postave (Stojanović, Opačić Ubiparip, Oleta, Popović) izostao zbog bolesti.

FK Spartak Zlatibor voda: Tumbas (Aleksić), Glogovac (Kaščelan), Milanković, Marinković (Bošković), Dašić, Veselinov, Torbica, Lazić (Vojnić Zelić), Janjuš (Jovetić), Mijić (Nosković), Fabinjo (Rajkovača).

Hrvanje

Juniori Spartaka osvojili Kup

Slijedeći uspjeh starijih kolega iz seniorske momčadi i juniori hrvatskog kluba Spartak osvojili su pobjednički naslov na prvom Kupu Srbije održanom prošloga vikenda u Beogradu. Pobjednici u svojim kategorijama postali su: Štefanek, Lipajić i Memišević.

Odbojka

Poraz u Beogradu

Nakon velike i dramatične borbe u pet setova, nakon što su se uspjele vratiti poslije 0-2, odbojkašice ŽOK Spartaka poražene su u Beogradu od Crvene zvezde (3-2). Posljednji, odlučujući set »Golubice« su izgubile 16-14 i propustile priliku za veliku pobjedu.

SPARTAK-AZOTARA: Bokan 15, Kmezić, Memišević (libero), Nikić 11, Stojanović 16, Helić, Medić 13, So. Klisura, Češljarić 4, Matić, Simić 1, Sa. Klisura 8.

Stipendije

Financijska pomoć najboljima

Fundacija za razvoj sporta grada Subotice tijekom 2009. godine financirat će 40 najboljih mladih sportaša s 4.400 dinara mjesečno. Kandidate su predlagali klubovi, a starosna granica je bila od 12 do 20 godina. Među ostalima stipendiju su ostvarili i: Luka Sili (nogomet, Bačka), Tomislav Barašić (hokej na ledu, Spartak), Davorin Kuntić (košarka, Spartak), Sanja Memišević i Bojana Fačol (odbojka, Spartak), Josip Milodanović (hrvanje, Aleksandrovo).

**DOLAZI PLIN DO VAS ?
ONDA POSJETITE NAS !**

BAXI

CIM GAS

Cesta Jovana Mikića 56.
24000 Subotica
Tel: 024/621-000
www.cimgas.rs

**VRHUNSKA OPREMA I MONTAŽA SISTEMA
ZA GRIJANJE I KLIMATIZACIJU**

lamart

Zimske pripreme nogometaša Bačke

Iz svoje baze u obranu prvog mjesta

Svakodnevnom radom na svojim terenima pokraj Somborske kapije i obližnjem hipodromu, nogometaši lidera Vojvođanske lige nabijaju potrebnu kondiciju za nastavak prvenstva

Piše: Dražen Prčić

Vrijeme je zimskih priprema za nastavak proljetnoga dijela nogometne sezone i radi se »punom parom« unatoč niskim vanjskim temperaturama. Nogometaši Bačke, najstarijeg kluba na našim prostorima, pod ravnateljskom palicom glavnog trenera *Miloša Cetine* i njegova pomoćnika *Marka Vujkovića*, marljivo rade već više od mjesec dana. Zbog objektivno slabijih financijskih mogućnosti, u ovom trenutku nije bilo moguće organizirati pripreme izvan Subotice, ali je trenažni rad preusmjeren na tri punkta. Svakoga radnoga dana osim nedjelje trenira se ili na svome travnjaku ili na stazi hipodroma, dok se vježbe tjelesne snage rade u gradskoj Dvorani sportova. Momčad koja je izborila prvo mjesto i dalje je na okupu, dovedena su još neka igračka pojačanja i nakon provedenih priprema i odigranih kontrolnih prijateljskih susreta bit će jasna vizura momčadi koja će nastojati obraniti čelnu poziciju i izboriti plasman u viši rang ligaškog natjecanja. U ponedjeljak 16. veljače, posjetili smo jedan trening prvotimaca Bačke i razgovarali s trenerom i kapetanom momčadi, uvjerivši se u ozbiljnost rada tijekom ovih zimskih priprema.

Miloš Cetina, trener

Zimske pripreme smo ove godine započeli nešto ranije u nastojanju da se što bolje pripremi-

Glede samoga rada u pripremnom razdoblju, on je karakterističan za ovo razdoblje i primarno je stvaranje bazne kondicije kod igrača koja se postiže trčanjem dužih i kraćih dionica. Zahvaljujući blizini hipodroma imamo odlične uvjete za ovu vrstu treninga, pa se odlazak na pripreme izvan Subotice ne bi trebao značajnije osjetiti. Odigrali smo i prve probne prijateljske susrete protiv Spartak Zlatibor vode, Kanjiže i Sombora, ali još uvijek je rano za neke konkretne analize, jer se tek počinje raditi s loptom. U ovom trenutku rezultat nam je u drugom planu, jer je naglasak na stjecanju tjelesne snage. Planiramo odigrati još nekoliko pripremni susreta do polovice ožujka i početka prvenstva, a generalnu probu imat ćemo, najvjerojatnije, protiv Tavankuta.

mo za nastavak sezone u Vojvođanskoj ligi. Prvo mjesto na polusezoni nosi veliku obvezu očuvanja vrha tablice, pa smo stoga odlučili pojačati rad na tjelesnoj spremi koja će nam biti iznimno važna u odlučujućim susretima s glavnim ligaškim konkurentima.

David Perović, kapetan momčadi

Deset godina nastupam za sve selekcije »Bačke«, a ove zimske pripreme doživljam s posebnom težinom obveze koju nosi prvo mjesto koje držimo na tablici Vojvođanske lige. Počevši od 12. siječnja, radimo naporno svakoga dana osim nedjelje, bruseći tjelesnu snagu koja će nam itekako biti potrebna za nastavak prvenstva. Trčimo na obližnjem hipodromu i na našem pomoćnom terenu, po treningu to bude između 6000 i 9000 metara, a radimo i vježbe snage u gradskoj Dvorani sportova. Teško je s obzirom da su posljednjih tjedana siječnja vladale izrazito niske temperature, ali želimo se što bolje pripremiti i svaki uloženi napor vratiti će se dobrim igrama. Odigrali smo i prvih nekoliko prijateljskih susreta, ali noge su još uvijek teške i nenavikle na igru s loptom, jer smo je u posljednjih mjesec dana vrlo malo »vidjeli« na treninzima.

20. veljače 2009.

Prvotimci Bačke pripremaju se za nastavak sezone

**PETAK
20.2.2009.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Trenutak spoznaje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Čuvari džungle: Tajna kornjača, dok. serija
11.10 - Oprah Show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlju
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Glas domovine
15.10 - Znanstvena petica
15.40 - Drugo mišljenje
16.15 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.55 - Iza ekrana
18.35 - Sve će biti dobro
19.30 - Dnevnik
20.10 - Škola za superjunake, američki film
21.55 - Dnevnik 3
22.15 - Lica nacije
23.05 - Poslovne vijesti
23.10 - Vijesti iz kulture
23.25 - Dosjei X (4.), serija
00.10 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
00.55 - Hotel Babylon 3. serija
01.45 - Priča o Indiji, dokumentarna serija
02.40 - Oprah Show (1089.)
03.25 - Bez komentara
03.55 - reprizni program
05.10 - Opijeni ljubavlju

07.05 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
07.25 - Miki i prijatelji
07.50 - TV vrtić:
--- - 07.54 Pingu
--- - 08.00 Tikvići
--- - 08.04 Simfolije
08.10 - Čarobna ploča - učimo engleski
08.25 - Petar Pan i gusari
08.50 - Hollyni junaci, serija
09.15 - Beverly Hills 8., serija
10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
13.35 - reprizni program
14.05 - Dokuteka - Tomislav Radić: Ivo Hergešić, dok. film (1977.)
14.45 - Obični ljudi, TV serija
15.35 - Koga briga? Ekološki problemi

16.10 - Dva i pol muškarca 4., humoristična serija
16.35 - Povratak na novo, humoristična serija
17.00 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
17.45 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske
Krešimir Ćosić - emisija
17.55 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske Krešimir Ćosić - prijenos polufinala
18.50 - Vijesti na Drugom
18.55 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske Krešimir Ćosić - prijenos polufinala
19.50 - Crtani film
20.05 - Bez komentara
20.40 - Vijesti na Drugom
21.00 - Priča o Indiji, dokumentarna serija
22.00 - Hotel Babylon 3.
22.55 - Hladnokrvna umorstva: Posljednji poklik, serija
00.10 - Državnik novog kova, humoristična serija
00.40 - Filmski maraton: Iskupljenje, film
02.10 - Filmski maraton: Dokaz smrti, film

06:15 Otvori svoje srce, serija
07:20 Graditelj Bob
07:35 Pepa prašćić
07:45 Tomica i prijatelji
08:05 Pocoyo, crtana serija
08:30 Ezo TV, tarot show
09:30 Nova lova, TV igra
10:30 Kralj Queensa, serija
10:55 Inspektor Rex, serija
11:45 IN magazin, showbiz emisija
12:25 Medij, serija
13:20 Rebelde, serija
14:20 Navy CIS, serija
15:15 Tootsie, igrani film
17:15 Vijesti Nove TV
17:35 Inspektor Rex, serija
18:30 IN magazin by Bijele udovice, showbiz emisija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Staklena kuća, film
21:55 Osuđeni, igrani film
23:55 Vijesti
00:10 Smrtonosna požuda, igrani film
02:05 Ezo TV, tarot show
03:05 Staklena kuća, film
04:50 Prvi grijeh, igrani film
06:15 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij
07.15 SpužvaBob Skockani
07.40 Korak po korak, (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)

08.35 Punom parom, kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini, humoristična serija (R)
11.40 Dadilja, serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, humoristična serija (R)
13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, humoristična serija
16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
17.10 Malcolm u sredini, humoristična serija
17.35 Dadilja, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 Punom parom, kulinarski izazov
20.00 Pobijedi Šolu, game show
23.10 Retroaktivnost, igrani film, znanstveno-fantastični triler
00.45 Vijesti
00.55 Kunolovac, kviz

**SUBOTA
21.2.2009.**

05.35 - Najava programa
05.40 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
06.20 - Znanstvena petica
06.50 - Iza ekrana
07.20 - Ekološki raj Matta Jamesa, dok.serija
08.00 - Vijesti
08.15 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Montana Belle, film
09.40 - Skica za portret
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Kućni ljubimci
10.50 - Veterani mira, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlju
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi
14.35 - Reporter: Plavo zlato
15.45 - Euromagazin
16.20 - Vijesti
16.35 - Hrvatska kulturna baština
17.00 - Svirci moji,

glazbena emisija
17.55 - U istom loncu, kulinarski show
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Evergreen, 1. dio (8/8)
21.25 - Evergreen, 2. dio (8/8)
22.10 - Mamutica, kriminalistička serija
23.00 - Dnevnik 3
23.20 - Blade, američki film
01.25 - Filmski maraton: Moj dosadašnji život, britansko-američki film
02.55 - Filmski maraton: Uvrnuto putovanje, američko-švedski film
04.30 - Skica za portret
04.45 - Garaža: Mangroove
05.15 - Opijeni ljubavlju, telenovela

06.55 - Najava programa
07.00 - Disneyjevi crtići: Šiljo i sportovi
07.20 - Disneyjevi crtići: Kuzco - careva nova škola
07.45 - Žutokljunac
08.10 - Danica
08.15 - Čarobna ploča - učimo engleski
08.30 - Ninin kutak
08.40 - Pripovjedač
09.05 - Pokusi koji su promije nili svijet: Na vrućih 196 (5/6)
09.25 - Navrh jezika: Lova do krova
09.35 - Kokice
09.50 - Sestriere: Svjetski skijaški kup (M) - veleslalom, prijenos 1. vožnje
11.05 - Briljanteen
11.50 - Jazz za početnike (3/9)
12.20 - zabavni program
12.55 - Sestriere: Svjetski skijaški kup (M) - veleslalom, prijenos 2. vožnje
14.00 - Rukomet, LP (Ž): Ikast Brande - Podravka Vegeta, prijenos
15.35 - KS automagazin
16.05 - Split: Međunarodni miting skakačica, prijenos
17.30 - Rukomet, LP: Celje - Zagreb
19.15 - Garaža: Mangroove
19.50 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske
Krešimir Ćosić - emisija
20.00 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske Krešimir Ćosić - prijenos finala
21.55 - Košarka, Final Four Kupa Hrvatske Krešimir

Ćosić - emisija
22.10 - Što se krije iza maske? - Venecijanski karneval, dokumentarni film
22.45 - Šokačka rapsodija - 100 tamburaša, snimka
00.40 - Sportske vijesti
00.50 - Noć u kazalištu: Hekuba
02.25 - TV raspored

06:00 Code lyoko, crtana serija
06:25 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
06:50 Superheroj Spiderman, crtana serija
07:15 Iron Kid, crtana serija
07:40 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07:50 Roary, crtana serija
08:05 Dora istražuje
08:30 Ezo TV, tarot show
09:30 Nova lova, TV igra
10:40 Kralj Queensa, serija
11:05 Čarobnice, serija
12:05 Tootsie, igrani film
14:05 Rijeka, igrani film
16:15 Sekunde do katastrofe
17:15 Vijesti
17:20 Kod Ane, kulinarski show
18:00 Nad lipom 35, show
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Zaboravljeni zločin, igrani film
22:05 Spašavanje vojnika Ryana, igrani film
00:55 Osuđeni, igrani film
02:50 Zaboravljeni zločin, igrani film
04:45 Rijeka, igrani film
06:40 Kraj programa

06.50 Magnum, akcijska serija (R)
07.40 Najbolje godine, humoristična serija
08.05 Ulica Sezame, crtana serija
09.00 Ben 10, crtana serija
09.25 Kaya, reality drama
10.20 Ritam srca, dramska serija
11.15 Novi početak, igrani film, drama
12.55 Vijesti
13.00 Zvijezde Ekstra: 25 zvijezda na rubu smrti (4. dio), zabavna emisija
13.40 Premier League: Aston Villa - Chelsea, prijenos
15.45 Pobijedi Šolu, game show (R)
18.30 Vijesti
19.00 Eksploziv, magazin

20.00 James Bond 007: Umri drugi dan, igrani film, akcijski
22.20 Ubojstvo u Bijeloj kući, film, akcijski triler
00.05 Sanjiva dolina, igrani film, horor
01.50 Kunolovac, kviz

NEDJELJA 22.2.2009.

06.00 - Najava programa
06.05 - Svirci moji, glazbena emisija
06.50 - Glas domovine
07.15 - Euromagazin
08.00 - Vijesti
08.10 - Koncert: Danijel Detoni i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Olivera von Dohnanyija
09.25 - Opera box
10.00 - Vijesti
10.20 - Foyleov rat 6., mini-serija
12.00 - Dnevnik
13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.02 - Fotografija u Hrvatskoj
15.10 - Mir i dobro
15.40 - Jelovnici izgubljenog vremena

16.05 - Vijesti
16.20 - Jura Hura
17.00 - Lijepom našom: Požega (2/2)
18.05 - U istom loncu, kulinarski show
18.40 - Inventura mora za treći milenij, dok.film
19.13 - Život je kocka... Osigurajte se!
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.10 - Holding, TV serija
22.00 - Paralele
22.35 - Rizzi bizzi
23.25 - Dnevnik 3
23.35 - Vijesti iz kulture
23.45 - Nemamo što izgubiti, američki film
01.20 - dokumentarni program
02.30 - Dodjela 81. filmska nagrade Oscar, prijenos
06.30 - Split: More

06.45 - Najava programa
06.50 - Dexterov laboratorij
07.15 - Lockie Leonard, serija
07.40 - Metuzalem, kanadski film za djecu
09.35 - Nora Fora, TV igra za djecu

10.20 - Sestriere: Svjetski skijaški kup (M), superkombinacija - super G, prijenos
11.30 - Kastav: Misa, prijenos (nije kodirano na satelitu)
12.30 - Biblija
12.45 - Hannah Montana, serija za mlade
13.10 - Tree Hill 5., serija za mlade
13.55 - Sestriere: Svjetski skijaški kup (M), superkombinacija - slalom, prijenos
14.45 - Popuna
15.00 - Volim nogomet
18.20 - Magazin nogometne Lige prvaka
18.50 - U vrtu pod zvijezdama
19.25 - Garaža: Cafetango
20.00 - HNL - emisija
20.10 - HNL: Hajduk - Dinamo, prijenos
22.05 - HNL - emisija
22.25 - Sportske vijesti
22.35 - Filmski klub: Šampion rodea, američki film
00.15 - Prikačeni 2., humoristična serija
00.40 - TV raspored

06:40 Code lyoko, crtana serija
07:00 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
07:25 Superheroj Spiderman, crtana serija
07:50 Iron Kid, crtana serija
08:15 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
08:25 Roary, crtana serija
08:40 Dora istražuje, crtana serija
09:00 Automotiv, auto-moto magazin
09:30 Novac, business magazin
10:00 U sedmom nebu, serija
11:00 Smallville, serija
12:00 Kućanice iz visokog društva, serija
12:55 Samo je jedan pravi, serija
13:25 Gospodin krivi, igrani film
15:00 Ogledalo ima dva lica, igrani film
17:15 Vijesti
17:20 Bračne vode, serija
18:00 Lud, zbunjen, normalan, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Nad lipom 35, show
21:00 Veliki debeli lažljivac, igrani film
22:30 Red Carpet, showbiz emisija

00:00 Svi mrze Chrisa, serija
00:30 Spašavanje vojnika Ryana, igrani film
03:10 Red Carpet, showbiz magazin
04:30 Kraj programa

07.05 Ritam srca, dramska serija (R)
07.55 Jedna od dečki, humoristična serija
08.20 Ulica Sezame
09.15 Ben 10, crtana serija
09.40 Samov život, (dvije epizode)
10.30 Bibin svijet, (R)
11.05 Moja 3 zida, humoristična serija (R)
12.00 Ljubav je na selu, (R)
12.55 Sjećanje iz srca, igrani film, drama
14.35 Vijesti
14.40 Sastanak s nepoznatom, igrani film, komedija
16.25 Discovery: Kako mi je lutrija promijenila život (2. dio), dokumentarna emisija
17.20 Odred za čistoću, dokumentarna emisija
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.00 Kraljevi leda, dokumentarna emisija
20.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
21.05 Seks guru, igrani film
22.40 CSI: Miami, serija
23.30 Napušteni, igrani film
01.05 Kunolovac, kviz

PONEDJELJAK 23.2.2009.

06.10 - Najava programa
06.15 - Drugo mišljenje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
09.05 - Život je kocka... Osigurajte se!
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.15 - Malarija, serijski ubojica - dok. film
11.10 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlju
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Normalan život, emisija o osobama s invaliditetom
15.35 - Direkt
16.15 - Hrvatska uživo
17.45 - Najslabija karika, kviz

18.35 - Sve će biti dobro
19.30 - Dnevnik
20.10 - Domaći igrani film
21.50 - Potrošački kod
22.25 - Otvoreno
23.30 - Dnevnik 3
23.45 - Poslovne vijesti
23.50 - Vijesti iz kulture
00.00 - Dosjei X (4.), serija
00.45 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
01.30 - Momci s Madisona
02.15 - Kalifornikacija, serija
02.40 - Bostonsko pravo 2., serija
03.25 - Skica za portret
03.35 - reprizni program
05.10 - Opijeni ljubavlju

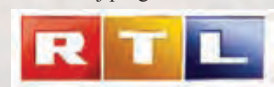

07.05 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
07.25 - Miki i prijatelji
07.50 - TV vrtić:
--- - Život u obitelji vodenkonja
--- - Tikvići
--- - Pingu
08.10 - Čarobna ploča (2. razred)
08.25 - Petar Pan i gusari
08.50 - Hollyni junaci, serija
09.15 - Beverly Hills 8., serija
10.00 - Evergreen (8/8)
11.30 - Na prvi pogled, serija
11.55 - Antologija hrvatskoga glumišta: Pouzdani sastanak
13.05 - Film
14.45 - Obični ljudi, TV serija
15.35 - Ta politiká
15.45 - Kako žive životinje
16.05 - Dva i pol muškarca 4.
16.30 - Razred, serija
17.00 - Bostonsko pravo 2.
17.50 - Županijska panorama
18.15 - Vijesti na Drugom
18.35 - Na rubu znanosti: Fantastična bića Istre i Kvarnera
19.20 - Crtani film
19.35 - Dragi Johne 4., serija
20.05 - Brza promjena, film
21.35 - Vijesti na Drugom
21.50 - Zakon!, domaća humoristična serija
22.25 - Momci s Madisona
23.15 - Kalifornikacija, serija
23.45 - Ciklus horora: Romasanta, britansko-španjolski film

06:30 Otvori svoje srce, serija
07:20 Graditelj Bob
07:35 Pepa prašćić
07:45 Tomica i prijatelji
08:05 Pocoyo, crtana serija
08:30 Ezo TV, tarot show
09:30 Nova lova, TV igra

10:35 Kralj Queensa, serija
11:05 Inspektor Rex, serija
12:05 IN magazin, showbiz emisija
12:45 Medij, serija
13:45 Rebelde, serija
14:45 Navy CIS, serija
15:40 Veliki debeli lažljivac, igrani film
17:15 Vijesti Nove TV
17:35 Inspektor Rex, serija
18:30 IN magazin, showbiz emisija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Smrtonosni junaci, film
21:55 Kašmir mafija, serija
22:50 Eli Stone, serija
23:45 Vijesti
00:00 Seks i grad, serija
00:30 Seinfeld, serija
01:00 Navy CIS, serija
01:50 Ezo TV, tarot show
02:50 Smrtonosni junaci, film
04:35 Medij, serija
05:20 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij,
07.15 SpužvaBob Skockani
07.40 Korak po korak, (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)
08.35 Punom parom, kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini, (R)
11.45 Dadija, serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, serija (R)
13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, Serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, serija
16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
17.10 Malcolm u sredini, serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 Punom parom, kulinarski izazov
20.00 Remo: Nenaoružan i opasan, film, akcijski
22.05 Kickboxer 4, film
23.45 Vijesti
23.55 Kunolovac, kviz
01.55 Oteti, serija

UTORAK 24.2.2009.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Normalan život, emisija o osobama s invaliditetom
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 09.10 - Sve će biti dobro
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Kalkuta - Kolkata, rikša zvana čežnja - dokumentarni film
 11.10 - Danny By The Sea 1., dokumentarna serija
 11.40 - Hrvatska kulturna baština
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Opijeni ljubavlju
 13.25 - Dan za danom, emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Među nama
 15.35 - Paška robinjica, emisija pučke i predajne kulture
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.45 - Najslabija karika, kviz
 18.35 - Sve će biti dobro
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Globalno sijelo
 20.45 - Junaci Domovinskog rata: Pero u ratu i miru, dokumentarna serija
 21.45 - Poslovni klub
 22.20 - Otvoreno
 23.25 - Dnevnik 3
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.55 - Dosjei X (4.), serija
 00.40 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
 01.25 - CSI: Miami 6., serija
 02.10 - Zovem se Earl 2., serija
 02.30 - Bostonsko pravo 2.
 03.15 - Skica za portret
 03.30 - Drugi format
 04.10 - Globalno sijelo
 04.40 - Poslovni klub
 05.10 - Opijeni ljubavlju

07.00 - Najava programa
 07.05 - Silvestrovo i Čičijeve tajne, crtana serija
 07.25 - Miki i prijatelji
 07.50 - TV vrtić:
 --- - Danica
 --- - Medvjedići
 --- - Simfolije
 --- - Mali crveni traktor
 08.25 - Petar Pan i gusari
 08.50 - Hollyni junaci, serija
 09.15 - Beverly Hills 8., serija
 10.00 - Otkupitelj palih andela, američki film
 11.20 - Ulica Somerset 11, serija za mlade
 11.45 - Antologija hrvatskoga glumišta: Prozerpina ugrabljen
 13.05 - Igrani film (strani)
 14.40 - Obični ljudi, TV serija
 15.30 - Navrh jezika

15.40 - Pokusi koji su promijenili svijet (6/6)
 16.05 - Dva i pol muškarca 4.
 16.30 - Razred, serija
 17.00 - Bostonsko pravo 2.
 17.50 - Županijska panorama
 18.15 - Vijesti na Drugom
 18.35 - Drugi format
 19.15 - Riječki karneval, reportaža
 19.35 - Dragi John 4., serija
 20.05 - Emisija uoči utakmice nogometne Lige prvaka
 20.35 - Nogometna Liga prvaka: Inter - Manchester UTD, 1. poluvrijeme
 21.30 - Vijesti na Drugom
 21.40 - Nogometna Liga prvaka: Inter - Manchester UTD, 2. poluvrijeme
 22.40 - CSI: Miami 6., serija
 23.30 - Zovem se Earl 2.,
 23.55 - Nogometna Liga prvaka - emisija i sažeci

06:30 Otvori svoje srce, serija
 07:20 Graditelj Bob
 07:35 Pepa prašćić
 07:45 Tomica i prijatelji
 08:05 Pocoyo, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra
 10:30 Kralj Queensa, serija
 11:00 Inspektor Rex, serija
 12:00 IN magazin, showbiz emisija
 12:40 Medij, serija
 13:40 Rebelde, serija
 14:40 Navy CIS, serija
 15:35 Sasvim obično čudo, film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:35 Inspektor Rex, serija
 18:30 IN magazin, showbiz emisija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Trenutak istine, game show
 21:00 Veliki povratak film
 22:55 Pod nož, serija
 23:55 Vijesti
 00:10 Seks i grad, serija
 00:40 Seinfeld, serija
 01:10 Navy CIS, serija
 02:00 Ezo TV, tarot show
 03:00 Čarobni svijet 1, film
 04:35 Medij, serija
 05:20 Kraj programa

06.50 Dexterov laboratorij
 07.15 Transformeri
 07.40 Korak po korak, (R)
 08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)
 08.35 Punom parom,

kulinarski izazov (R)
 09.15 Astro show, emisija
 10.20 Kunolovac, kviz
 11.20 Malcolm u sredini, (R)
 11.45 Dadilja, serija (R)
 12.15 Ekkluziv, magazin (R)
 12.30 Vijesti
 12.40 Reba, serija (R)
 13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 13.35 Marina, telenovela
 14.30 Cobra 11, serija
 15.20 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.10 Malcolm u sredini, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Moja 3 zida, serija
 20.55 Bibin svijet, serija
 21.30 Američka pita 2, igrani film, komedija
 23.15 Putnik, znanstveno-fantastična drama
 00.10 Vijesti
 00.20 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
25.2.2009.**

05.55 - Među nama
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 09.10 - Sve će biti dobro
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Zemlja kristalnih voda, dokumentarni film
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Opijeni ljubavlju
 13.25 - Dan za danom, emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Ekumena, religijski kontakt program
 15.35 - Alpe-Dunav-Jadran
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.45 - Najslabija karika, kviz
 18.35 - Sve će biti dobro
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
 21.00 - Luda kuća 4., TV serija
 21.40 - Proces
 22.15 - Otvoreno
 23.25 - Dnevnik 3
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - Dosjei X (4.), serija
 00.40 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
 01.25 - E-Ring, serija
 02.10 - Bostonsko pravo 2.
 02.55 - Oprah Show
 03.40 - Scientia croatica

04.10 - Eko zona
 04.40 - Proces
 05.10 - Opijeni ljubavlju

07.05 - Silvestrovo i Čičijeve tajne, crtana serija
 07.25 - Miki i prijatelji
 07.50 - TV vrtić:
 --- - Ninin kutak
 --- - Braća koale
 --- - Moj mali poni
 08.25 - Petar Pan i gusari
 08.50 - Hollyni junaci, serija
 09.15 - Beverly Hills 8., serija
 10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.35 - Obični ljudi, TV serija
 14.25 - Prvak, poljski dok. film za mlade
 14.40 - Kokice
 15.00 - Dva i pol muškarca 4.
 15.20 - Razred, serija
 15.45 - Stolni tenis (Ž): Hrvatska - Rumunjska, snimka
 16.50 - Bostonsko pravo 2.
 17.40 - Županijska panorama
 18.05 - Vijesti na Drugom
 18.25 - Scientia croatica
 18.55 - Znanstvene vijesti
 19.10 - Košarka, EL: Fenerbahce Ülker - Cibona, prijenos
 20.25 - Emisija uoči utakmice nogometne Lige prvaka
 20.35 - Nogometna Liga prvaka: Real (M) - Liverpool, 1. poluvrijeme
 21.30 - Vijesti na Drugom
 21.40 - Nogometna Liga prvaka: Real (M) - Liverpool, 2. poluvrijeme
 22.40 - E-Ring, serija
 23.35 - Nogometna Liga prvaka - emisija i sažeci
 00.20 - Crna kutija
 00.50 - Obavještajci 5., serija

06:30 Otvori svoje srce, serija
 07:20 Graditelj Bob
 07:35 Pepa prašćić
 07:45 Tomica i prijatelji
 08:05 Pocoyo, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra
 10:40 Inspektor Rex, serija
 11:40 IN magazin, showbiz emisija
 12:20 Medij, serija
 13:20 Rebelde, serija
 14:20 Navy CIS, serija
 15:15 Veliki povratak film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:35 Inspektor Rex, serija
 18:30 IN magazin, showbiz emisija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Lud, zbuđen, normalan
 21:00 Bračne vode, serija
 21:35 Kobna žena, igrani film

23:25 Vijesti
 23:40 Seks i grad, serija
 00:10 Seinfeld, serija
 00:40 Navy CIS, serija
 01:30 Ezo TV, tarot show
 02:30 Čarobni svijet 2, film
 04:10 Medij, serija
 04:55 Seks i grad, serija
 05:20 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij
 07.15 SpužvaBob Skockani
 07.40 Korak po korak, (R)
 08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)
 08.35 Punom parom, kulinarski izazov (R)
 09.15 Astro show, emisija
 10.20 Kunolovac, kviz
 11.20 Malcolm u sredini, (R)
 11.45 Dadilja, serija (R)
 12.15 Ekkluziv, magazin (R)
 12.30 Vijesti
 12.40 Reba, serija (R)
 13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 13.35 Marina, telenovela
 14.30 Cobra 11, serija
 15.20 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.10 Malcolm u sredini, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 CSI: New York, serija
 20.50 Zaboravljeni slučaj, serija
 22.35 Bratstvo, serija
 23.35 Vijesti
 23.45 Kunolovac, kviz
 01.45 Oti, serija

**ČETVRTAK
26.2.2009.**

05.50 - Najava programa
 05.55 - Riječ i život, religijski program
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 09.10 - Sve će biti dobro
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Madeira - smaragd u Atlantiku, dok. film
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Opijeni ljubavlju
 13.25 - Dan za danom, emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Trenutak spoznaje

15.35 - Tripo Kokolja, dokumentarni film
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.45 - Najslabija karika, kviz
 18.35 - Sve će biti dobro
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.10 - Dossier.hr
 22.00 - Pola ure kulture
 22.35 - Otvoreno
 23.25 - Dnevnik 3
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - Dosjei X (4.), serija
 00.40 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
 01.25 - Blizu doma, serija
 02.10 - Bostonsko pravo 2.
 02.55 - Fotografija u Hrvatskoj
 03.15 - Tekstura, emisija o knjigama
 03.55 - Pola ure kulture
 04.25 - Dossier.hr
 05.10 - Opijeni ljubavlju

07.00 - Vatrogasne priče
 07.25 - Miki i prijatelji
 07.50 - TV vrtić:
 --- - Danica
 --- - Pingu
 --- - Platno, boje, kist
 --- - Vatrogasac Sam
 08.25 - Petar Pan i gusari
 08.50 - Hollyni junaci, serija
 09.15 - Beverly Hills 8., serija
 10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.35 - reprizni program
 14.05 - Slikovnica
 14.40 - Obični ljudi, TV serija
 15.30 - Koga briga?
 16.05 - Dva i pol muškarca 4.
 16.30 - Razred, serija
 17.00 - Bostonsko pravo 2.
 17.50 - Županijska panorama
 18.15 - Vijesti na Drugom
 18.35 - Tekstura, emisija o knjigama
 19.20 - Crtani film
 19.25 - Moja obitelj 5., serija
 20.00 - Zlatna kuna, prijenos
 21.35 - Vijesti na Drugom
 21.45 - Blizu doma, serija
 22.25 - Vrijeme je za jazz: Ganelin trio priority
 23.20 - Obavještajci 5., serija
 00.15 - Društvo mrtvih pjesnika, američki film
 02.20 - TV raspored

06:15 Otvori svoje srce, serija
 07:20 Graditelj Bob
 07:35 Pepa prašćić
 07:45 Tomica i prijatelji
 08:05 Pocoyo, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show

09:30 Nova lova, TV igra
 10:45 Inspektor Rex, serija
 11:45 IN magazin, showbiz emisija
 12:30 Medij, serija
 13:30 Rebelde, serija
 14:30 Navy CIS, serija
 15:25 Kobna žena, igrani film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:35 Inspektor Rex, serija
 18:30 IN magazin, showbiz emisija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Istraga, magazin
 21:00 Istraga - rekonstrukcija
 21:15 Provjereno, informativni magazin
 22:10 Trenutak istine, game show
 23:10 Vijesti
 23:25 Seks i grad, serija
 23:55 Seinfeld, serija
 00:20 Navy CIS, serija
 01:20 Ezo TV, tarot show
 02:20 Čarobni svijet 3, film
 03:55 Medij, serija
 04:40 Seks i grad, serija
 05:05 Kraj programa

06.50 Dexterov laboratorij
 07.15 Transformeri
 07.40 Korak po korak, (R)
 08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)
 08.35 Punom parom, kulinarski izazov (R)
 09.15 Astro show, emisija
 10.20 Kunolovac, kviz
 11.20 Malcolm u sredini, (R)
 11.45 Dadilja, serija (R)
 12.15 Ekkluziv, magazin (R)
 12.30 Vijesti
 12.40 Reba, serija (R)
 13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 13.35 Marina, telenovela
 14.30 Cobra 11, serija
 15.20 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.10 Malcolm u sredini, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
 21.00 Uvod u anatomiju, serija
 21.50 Kućanice, serija
 22.40 Trava, (dvije epizode)
 23.45 Vijesti
 23.55 Ženski klan, serija
 00.40 CSI: New York, (R)
 01.25 Zaboravljeni slučaj, (R)

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se svake druge subote u 16.30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

KRONIKA

Polusatna televizijska emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« emitira se na subotičkoj TV K23 nedjeljom 13 sati, i na somborskoj TV Spektar, također nedjeljom u 13 sati. Polusatna radijska emisija »Kronika« emitira se na valovima Radio Sombora, nedjeljom u 12 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom u 14,45 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

- 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'DW Puls' - regionalni magazin Radija Deutsche Welle (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur café' - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- Emisija za mlade (petkom)

20,30 - 21,00

- Narodna glazba
- Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, komentar, zanimljivosti, zabavna glazba)
- 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle
- 19,30 Emisija za djecu
- 20,00 'Ljudi nizine' - talk show Bele Franciskovića
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

1	POLOZAJ POSTUJ NA TASTA- TURI	IMPAO- NI	PROSTIRAN GUSTOĆA	VELIKO BRDOSTVO (TUR)	SLUKE (PUEJN)	JEDNICA SLAZE	UVA THLEMAN	ZRANOP LOVIM PILUNA	LINGVE- TIČKO I ME- RELJEPNE UČIVŠE	LITERNO- KAC	NAUTIK SLOVO	NAŠA KAZALJE- TURA	RODNO SLAVNA ODERNA DVA
FILM KOVINA OCISTENJA													
REBRATE GRUPE											ANČINA DUŠKOV SPODVI		
OMO HAC							AUTOMOBIL KUPUJ KUPUJ OL GRAD STVČALA						
UPRUKO DAR						ROBELOV EXPLOZIV (DUGO ANJE) I MARTIC							
OSIPNI POLUPRO- NA PALI- DOMI I SLO										KOPRA ODILA PLUŽI SLO			
JEDNAN IJI RALTIH					IVICA KOSTELIC ODRUGLO SLOVO			JEDNOČLA NI MAT STRAZ ZAPUTAR KUTIC					
GRUPILA		DAN UOČI SPLJEDE GRČI BOS TAME SPREMO							KIFE DROVACI PREDUZI DEKAVACIJE (KROČU)				
208 IVONICA ZARUJA				ISKLJUČE	SHUČINA "KUGLA" UTRKA U PRIMORI						O 2 INČLA PROŠLO- KALICA FRANCS		
PREREDILA REDAKCIJA INFORMATIKO TJEDNIKA "KVISKOTERE"	PRINČ RINKMA DOVIMAN DAR						OPLOJEN MISICA I KOSTUJ GOLDA IZ DZARLA						
REKUPON BU NOVAČ						KAC SALAMENJA MAHOČI ODERNO							
DIJALKA ODRERA BUNA			PONDOLJI PICOPI- RAPPUTI							NAPISAO JAC RUTE UMBERTO JACI TOMC			
NORVEŠKA		AKČIČO PLUNE DUBNO- VACI PO- LUČIČOK						MAS KUPH TVAR ZA ENAMOFON DSE SLOČE				EMANU ODRUGLO ZABAV- LJAC	
RUČINA BEAR					LUPIKA MASA POČINA BRDOSTVO								
OLIVANU DITATOR FIOG							IGOR TUDOR JELIAR ODILA			IME GLUM- CA PACHA UGAO			SUNA GOLOO TURA
FOR BUSHAN FANDIC				DO OLIVKA JONAS ANNA ORA							ANDRE ADAMSI NAŠICE		
ČUVAN JARACI									SHOW IJI KUPHYSIN EDVIA				
ENDOKAN DALMANCI					ROSTUČAN POČETNA								

Prilikom korištenja križaljke, svaki znak mora biti ispravan i odgovarati broju koji je poredan uz znak. Broj koji je poredan uz znak mora biti ispravan i odgovarati broju koji je poredan uz znak. Broj koji je poredan uz znak mora biti ispravan i odgovarati broju koji je poredan uz znak. Broj koji je poredan uz znak mora biti ispravan i odgovarati broju koji je poredan uz znak.